

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 261

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
TELEFON UPRAVE: 25-67 in 28-67
TELEFON OGLASNEGA ODDELKA: 25-67
Poslovalnica Ljubljana, Frančiškova 6, tel. 46-91
Poslovalnica Celje, Prešernova 3, telefon 250

Maribor, 16. in 17. novembra 1940

NAROCNINA NA MESEČ
Prejeman v uravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din, tujica 30 din.
POSTNI ČPKOVNI RACUN: 11.400

Cena
din 1.—

Drugi sestanek bo v Moskvi

Molotov zopet v Moskvi — Sovjetski tisk je zadovoljen z lepim sprejemom v Berlinu — Pred pritiskom na Turčijo, ki naj se odloči ali za sile osi in SSSR ali proti — Koncem meseca naj bi bil prihodnji sestanek med silami osi in SSSR v Moskvi, na katerem bi sodelovali tudi Italija in Japonska — Angleži iz Moskve sploh niso dobili odgovora

MOSKVA, 16. novembra. DNB. Molotov je s spremstvom došel okrog polnoči v Moskvo. Na postaji je bila postavljena častna četa. Komisarja je pričakala množica odličnikov, tako tudi poslanci Italije, Kitajske in Japonske, Slovaške, Romunije, Jugoslavije in Bolgarije ter odpravniki poslov Madžarske in Danske. Istčasno so došli v Moskvo nemški poslanik, še nemške poljedelske delegacije, od katerih se je Molotov na postaji prisrčno poslovil.

MOSKVA, 16. novembra. UP. Molotov je opolnoči prišel z vlakom iz Berlina v Moskvo ter bil najsvetanejši sprejet. Vojaška godba je, ko je Molotov stopil iz vagona, zaigrala internacionalo. Obšel je častno četo, nato pa odšel skozi okrašeno postajo. Na tleh je bila rdeča preproga in vsa postaja je bila v rdečih zastavah s srpi in kladivom. Molotovjev vlak je bil ves zasnežen.

V Moskvi so zadovoljni

MOSKVA, 16. nov. Stefani. Sovjetski tisk objavlja pod velikimi naslovi uradna poročila o berlinskem sestanku in podčrtuje zlasti oni del poročil, ki pravi, da je ob priliki sestanka med Hitlerjem in Molotovom bilo doseženo popolno med-

sebojno razumevanje v vseh najvažnejših problemih, ki zanimajo Sovjetsko zvezo in Nemčijo. Sovjetski krogi so posebno zadovoljni zlasti z lepim sprejemom Molotova v Berlinu.

Novi komentariji o Berlinu

SOFIJA, 16. nov. ZPV. Sofijski listi pišejo zelo obširno o berlinskem sestanku. Glavne ugotovitve listov so, da so ob priliki obiska Molotova pri Hitlerju govorili predvsem o podrobni razdelitvi interesnih področij med Nemčijo, Italijo,

Japonsko in Sovjetsko zvezo. Berlinski dopisnik »Zora« poroča, da je bil v Berlinu Sovjetski zvezi določen velik življenjski prostor, ki obsega Bližnji vzhod in osrednjo Azijo. Pod vplivno področje Sovjetske zveze spadajo: Turčija, Per-

zija, Irak, Afganistan in Indija. Kar tiče Turčije, pravi berlinski dopisnik »Zora«, bodo od nje sedaj zahtevali razjasnitev, ali hoče sodelovati s silami osi in Sovjetsko zvezo, ali pa nositi posledke svoje nasprotnne politike. Na koncu pravi, da mislijo v vrstah nevtralec v Berlinu, da so bila berlinska posvetovanja samo prva faza in je treba pričakovati nadaljevanje v Moskvi, in sicer ob sodelovanju Japonske in Italije. Enaka poročila objavljajo tudi ostali bolgarski listi. V objektivnih vrstah pa vlada sledeče mnenje: V Berlinu ni bilo še nobenih dokončnih sklepov o delitvi interesnih področij na Balkanu. Nemčija bi se brez pristanka Sovjetske zveze težko odločila za nadaljevanje svoje akcije na Bližnjem vzhodu. Nemčija bo najbrže še dalje prepuščala samo Italiji vojno v Grčijo.

RIM, 16. nov. ZPV. V poročilih svojih balkanskih dopisnikov poudarjajo italijanski listi, da se tam pričakujejo tako glede stališča Turčije kakor tudi italijansko-grške vojne koristne evolucije. Na Balkanu računajo s tem, da bodo sklepi velesil osi v zvezi s Sovjetsko zvezo vplivati neposredno na Turčijo, da bo v kratkem dokončno določila svoje definit-

ivno stališče, in sicer tako nasproti Sovjetski zvezi, kakor tudi nasproti Nemčiji in Italiji. S tem v zvezi poročajo iz Ankare, da bo koncem tega meseca v Moskvi na svečan način definitivno razglašeno najtesnejše sodelovanje velesil osi in Sovjetske zveze in da bo do tedaj razjasnjen tudi položaj Turčije. Po poročilih neke ameriške časniške agencije pričakujejo v Ankari z največjim zanimanjem vrnitev nemškega poslanika von Papena. Ako bi se Turčija še nadalje branila predizirati svoje stališče, bo izvršen nanjo odločen pritisk, in sicer tokrat s strani Sovjetske zveze.

MOSKVA NI ODGOVORILA LONDONU

LONDON, 16. nov. CBS. Sovjetska zveza sploh ni odgovorila na britansko ponudbo za sporazum, ki ji je bila stavljena pred tremi meseci. Velika Britanija je ponudila Sovjetski zvezi garancijo, da ne bo sodelovala pri nobenem napadu na Sovjetsko zvezo.

BOLIVIJSKI GLAS O BERLINU

LIMA, 16. nov. DNB. »Prensa« piše o pomenu nemško-sovjetskih pogajanj v Berlinu ter pravi, da bodo v bodoče odnosaji med obema velesilama še poglobljeni.

Položaj na grških bojiščih

Grki poročajo, da stoje razen na osrednjem delu fronte povsod na albanskem ozemlju — Italijani poročajo o porušenju Prespanskega jezera in napadu na Lerin

GRŠKO VOJNO POROČILO

ATENE, 16. nov. CBS. Grška vojska nadaljuje s prediranjem ob jonski obali, kjer je v premoči 3:1. Prav tako situacija je tudi v Pindskem gorvju. Tudi ob morju so že grške čete dosegle albansko ozemlje. Edino v srednjem odseku stoji italijanske čete še na grškem ozemlju.

POROČILO AGENCIJE REUTER

BEOGRAD, 16. nov. Reuter. Poročila z albanske meje pravijo, da so britanska in grška letala bombardirala trdnjavo Libras v južnovzhodni Albaniji ter ubila 88 in ranila 312 vojakov in častnikov italijanske garnizije. Letala bombardirajo glavne dovozne ceste.

ITALIJANSKO POROČILO

RIM, 16. nov. Stefani. Napadi italijanskih letalcev ob Prespanskem jezeru predstavlja naporno delo z ozirom na težak teren. Posebno napoti uspešnemu bombardiranju so visoko stene in vrhučci gor, ki ovirajo pregled terena. Zato so morali začeti s strmoglavi napadom, kar terja velike hrabrosti in tudi riziko. To se je posebno pokazalo pri bombardiranju mosta na južnem jeziku Prespanskega jezera. V teku noči so Grki izvršili tu močne napade in povzročili škodo. Zjutraj se je premikanje čet nadaljevalo. Italijanski letalci so se spustili na most in ga uničili. Letalci so tudi izsledili protiletalske baterije, ki so jih zasuli z bombami. Česta, ki vodi z mosta, je bila razdejana. Promet je prekinjen. Nato so italijanski bombniki napadli letališče v Lerinu, kjer je bilo 14 sovražnih letal. Druga skupina italijanskih bombnikov je kljub gosti megli zadelo vojašnice v Lerinu. Mesto samo je močno trpelo, predstavlja pa tako rekoč eno samo veliko vojašnico za Grke. Civno prebivalstvo tvori tu manjšino. Lov-

ska letala, ki so se bila dvignila v zrak, so bila pregnana.

SPANSKA UGOTOVITEV

SAN SEBASTIAN, 16. novembra. Stefani. V tukajšnjih mednarodnih krogih trde, da grška poročila s fronte zadnje dni niso tako samozavestna, kakor so bila prej.

EVTRALNOSTNI ZAKON USA RAZŠIRJEN NA GRČIJO

WASHINGTON, 16. novembra. CNP.

Vojni posvet v Inomostu

BERLIN, 16. nov. DNB. Kakor se je izvedelo v tukajšnjih novinarskih krogih, se je pričela včeraj v Inomostu konferenca med šefoma vrhovnega vojnega poveljstva Nemčije in Italije, maršalom Badoglio in maršalom Keitelom ter njunimi sodelavci.

BERLIN, 16. nov. DNB. Dne 15. t. m. so bila v Inomostu posvetovanja o skupnem vodenju vojne med šefom vrhovnega vojnega poveljstva Nemčije in Italije. Na čelu posvetovanja sta stala maršala Badoglio in Keitel. Z nemške strani sta sodelovala še topničarski general Jodi in nemški vojni ataše v Rimu generalni poročnik von Rintelen, z italijanske pa generalni major Gaudini in vojni ataše v

Roosevelt je razširil nevtralnostni zakon na Grčijo ter s tem formalno priznal vojno stanje med Grčijo in Italijo.

BOLGARI ZA ITALIJANSKO VOJSKO

SOFIJA, 16. novembra. Stefani. Bolgarska vlada je sklenila, poslati italijanskim vojakom štiri milijone bolgarskih cigaret kot darilo in izraz simpatij bolgarskega naroda do italijanske vojske.

Berlinu generalni poročnik Marras.

BERLIN, 16. nov. CBS. Poveljnika nemške in italijanske vojske Wilhelm Keitel in Pietro Badoglio sta imela včeraj v Inomostu konferenco. Misli se, da je treba pričakovati novih vojaških udarcev, ki bodo imeli odločilno važnost.

CURIH, 16. nov. ZPV. Sestanek šefov nemškega in italijanskega generalnega štaba v Inomostu je zbudil povsod veliko zanimanje. Dasi niso znane še nobene podrobnosti o tem posvetovanju, vlada vendarle prepričanje, da se je nanašalo predvsem na razvoj vojnih operacij v Grčiji. Ni izključeno, da bodo poslani v Albanijo tudi nemške čete, ki se sedaj zbirajo na Tirolskem in Koroškem.

Antonescu odhaja iz Rima

RIM, 16. novembra. ZPV. Romunski vodja in ministrski predsednik Antonescu je imel tekmo dosežnjega bivanja v Rimu v tve konferenci s Ciano in Mussolinijem. O vsebini razgovorov ni bilo izdano nobeno uradno poročilo.

RIM, 16. nov. Stefani. Upravnik romunske države, general Antonescu je priredil zvečer v romunskem poslanstvu

večerjo na čast grofu Ciano. Navzočni so bili tudi maršal de Bono, člani vlade, guverner Rima, romunski zunanji minister knez Sturza, spremstvo Antonescu, predstavniki obeh poslanstev in tiska ter drugi.

RIM, 16. novembra. Stefani. Romunski ministrski predsednik Antonescu je bil danes sprejet pri sv. očetu, zvečer ob 18. uri pa odpotuje iz Rima.

Odseljenci iz Lorene

LYON, 16. nov. Reuter. Prispelo je šest transportov Francozov iz Lorene, ki so morali v nekaj urah zapustiti vse svoje premoženje, hiše in živali v Loreni ter se odseliti v nezasedeno Francijo. Pregrnanci so bili v živinskih vagonih, vendar so peli Marseljezo, ko so vlaki prišli na lyonsko postajo. Okoli 6000 jih pride vsak dan. V Lyonu dobijo toplo juho, nato pa jih odpravijo na jug.

AMERISKI BOMBNIKI ZA ANGLIJO

LOS ANGELES, 16. nov. CBS. Angleški vojaški ataše pri veleposlaništvu v Washingtonu je izjavil, da angleški piloti že več tednov z zadovoljivimi uspehi prevajajo po zraku ameriške bombnike »Lockheed Hudson« iz Kanade v Anglijo. Štiri ameriške pilotske šole so sklenile pogodbo za šolanje pilotov za kanadsko in angleško letalstvo.

DIPLOMATSKI POLOŽAJ ROMUNIJE

BUKARESTA, 16. novembra. DNB. Na seji romunske vlade je poročal namestnik zunanjega ministra o zunanje-političnem položaju. Obenem so bile odločno zavrnjene vse vesti, češ, da je položaj Romunije v diplomatskem svetu postal zelo težak.

PREISKAVA PASJEGA MESA

BERLIN, 16. novembra. Reuter. Izšel je nov dekret, kakor poroča United Press, ki regulira preiskavo pasjega mesa, ki pride v poštev za hrano. Dekret pravi, da so leta 1912 pojedli v Nemčiji 10.000 psov, ob enem pa poudarja, da so odločje trditve sovražnikov, da hoče Nemčija s pasjim mesom povečati svoje zaloge mesa.

VAZEN POSVET KANADE Z ANGLIJO

OTTAWA, 16. novembra. Reuter. Minister za narodno obrambo, polkovnik Ralston, bo skoro odpotoval v Anglijo, kjer se bo posvetoval o važnih vprašanjih sedanje vojne.

ODPOKLICAN POSLANIK GUATEMALE

GUATEMALA, 16. novembra. DNB. Dosedanji poslanik Guatemale v Franciji je odpoklican. Rajlog se ne navaja.

Letalska vojna v najsilnejšem razmahu

Od petka dalje so se zvrstili ponoči od četrta na petek in od petka na soboto mnogoštevilni siloviti nemški letalski napadi na Anglijo in angleški na Nemčijo ter kraje v po Nemcih zasedenih državah — Nove srdite napade sta doživela tudi London in Berlin

LONDON, 16. nov. CBS. Nenavadno ostri napadi nocoj in v prvih sobotnih urah na London spominjajo na prve dneve »bliskovite vojne«. Nocojšnji napad se je razvil v enega izmed najhujših v zadnjih tednih. V prvih jutrnjih urah so prišla poročila iz več londonskih distriktov, da so doživeli najstrašnejšo noč. Napad sicer ni bil tako težak kakor včerajšnji na Coventry, vendar pa je škoda ogromna ter število žrtev veliko. Istočasno so pa izvršili tudi angleški bombniki zelo močne in mnogoštevilne napade na Berlin, Hamburg in druga nemška ter zasedena mesta.

Nemška poročila o letalskih napadih

NAPADI V NOČI NA SOBOTO
BERLIN, 16. novembra. DNB. Po težkem bombardiranju Coventryja v noči na petek so bili včerajšnji glavni napadi namenjeni Londonu. Nekaj formacij lahkih bombnikov je vrglo bombe na postaje, doke in industrijske naprave. Neka postaja v središču Londona je bila večkrat zadeta. Na mnogih krajih so se vnele letalske bitke, ob tej priliki je bilo sestreljeno neko angleško letalo. Skupaj je sovražnik izgubil včeraj štiri letala. To majhno število se opravičuje s tem, da so se Angleži izogibali bojev in so poskušali napadati le posamezne, nemške bombnike.

NAPADI V NOČI NA PETEK
BERLIN, 16. nov. DNB. V noči na 15. nov. se je nemško letalstvo silovito maščevalo za napad na Monakovo. Močni oddelki bombnikov so v zaporednih navalih napadali industrijski center Coventry ter odvrgli bombe najtežjih kalibrov. Že ob 21. uri je bilo opaziti 20 velikih požarov, ki so kazali pot nadaljnjim oddelkom. V mestu je sedež sloviti tovarni letalskih motorjev in sestavnih delov. Strokovnjaki sodijo, da je bilo vrženih na mesto skupaj 450.000 kg bomb. Napadeni so bili tudi London, Dover in druga pristanišča ob Kanalu.

BERLIN, 16. nov. DNB. Vsi listi prinašajo dolga poročila in komentarje nemškega letalskega napada na angleški industrijski center Coventry. S tem napadom je paraliziran in onesposobljen ves letalski center Anglije, ki je zalagal vojno industrijo. Zadostovala je samo ena noč, da se je potencial angleške letalske industrije znatno zmanjšal.

ANGLEŠKI NAPADI NA NEMCIJO
BERLIN, 16. novembra. DNB. V noči na petek je angleško letalstvo poizkušalo

Angleška poročila o letalskih napadih

NEMŠKI NAPAD NA COVENTRY
LONDON, 16. nov. Associated Press. Ministrstvo za notranjo varnost je objavilo, da je bil na Coventry, industrijski center južnovzhodno od Birminghama, izvršen močan letalski napad. Zaporni ogenj je Nemcem preprečil, da niso mogli doseči ostalih industrijskih ciljev, zato so se s tem večjo silo zagnali nad Coventry. Po doslej znanih podatkih bo število človeških žrtev doseglo 1000. Nemška letala so začela napad s tem, da so po mestnem okolišju odvrгла najprej zažigalne bombe, nakar so sledili bombniki z razdejalnim strelivom. Sledila je toča bomb. Mnogo javnih zgradb je bilo hudo poškodovanih, med njimi tudi katedrala. Prebivalstvo je z največjim pogumom kljubovalo silnemu napadu.

LONDON, 16. nov. Reuterjev poročevalec javlja, da je bil napad na Coventry med najsilovitejšimi, kar jih je bilo izvršenih na Anglijo od začetka vojne. Vso noč so prihajali zaporedni valovi več sto sovražnih bombnikov ter v skupinah po 40 letal napadali mesto. Poškodovani sta dve cerkvi, neka bolnišnica, kopališča, šole, hoteli, kina, zaklonišča in nekaj industrijskih naprav.

NAPAD NA LONDON

LONDON, 16. nov. Reuter. Nedavno je padla bomba v dvorišče Buckinghamске palače ter razbila vsa okna. Razbita so tudi dragocena slikana okna. Prav tako je bomba poškodovala najstarejše gledališče na svetu »Drury Lane«.

LONDON, 16. nov. CBS. Šestnajst nemških letal je bilo včeraj sestreljenih.

izvesti velenapad na Berlin. Skupine letal, ki so bile številčno mnogo močnejše kakor običajno, so iz več smeri preletele Nemčijo ter skušale bombardirati tudi Berlin. Večina bombnikov je pa bila zavržena že pri preletu nemške meje. Kakih 10 do 15 sovražnih bombnikov je pa predrla na področje Berlina, kjer jih je sprejel silovit zaporni ogenj. Štiri sovražna letala so bila sestreljena že nad predmestji, peto je bilo zadeto, preden je predrla obrambni obroč. Tri nadaljnja angleška letala so se zrušila nekje v zahodni Nemčiji. Bombe so povzročile le požare na podstrešjih. Dve letali ki sta padli na poslopja, sta povzročili večji ogenj. Pod razvalinami neke hiše so bile ubite štiri osebe in ena je bila ranjena.

BERLIN, 16. novembra. DNB. Po neuspelih poizkusih v noči od četrta na petek so angleška letala v minili noči znova v več zaporednih navalih skušala napasti Hamburg za juga. Nemške obalne baterije so opazile sovražna letala, lovska letala so se dvignila, lepo vreme je omogočilo uspešno obrambo, tako da angleška letala niso mogla blizu. Odvrгла so nekaj bomb brez cilja in se vrnila. Angleži so imeli namen, v množinskem napadu bombardirati mesto in luko. Število bomb, ki je padlo na mesto, je brezpomembno, a njih učinki še niso znani. Vojna industrija ni prizadeta, oškodovana je neka bolnišnica, kjer je več mrtvih in ranjenih.

POTOPLJENI DVE ANGLEŠKI LADJI
BERLIN, 16. nov. CNP. Informirane osebnosti pravijo, da so nemški letalci včeraj potopili 500 milj daleč od Irse dve angleški ladji iz konvoja. Ena je imela 9.300 ton, druga pa 1.600 ton.

ANGLEŠKI NAPADI NA NEMCIJO

LONDON, 16. nov. Reuter. Letalsko ministrstvo javlja o silovitem napadu močnih oddelkov angleških bombnikov na Berlin. Bombardiranih je bilo tudi 26 letališč in pristanišč v zasedenem ozemlju, od Stavangerja na Norveškem do podmorniškega oporišča Lorient v francoski Bretagni. Zadetih je bilo mnogo ladij, pristanišče in letalske naprave pa razrušene. Vsi ti napadi so stali Angleže 10 bombnikov, ki se niso vrnili v svoje baze. Lepo vreme s svetlo mesečino je pripomoglo, da je uspel veliki napad na Berlin. Težke eksplozivne bombe so razdejale slezijski kolodvor in okolico, tovorni kolodvor in skladišča v Politzstrasse ter kolodvor v Lehrtu. Zadet je bil tudi anhaltški kolodvor sredi Berlina, posebno poškodovano pa je letališče v Tempelhofu, ki so ga angleška letala zaslula z bombami.

LONDON, 16. nov. Reuter. Letalsko ministrstvo javlja, da je bil v Berlinu posebno močno napaden stettinski kolodvor, elektrarne v Charlottenburgu in Wilhelmsortu, bencinske rafinerije v Hamburgu in letalske tovarne v Bremen. Salva bomb je razdejala veliko municijsko skladišče v Stavangerju, močno bombardirano je bilo letališče v Vannesu v Bretagni in St. Legen pri Amiensu. Posebno prizadeto je bilo skrivno nemško zatočišče nemških letal v bližnjem gozdu. Eno nemško lovsko letalo tipa Messerschmitt je bilo pri tem sestreljeno.

NAPAD NA HAMBURG

LONDON, 16. nov. CBS. Angleški bombniki so nocoj napadli Hamburg ter

različna druga pristanišča in petrolejske rafinerije v Nemčiji. Prav tako so bila napadena invazijska pristanišča. Le Havre so evakuirali.

Angleži potopili »Helgoland«

NEW YORK, 16. nov. CBS. Nemška 2927 tonska tovorna ladja »Helgoland« je pred nekaj dnevi izplula brez dovoljenja pristaniških oblasti iz pristanišča Barlanquilla v Kolumbiji. Sedaj prihajajo vesti, da je bila potopljena od britanskih vojni ladij v Karibskem morju. Govori

se, da so bili na krovu nemški piloti, ki so bili doslej v službah pri civilnih letalskih linijah. »Helgoland« je imela baje tudi veliko bencina na krovu ter je imela namen dobaviti ta bencin neki nemški vojni ladji na visokem morju.

STRELJANJE ČEZ KANAL

LONDON, 16. novembra. Ass. Press. Ob nastopu zore so angleški težki topovi začeli streljati preko Kanala proti francoski obali. Oglasili so se tudi nemški topovi in obstreljevali Dover z okolico. Streljanje je trajalo dve uri. Na angleški strani bilo človeških žrtev.

Siamski napad na Indokino

TOKIO, 16. nov. DNB. Po zadnji vestilista »Tokio Niči Niči« iz Hanoja so se pričele med siamskimi in indokinsko-francoskimi četami na severni meji Indokine sovražnosti.

HANOJ, 16. nov. CBS. Siamske čete so pričele sovražnost proti francoski Indokini in so na več mestih prekoračile

dosedanje mejo. Razvili so se boji, o katerih dosedanjem izidu pa še ni zanesljivih vesti. Kakor znano, zahtevajo Siamci nekatere pokrajine Indokine, ki so bile nekoč siamske. Kakor se zdi, Japonci ne nasprotujejo siamskim težnjam in se Siamcem s te strani ni treba bati nobenih težkoč.

Ameriški protest zaradi Tangerja

WASHINGTON, 16. novembra. DNB. Sumner Welles je na konferenci predstavnikov tiska izjavil, da je vlada USA napravila pri madridski vladi potrebne korake zaradi Tangerja. Vlada USA je trdno odločena, da za vsako ceno ohrani vse pravice ameriških državljanov na področju mednarodne cone v Tangerju. Posla-

nik USA pri španski vladi je dobil nalogo, da obvesti kabinet o tem, da sicer USA niso direktno sodelovale pri konvenciji leta 1923 in 1928, sklenjeni glede tangerske mednarodne cone, so pa pri tem prav tako zainteresirane, kakor ostale članice bivšega upravnega sveta.

Ostri ukrepi proti Židom v Romuniji

BUKAREŠTA, 16. nov. DNB. S posebnim zakonom je prepovedano židovskim zdravnikom zdraviti arince. Poslej bodo smeli zdraviti le Žide in zaposleni bodo le v židovskih bolnišnicah. Ustanoviti morajo tudi svojo zdravniško zvezo. Židovski zdravniki pa, ki so se po 1919. naselili v Romuniji, sploh ne morejo izvrševati zdravniške prakse. Minister za

delo Jasinski je obenem odredil, da morajo podjetja do 31. decembra 1941 odpustiti vse židovske nameščence. Podjetja, ki se temu ne bodo pokorila, bodo od države zaplenjena. Izpraznjena židovska mesta naj se predvsem izpopolnijo z romunskimi begunci iz odstopljenih krajev. Opuščeni Židje bodo predvsem uprabljeni za javna dela.

USA in dobave petroleja Japonski

WASHINGTON, 16. nov. DNB. Sumner Welles je predstavnikom tiska dejal, da ni bilo v Washingtonu zaproseno za dovoljenje povečanega izvoza nafte s Holandske Indije na Japonsko. Vendar je bila ameriška vlada o tej transakciji obveščena. Japonsko-holandski sporazum ni v nasprotju z ameriški interesi, ki hočejo zadržati zase vse količine lažjega bencina za letalstvo, ki se ne proizvaja v USA. Ta pa v novem paktu ni prizadet.

AMERIŠKI PROTEST ZARADI TANGERJA

WASHINGTON, 16. nov. CNP. Ameriška vlada je protestirala pri španski zaradi Tangerja, kjer imajo USA pogodbene pravice.

JAPONSKI NAPADI

TOKIO, 16. nov. DNB. Japonska letala so uspešno napadla Junan in še nekatera druga kitajska mesta.

ARETIRAN VODJA ŠPANSKE ČEKE

MADRID, 16. nov. DNB. Policiji v Madridu je uspelo, aretirati vodjo španske čeke za časa državljanske vojne, Manuela Martineza, ki ima na vesti umor več sto španskih nacionalistov.

CANKOV PROTI ANGLIJI

SOFIJA, 16. novembra. DNB. Bivši ministrski predsednik prof. Cankov je imel govor o novem redu, ki se obeta Evropi ter naglasil, da je Velika Britanija njegov največji nasprotnik. To je pa tudi naravno, ker je tvorec in sedež plutokratskega birokracijizma.

„OPLENAC“ NASEDEL

BEOGRAD, 16. novembra. AA. Zardi hudega viharja je nasedel pri Pelješcu naš parnik za finančno kontrolno službo »Oplenac«.

BOLGARSKI DEMANTI

LONDON, 16. nov. Reuter poroča: Bolgarski poslanik v Londonu Momčilov je izjavil včeraj zastopniku agencije Reuter, da je pooblaščen zanikati vse vesti, ki so se razširile po svetu in so govornice o mobilizaciji v Bolgariji.

ANGLEŠKE LADJE V GIBRALTARJU

MADRID, 16. novembra. DNB. V Gibraltaru je blizu 40 angleških transportnih ladij, dalje nosilka letala »Arc Royal«, bojna ladja »Renown«, križarke tipa »York« in trije rušilci.

STAVKA V AMERIŠKIH TOVARNAH LETAL

DOWNEY, Kalifornija, 16. nov. CBS. V kalifornijskih tovarnah za letala je izbruhnila stavka, ker ni prišlo do sporazuma zaradi povišanja plač.

GHETO V VARŠAVI

VARŠAVA, 16. nov. DNB. V kratkem bo dovršena izgraditev posebne židovskega dela »Gheta« v Varšavi. Židovsko prebivalstvo Varšave je že izpraznilo razne dele mesta in se pričelo preseljevati v ta novi židovski del. Tja se bodo preselile tudi židovske trgovine.

ŠPANSKE REPRESALIJE PROTI AMERIŠKIM NOVINARJEM

MADRID, 16. nov. CBS. S ponedeljkom je španska vlada prepovedala vsem ameriškim novinarjem, da bi pošiljali vesti v tujino in sicer kot represalijo zaradi prepovedi delovanja španske novinarske agencije »Efe« v USA.

Mariborska napoved: Spremenljivo oblačno, vetrovno in nestanovitno vreme. Včeraj je bila maksimalna temperatura 16,8, danes minimalna 10,8, opoldne 13. Padavin od sinoči 3,6 mm.

Kmet kot dolžnik in varčevalec

Vladimir Kreft

O slovenskem kmetu se že od nekdaj mnogo govori in piše. Kot važnemu političnemu činitelju, zlasti v času volitev, so mu vse stranke posvečale posebno pozornost, zagotavljajoč mu največjo pomoč po izvršenih volitvah. Minevali so tako meseci in leta, volitve so se vrstile ene za drugimi, slovenski kmet pa je potrpežljivo čakal na izpolnitev danih obljub.

V preveliki vnemi za dnevna in osebna politična vprašanja se je tako pozabljalo na rešitev važnih gospodarskih problemov, med katerimi je bilo kmečko vprašanje eno prvih vprašanj države. Verujemo lahko, da kmečko gospodarstvo ne bi danes kazalo tako slabe slike, kakor jo lahko vidimo pri večini kmetov, če bi se začelo pravočasno in z vso doslednostjo, ter po načrtu reševati kmečke probleme, ki so se zlasti po letu 1930. začeli pojavljati pri nas.

Dve težki posledici je predvsem povzročila nesmotrno vodena kmečka gospodarska politika, — v zvezi z gospodarsko krizo; del kmetov ni mogel izpolniti svojih obveznosti do upnikov, drugi del kmetov pa ni mogel koristno uporabljati svojega prihranka, ki ga je naložil v hranilnicah ali v bankah.

Zadolžitev kmeta se je navadno izvršila iz nujnosti potrebe in to ali radi prevzema posestva ali nakupa novega zemljišča, ali zaradi nesreče v gospodarstvu. Gotovo pa je mali odstotek onih, ki so se zadolžili po lahkomyiselnosti ali celo, da bi bilo n. pr. zapravljanje direktno in glavni vzrok najetja posojila. Nekateri posestniki so se tudi zato zadolžili, ker svoj gospodarski obrat modernizirali, pričakujoč od te modernizacije povišanje letnega donosa na posestvu. **Zadolžitev posestva je v večini primerov bila nujnost!**

V naše neurejene gospodarske razmere je potem udarila z vso silo gospodarska kriza, ki je sčasoma začela ogrožati neodvisnost kmečkih gospodarstev, v kolikor se je še to gospodarstvo sploh lahko smatralo za neodvisno. Država je bila prisiljena poseči po zasilnih ukrepih in tako smo dobili več uredb o zaščiti kmetov-dolžnikov, od katerih je zadnja zaenkrat regulirala odnos upnika do kmeta dolžnika.

Slovenski kmet se je vedno in se tudi še danes zaveda svojih obveznosti do države in do svojih upnikov. Dokaz temu je, da kmet v glavnem v redu plačuje davke in če jih ne, je vzrok zato **tehten**; tudi poročila o odplačevanju obrovkov znanih kmečkih dolgov, kažejo, da je naš kmet vreden plačnik.

Sedanja vojna je povzročila dvig cen kmečkimi pridelkom in istočasno tudi porast cen blagu po trgovinah. Kmalu po dvigu cen kmečkimi pridelkom si lahko že tudi slišal, da se je kmetov položaj temeljito zboljšal in da bo vnaprej živel na račun drugega. Nekje je celo bilo raznaglašeno, da kmet lahko sedaj poravnava vse svoje obveznosti, ker so cene njegovih pridelkov zelo visoke.

Vsak trezen in preudaren človek mora priznati, da je nemogoče naglo zboljšati gospodarstvo, katero se že od nekdaj bori s težkočami in ki je bilo v preteklih letih neprenehoma v boju za svoj nadaljnji obstoj. **Trenutni in le malo časa še trajajoči dvig cen kmečkimi pridelkom** zato ne more naenkrat bistveno spremeniti stanje v kmečkem gospodarstvu! Kdor drugače trdi, ta naj si osebno pogleda slabo stanje večine kmečkih gospodarstev, ki so v Sloveniji po statistiki majhna in tudi v tako zvanih boljših časih ne nudijo udobnega življenja, **po večletni hudi gospodarski krizi pa še tem manj!**

Drugi del predstavlja kmeti, ki se jim je posrečilo prihraniti nekaj denarja. Ta denar so zaupali hranilnim zavodom. Shranili pa so ga zato, da jim bo na razpolago v primeru nesreče pri hiši ali za doto hčeri ali pa tudi za čas, ko bodo kot preužitkarji živeli od svojih prihrankov. Pogrešno bi bilo misliti, da so prihranki nastali sami od sebe, kakor to velja za nekatere pridobitne stanove. Večina od onih kmetov, ki so si denar prihranili, so to storili s težavo in so radi volje do shranjevanja denarja vse življenje zelo skromno živeli. Skromni so bili pri obleki, pri hrani in to skromnost, ki je navadno bila nezdrava skopost so občutili vsi:

gospodar, gospodinja, njuni otroci in vsa ostala družina.

Danes je ta prihranek za kmeta v glavnem neuporabljiv. Mnogokrat bi ga nujno rabil, toda ne more do njega. Škoda, ki je bila slovenskemu kmetu povzročena s tem, da mu je bilo onemogočeno nemoteno uporabljati njegov prihranek, je velika in zato moramo tudi razumeti če poleg kmeta-dolžnika godrnja tudi kmet-varčevalec.

Kdor danes govori o slovenskem kme-

tu in ga opozarja, naj ne bo nezadovoljen ali od njega zahteva novih bremen, ta mora vedeti, da je slovenski kmet, ki ga je sedanjí gospodarski red občutno prizadel, storil vse, da ohrani pri življenju svoje hirajoče gospodarstvo; zato se je zadolževal in zato je varčeval ali — oboje je delal z istega razloga: povečati donosnost kmeškega gospodarstva in zboljšati življenje sebi, predvsem pa svojim potomcem.

Dr. Milan Korun

Odgovor

Pred nekaj tedni je prinesel »Večernik« na tem mestu članek »Usodna odgovornost«, v katerem sem slovenske politične stranke opozoril na potrebo enotne domače politike v korist slovenskega občestva in države.

Članek je ostal brez odgovora v dnevnem političnem časopisju bodisi ene ali druge stranke.

Temu se ne čudimo, kajti ena stran ima navado, da molči, če se ji pove resnica v brk, za drugo stran pa kakšen tretji sploh ne obstoja. Taki smo Slovenci v zgodovinsko važnih časih!

Toda brez odgovora — vsaj na eni strani — članek ni ostal, kajti osebno smo bili opozorjeni od zelo vplivne strani na momente, ki da govore proti reviziji politike, ki jo vodi najmerodajnejša slovenska politična stranka.

Evo jih!

Pred vsem — pravijo —, da ni potrebna koncentracija političnih sil v Sloveniji, dokler je ni v Beogradu. Koncentracija strank bi postala tam doli in pri nas potrebna šele, če bi grozila neposredna zunanja nevarnost. Koncentracija v normalnih časih, da je leglo medsebojnega izigravanja in intrig ter koči vsako uspešno in hitro delo.

Naš odgovor se glasi: Ne more biti odločilno, kar je v Beogradu. Tudi ne ločimo kopja za totalno koncentracijo, nego samo za sodelovanje tistih političnih skupin, ki se načelno zedinijo na skupen delovni program.

V Beogradu vlada koalicijska vlada, ki

ima za svojo osnovo sporazum od 26. avgusta l. l. delo za vsakdanji kruh, a na zunanji politiki nevtalnosti.

Kdo vlada v Sloveniji? Ali mislite, da v Sloveniji ni političnih skupin, ki ta načela priznavajo in ki so pripravljene za sodelovanje na programu, kakor ga ima osrednja vlada? Ne dvomimo, da bi izvajanje tega programa pridobilo na globini in širini, če bi se krog sodelavcev razširil.

Res je, da nam začasno ne grozi kaka neposredna zunanja nevarnost. Toda vprašujemo: ali nismo Slovenci ogroženi na naši notranji, domači fronti in to od nacionalnih in socialnih nasprotnikov, da človek ne ve, kateri je nevarnejši? Ravno ta nevarnost je tista, ki nam daje pobudo, da smo sprožili načeto vprašanje. Gotovo je, da bi revidirana slovenska politika mogla dati našim zahtevam v Beogradu več poudarka.

Dalje, pravijo, hočete nam vzeti vso moč, ki je ne smemo in ne moremo dati iz rok. Poglejte, kako so postopale druge stranke, kadar so bile same na oblasti!

Res je, da niso postopale prav nič boljše, toda kazen jim je sledila za petami in tudi v bodoče ne bo nikomur prizanešeno, kadar pride čas za to, kdor ne bo delal boljše in razumnejše.

V ostalem ne zahteva ničče, kdor je za iskreno in lojalno sodelovanje, da vzame drugemu vso moč. Med totalitarno močjo in politično brezvplivnostjo je široko polje za pravično razdelitev moči, kakor bi

odgovarjala dejanskemu stanju in potrebam časa.

Toda v resnici je tako, da se od totalitarne moči noče odstopiti niti trohica. Kot protidokaz takj naši trditvi so nam navedli — iz zadnjega časa — imenovanja v neko prehranjevalno ustanovo. Toda pozabili so, da imajo imenovani outsiderji samo posvetovalni glas, odločati nimajo ničesar. Prevalila se je le na širša ramena moralna odgovornost, moč pa je ostala v isti roki.

Ta dokaz je vse prej kot prepričevalen. Blagor ubogim na duhu, ki mu verjamejo in onim, ki mislijo, da stvarno sodelujejo!

Ker smo v razgovoru s svojim sobesednikom rekli, da leži usodna odgovornost na strani tistih, ki imajo moč in oblast, moramo tudi v tem svojem odgovoru to ponoviti. Najmočnejša slovenska stranka ne razume svojega zgodovinskega poslanstva in svoje zgodovinske odgovornosti, če misli, da naj ostane tako, kakor je bilo. Na njej bi bilo, da zbere vse konstruktivne narodne sile okrog sebe. Časi so taki, da je mogoča samo dvojna politika: ali politika biča in gospodstva, ali politika strpnosti, širokogrudnosti, skratka ona, ki je edina v korist naroda in države!

Zmaga demokracije

V noči na 6. novembra je ameriški radio raznesel na vse štiri strani sveta vest ministra vojne mornarice Knoxa, da je Roosevelt tretjič izvoljen za predsednika USA. Ni ga človeka, ki ne bi vedel in občutil, da so bile ameriške volitve usodepolne za ameriško demokracijo, saj je od njih zavisela mnogo več kot štiriletna uprava najsložnejše, najnaprednejše demokratske države sveta.

V težkih dneh mračnosti svobode in človečanskih pravic, ko se čuje samo glas krivih prerokov sile in mrznje, je bil ameriški narod pozvan, da v polni svobodi izbira nele vrhovnega poglavarja države, nego da si tudi sam določi smer svojega narodnega in mednarodnega življenja. In ta milijonski narod, v katerem žive skupaj beli in črni, žolti in rdeči ljudje, s sto verami in jeziki, je v svobodnih volitvah ostvaril edinstvo in utrdil vladavino svobodnih ljudi. Glas preko dveh oceanov govori vsemu svetu, da narod hoče in more upravljati državo in da je demokratska in narodna

vladavina edina dostojna človeka.

Tretja izvolitev Franklina Roosevelta in sijajna zmaga ameriške demokracije bosta imeli velike posledice v mednarodnem življenju. Svobodna Amerika ne sprejema in ne priznava diktatorskih in totalitarnih metod v politiki in gospodarstvu. Rooseveltova izvolitev bo povečala panameriško solidarnost in pomoč Veliki Britaniji. Morda bo Amerika prispevala največ k pravičnemu miru in novemu redu na svetu.

Volitve v Ameriki niso le osebna Rooseveltova in strankarska demokratska zmaga. Dokaz so življenjske moči in pravičnosti demokratskih načel, ki so potrebne za izgradnjo in ohranitev svobodnih oblik življenja. Zato so povečale občutek sigurnosti v svetu in nado na mirno, pravično življenje med ljudmi in narodi. Zmago ameriške demokracije pozdravljajo vsi narodi, ki hočejo živeti svoje lastno življenje, piše ugledni prvak SDS, bivši minister dr. Hinko Krizman v »Varždinskih Novostih«.

Preizkušnja narodov

Svet je še premlad in slabo organiziran. O večnem miru bo mogoče govoriti le takrat, kadar bo storil ves svet eno človečansko celoto, skupnost svetovno združenih enakopravnih držav. Do tedaj pa bo preteklo še mnogo tisoč let.

Zdaj se pa moramo zavedati tega, da živimo v času, ko bo treba stalno stati budno na straži. Vsak pošameznik mora biti vsak hip pripravljen, dati življenje za svoje ideale. Ako hočeš braniti uspešno svojo zemljo, ženo, otroke, ako jim hočeš zagotoviti boljše življenje v svobodi, moraš zastaviti svoje življenje v borbi na nož in ne oklevati. Ljubezen do domovine mora biti jačja od ljubezni do življenja.

Strah pred smrtjo ustvarja neznačajne. Zaradi dogodkov v preteklosti smo videli marsikje, kako so se osebe, poznane dotlej v javnosti kot dosledne in značajne, prilagodile naenkrat tudi novim sistemom. Marsikdo je bil pripravljen, žrtvovati svoje demokratsko prepričanje ali svoje nazore o socialni utrditvi družbe ali celo mišljenje o svobodi, samo da se izogne borbi in ne izpostavi svojega življenja nevarnosti. Kdor pa je pripravljen na kompromise v teh zadevah, bo iskal tudi kompromisa, če bo stal v bojni črti, ali pa izgovora...

Usodepolni trenutki so pred nami. Verujemo, da nam bo zaradi naše korektnosti in posebne nevtalnosti mogoče

izogniti se vojni. Toda ta možnost ne sme niti za hip oslabiti naših obrambnih sil.

Le narod, ki veruje vase in v svojo moč, ki se ne boji smrti, bo živel! (Dr. Dinko Puc v »Slovenski besedi«).

Proizvodnja premoga v okupirani Franciji bo skoro dosegla normalno predvojno višino. Računajo, da bodo izkopali 20 milijonov ton premoga na leto.

Prevoz skozi Sulino-kanal se je zaradi političnih dogodkov v septembru zelo zmanjšal. Skozi ta prekop ob ustju Donave ni od julija letos plula nobena francoska, angleška in italijanska ladja.

Kakor v čebelnem panju, takšen je promet v angleškem poslanstvu v Washingtonu. Četa četa poslaniških svetnikov, tajnikov in atašejev ima polno dela. Število osebja je večje kot je bilo kdaj koli poprej.

Nauk iz Francije svarilo za USA

»Daily Mirror« v New Yorku piše, naj se za ameriškega letalskega ministra postavi predsednik newyorške občine, La Guardia. Naj bi bilo njegovo ime vpisano v zgodovino tako, kot da je ustvaril ameriškemu orlu krila za polet pod nebo. Letalstvo se je rodilo v USA, civilna aviacija je tu najbolj razvita ter pušča daleč za seboj kateri koli drugo državo.

Ni prav, če se Amerika še dalje naslanja na obrambo vojne mornarice na enem oceanu. To bi bilo prav tako, kot s Francijo, ko se je naslanjala na Maginotovo črto.

Angleško letalstvo je s svojo hrabrostjo in iniciativnostjo rešilo Anglijo. Če bi Nemci zagospodarili nad angleškim nebom, bi jim pač ne bilo težko preiti Kanal in se izkrcati. Prešli bi Rokavski preliv prav tako lahko, kakor so Maginotovo črto. Danes vrača Velika Britanija udarec za udarcem to, kar prejme iz zraka sama. To so razlogi, zaradi katerih si morajo USA tudi sebi zavarovati nebo.

Kaj žene Japonsko iz njenih tesnih spon?

Prenaseljeno otoško cesarstvo pogreša podne zemlje, predvsem pa surovin — Japonci niso dobri kolonizatorji, pač pa ceneni producenti

Površina Japonske brez njenih zunanjih posestev znaša 382.545 km² ter šteje 73.400.000 duš. Na 1 km² ima Japonska povprečno blizu 186 oseb, torej je še nekaj manj gosto obljudena, kakor doma Velika Britanija. Ima pa Japonska tudi predele, ki so preobljudeni. Tako pride v okraju mesta Tokia na 1 km² 2970, v Osaki 2369, v Kanagavi pa 2353 duš.

V Aziji spada tedaj Japonska med najbolj poseljene predele. S svojimi zunanjimi posestmi, v katere pa niso vsote na Kitajskem zasedene pokrajine, šteje japon, imperij 1.872.603 km² s 129.785.655 ljudmi. Spada tedaj Japonska med devet imperijev sveta. Največja posest izven otokov je Mandžukuo, cesarstvo, ki obsega 1.303.292 km² in 34 milijonov prebivalcev, sledi Korea s 240.741 km² in 22.898.000 dušami, Formoza 5.213.000 preb. Kvantung 1.657.000 preb., južni Sahalin 332.000 preb. itd. Po razdelitvi tal ima Japonska samo 15% obdelane zemlje, na vrtove, sadonosnike in pašniške odpade 8,7, na neuporabno zemljo 21% tal.

Ni tedaj čudno, če se je japonski narod stisnjen na tesne otoke, lotil osvajanj. Saj odpade na njegovih kulturnih tleh po 1167 ljudi na 1 km². Povprečno odpade na eno japonsko družino doma le 1,3 ha japonske posesti, torej polovico manj kakor n. pr. v Irski, ki tudi zelo pogreša zemlje. Japonski kmet bi potreboval najmanj 2,5 km² zemlje na osebo, če bi se hotel skromno preživljati. Ali, sedanje prebivalstvo na otokih bi se moralo za polovico zredčiti, če bi hotelo imeti najosnovnejše pogoje za existenco.

Japonski je torej preostala dvojna pot: kolonizacija na zunaj ali industrializacija na znotraj. Z zunanjo kolonizacijo Japonci doslej niso dosegli posebnih uspehov. Le nekaj nad 2 milijona Japoncev namreč biva izven pravega cesarstva, od tega polovica v tujini. Japonskih kmetov je zunaj otokov kaj malo, največ jih ima še Brazilija, kjer uspešno kmetujejo. Med 400.000 Japonci, ki bivajo v Mandžukuu, jih je komaj 10.000 pravih kolonistov. Najuspešnejši japonski kolonisti so v Braziliji, v San Paolu, Para, in na Filipinih.

Nad 50% prehranbenih kalorij Japonca odpade na riž. Ker je Japonec navajen te hrane, daje največji del zaslužka za riž, če ga sploh zmore kupiti. In če sploh producira riž v kolonijah, ga mora večinoma prodati, da se preživlja. Zato se ne more meriti z zelo prilagodljivim koreanskim ali kitajskim kolonistom. Glavni namen širjenja Japoncev na celino, pa je pridobivanje kupčijskih tal za industrijske produkte. Še važnejši razlog za japonsko ekspanzivnost je pomanjkanje surovin. Japonski primanjkuje doma tudi rud. Njene zaloge premoga so cenjene na 15 milijard ton, dočim drugih surovin sploh nima. Največ uvažajo iz Kitajske in Filipinov.

Kitajska nasprotno razpolaga z ogromnim zemeljskim bogastvom. Računajo, da ima ta veleprostor nad 220 milijard ton premoga, 600 milijonov ton zalog železne rude, ki je Japonska sploh nima. V svetovni produkciji volframa sodeluje Kitajska z dvema tretjinama dobav. Severna Kitajska, ki je prva postala plen japonske ekspanzivnosti, poseduje zaloge najboljših železne rude; tamkajšnji premogovniki so najzidatnejši na svetu. Prostrana področja Jangtsekianga in Rumene reke goje bombaž, kultura te rastline se pa lahko še zelo dvigne. Na listi producentov je Kitajska za USA in Indijo na tretjem mestu. Važna vrednost Kitajske je tudi kalaj, zelo redka kovina.

Drugo področje, na katerega Japonska škili, je Filipinsko otočje. Zedinjene države so se že zgodaj prizadevale, da postanejo gospodarji tega otočja, ki je pripadalo Španiji. Filipini štejejo 7083 otokov, od teh jih je 2441 obljudeni in poimenovani, ostali so brezimni. V vojni 1898-99 so postali Američani lastniki Filipinov ter jih zasedli kot predstraž svojih interesov na Tihem oceanu. Z zakonom z dne 24. marca 1934 so Filipini dobili samostojnost, ki bo 1944 postala dokončna. Vprašanje pa je, ali bodo mogli Filipinci voditi samostojno gospodar-

sko življenje. Zato je bil 1938 dosežen sporazum, da bodo Filipini deležni popolne samostojnosti šele 1960. dotlej pa ostanejo pod protektoratom USA, ki ima vse pravice, vzdrževati na otokih vojaštvo in mornarico.

Filipini so le nekaj manjši od Japonske, imajo pa samo petino toliko prebivalstva. Zato so Japoncem mamljiva vaba za njih nadaljnjo ekspanzivnost na jug. Novi položaj v Evropi postavlja seveda v japonski program zunanje penetracije tudi Holandsko Vzhodno Indijo. Tamkajšnji petrolejski vrelci, ki jih Ja-

ponska zelo pogreša, bi bili kakor nalašč zanjo. Toda, tudi Holandska Indija leži v varstvenem področju, v tem primeru Velike Britanije. Nje močno utrieni Singapur je jedro obrambnega sistema proti japonskemu prodiranju na jug in ker je tudi Amerika trajno zainteresirana na usodi Azije, postaja Tih ocean vedno bolj žgoče področje. Japonski življenjski prostor zadeva na vseh straneh ob ovire in preden bo Japonska dosegla kot gonilna sila vzhodno azijskega imperializma popolno svobodo, se bo lice sveta še v marsičem izpremenilo.

Naša lovška letala na straži

Včeraj ob 14.30 je bil dan v Bitolju znak za alarm. S strani Lerina so se pojavila tri letala nad našim ozemljem ter v borbeni formaciji letela 5000 m visoko.

V Bitolju je bil zelo lep dan. Z bližnjega letališča se je takoj dvignilo sedem naših lovcev. Tuja letala so naglo izpremenila smer in se izgubila na meji, preden so naša lovška letala dosegla višino, v kateri so bila. Naši lovci so spremljali tuja letala do jugoslovansko-grške meje. Po daljšem patroliranju vzdolž meje, so se naša letala vrnila. Prebivalstvo je, videč, da je zavarovano z našimi letalskimi silami, mirno odšlo na delo.

V četrtek popoldne so začeli Ohridčani nad seboj brnenje motorjev. Šest letal je letelo zelo nizko ob meji. S samostana pri Sv. Naumu so javili, da so bila to angleška ali grška letala. Tri letala so šla v smeri k Draču in Tirani, tri pa h Korči. Zadnji trije bombniki so bombardirali cesto, ki veže Korčo s fronto pri vasi Čermeno, 10 km od Sv. Nauma. Eksplozije bomb so se čule do Ohrida.

Zadnje tri dni je bilo slišati v Ohridu močno artilerijsko obstreljevanje na višinah Bigle in Morove. Nad Ohridskim jezerom in okolico križarijo naši piloti lovci.

Ljotić in Zbor o zunanji politiki

Splitski »Narodni Liste« prinaša naslednjo beležko: Ljotić razlaga na nekem mestu svoje stališče v sporu med Nemčijo in Anglijo, pa pravi: »Ko vidimo, da boj Nemčije

Jordana Letterova, vodjo bolgarskih nacionalistov so našli v njegovem stanovanju v Sibiriji ob Donavi mrtvega. Ne ve se še, ali je postal žrtev političnega atentata.

Sir Phillip Joubert de la Ferte, angleški letalski maršal, je francoskega porekla. Član angleškega letalstva je postal že pred svetovno vojno. Sodeloval je v bojih v Franciji, Egiptu in v Italiji. Bil je šestkrat odlikovan. V letalskih krogih uživa velik ugled.

proti Veliki Britaniji ni boj dveh nacij, nego borba nemškega naroda, ki je odvrget izrael-ske naočnike in gleda v mnogih stvarih resnico za lastnimi očmi, proti Angliji, ki ni samo odvrget izrael-skih naočnikov, nego želi, da bi ostali tudi na nosu ostalih narodov, da bi ti le skozi te gledali v svet, potem moramo prenehati z željo, da zmaga Anglija in želeli zmago Nemčiji. Če moramo povrh še zanesljivo računati s tem, da bi zmaga Nemčije ne pomenila nacionalnega suženjstva za nas, balkanske Slovane, potem se nam zmage Nemčije ni treba bati...« Na kraju pravi: »To so moja načela, ki jih jaz in moji prijatelji zastopamo, pri čemer sem srečen, da zastopa Zbor skoro iste poglede.«

Zaskrbljena Francija pred novimi problemi

Prezgoden Lavalov optimizem — Nemci iz Besarabije v francosko Loreno

V nemških službenih krogih se naglašajo, da hoče nova Nemčija ustvariti s sosedi močne vojaške in etnografsko popolne meje. Zato bodo tudi na francoskem bojišču, v Alzaciji in Loreni, kjer je mnogo zapuščenih domov, naseljeni predvsem Nemci, ki so prišli zadnje mesece iz drugih držav v rajh. Kolikor gre za Francoze, ki so doslej bivali na teh tleh, bodo na stroške nemške države transportirani do demarkacijske meje.

Preseljevanje Francozov iz Lorene se je že začelo v večjem obsegu. Kakor poročava Havas, so oblasti pozvale vse tam francosko govoreče ljudi, naj se pripravijo na pot. Francoska vlada v Vichyju je zaskrbljena imela svojo sejo in poljedelski minister je dobil nalogo, da poskrbi

za priseljence iz okupirane v nezasedeno Francijo. V zvezi s tem se je vrnil Laval predčasno iz Pariza v Vichy, poklical ga je maršal Pétain zaradi selitve lorenskih Francozov in trenutnega položaja v Afriki. Po seji vlade se je Laval znova vrnil v Pariz.

Francija je smelega nade, ki jih je stavila v pogajanja posebno po sestanku Pétain-Hitler, izgubila. Pokazalo se je, da so bili vsi upi prezgodnji. Posebno preoptimističen je bil Lavalov »Moniteur«, ko je obetal Francozom »zlate čase«. Dve sporočili Stefanija in DNB, da so Francozi izgubili vojno in da morajo zdaj zato plačati, čeprav se priključijo tudi novemu redu v Evropi, sta pregnali vse upanje.

KAPLAR S SPOSOBNOSTMI PODPOROČNIKA

Poveljnik prve ameriške armije, general Hugh Drum je na dan premirja 11. novembra govoril častnikom in vojakom ter dejal: »Danes morajo imeti vojske vse večji starešinski kader. V sedanjih vojni so velikega pomena akcije manjših skupin. Zato je problem starešinskega kadra zelo važen. V mnogem so danes kaplarji potrebne starešinske sposobnosti, ki so jih imeli doslej le častniki. Današnji kaplar mora imeti starešinske vrline podporočnika.«

11.000.000 ton železa je nabavila lani Japonska na Filipinih. Do septembra letos je šlo s Filipinov 800.000 ton železa in 35.000 ton bakrenega koncentrata. Izvoz se bo letos še povečal, ker se prepoved USA ne nanaša na Filipine.

Danska, Norveška, Švedska in Finska so dobivale v prejšnjem prometu z Anglijo leta 1938, blizu 258 milijonov funtov sterlingov deviz, Nemčiji so pa dajale za uvoženo blago 634 milijonov mark deviz.

Nezaposlenih je v Franciji blizu 1.1 milijona delavcev. Največja je brezposelnost v kovinski industriji, kjer nima kruha 300.000 delavcev. V trgovini in oblačilni industriji počiva 160.000 delavcev. Mnogo je med njimi tujcev, ki jih bodo poslali domov.

K INCIDENTU V BITOLJU

»Naš narod sporoča vsem in vsakomur: pustite naš v trpljenju preizkušeni, pošten narod na miru. Trpeli smo vsi dovolj, Srbi, Hrvatji kakor Slovenci. Toda, pogaziti se ne pustimo. Za svobodo in čast nam ni težko umreti. Ne dovoljuje mo nikomur, da meče na nas kamenje, kaj šele bombe, ki rušijo mesta. Naš narod nima kopalnic po domovih, tudi ne pisalnih strojev, Nima klavirjev in drugih znakov evropske kulture in civilizacije. Ima pa hrabrosti, vojaške srčnosti in borbenosti več nego kateri koli drugi narod na svetu.« piše »Brodsko Riječ«.

Kultura

„Na cesaričin ukaz“

Operete takoimenovane »klasične« forme so več ali manj vse zgrajene na tendenci sentimentalnosti in med »junaki«, ki v njih nastopajo, so večinoma zopet plemiči, častniki itd., torej gospoda neke družbe, ki je v sedanjem svetu že davno ni več. Opereta »Na cesaričin ukaz«, ki sta jo napisala znana dunajska libretista Leopold Jacobson in Robert Bodanzky, uglasbil pa jo je prav tako znani operetni komponist Bruno Granichseldt, pa nam prikazuje celo šeljudomifosti presvetlega cesarskega dvora, da se zdi sodobni človek od njene vsebine še toliko bolj odmaknjen. Ostane torej še glasba, ki pa nikakor ne sega nad običajno raven dunajske operetne muzike. Te ugotovitve naj nikakor ne pomenijo, da sem proti »klasičnim« operetam, nasprotno, sem jih celo vedno zagovarjal, toda vsaka operetna »klasična« se ne upravičuje do nadaljnega odrskega življenja kake »klasične« operete. Tako tudi ne Granichseldtove »Na cesaričin ukaz«. Med starimi »klasičnimi« operetami jih je še nekaj dobrih, ki jih v Mariboru nismo videli, ali pa že davno, in tudi sodobni svet ustvarja ope-

rete kar na debelo. Treba bi se bilo samo malo ozreti še kam drugam, kakor samo čez Gradec na Dunaj.

Sedanja mariborska uprizoritev operete »Na cesaričin ukaz«, ki sta jo pripravila kot režiser in koreograf g. Anton Harastovič in kot dirigent g. Lojze Herzig, je v vsej postavitvi zvesta tradiciji »klasične« operete, samo da bi bilo treba upoštevati stil dosledno vsaj tudi pri obleki in lasuljah dvornih dam itd. Režijsko samo po sebi je delo močno razgibano, živahno, prizori si sledijo skladno in tudi komične situacije so režijsko dobro izrabljene in marsikje uspešno podčrtane. Balet v okviru danih možnosti zadostuje, dasi bi bili v teku dolgih 20 let lahko postavili v tem oziru trdnjše temelje in in krenili dalje od vsakokratne improvizacije. Glasbena postava se giblje na našem običajnem nivoju, dokazuje pa mnogo prizadevnosti, poštvalnosti in vztrajnosti dirigenta g. Herzoga. Sicer pa »Na cesaričin ukaz« zlasti zboru ne nudi skoraj nobenih možnosti za pravo uveljavljanje. Celotni solisti, tudi prvi, imajo le malo prilike za učinkovitejše sole, duete itd.

Delo sloni torej prevladujoče na dogajanju, ki je pa izredno skromno.

Vloga cesarice nudi ge. Iglíč-Cimermanovi priliko za šarm operetne dive, ki jo je v polni meri izkoristila in postala tako kljub čudnim muham te njene vladarice simpatična igralsko in pevsko, pri publiku posebno v sceni z obema otrokoma. Cesar g. Karla Kamuščiča je po svoji zunanjsčini malo premlad, sicer pa simpatičen. Strunnega častnika je postavil g. Manošeyski, ena glavnih oseb celotnega »dogajanja«. Gdč. Ema Starčeva more kot kneginja Ludwigsbergova vesplošno ugajati, prav tako ga. Brumen-Lubejeva v vlogi ljubke mlade Linči. Karakterno dobro figuro je ustvaril g. Verdonik iz dvornega svetnika Prandlerja. Izvrsno pogodena tipa tedanjske meščanstva sta g. Pavle in ga. Vida Kovič kot mesar Bikovec in Spanbergerica. Za dobro komiko skrbi g. Anton Harastovič v vlogi Bikovečevega Tonija. Ostali: gg. Crnobori, Blaž, Nakrst, Sauperl, Turk in Košuta ter dame Krizajeva, Tovornikova in Gabrovcva dopolnjujejo v vlogah komornikov, slug, častnikov itd. prej omenjeno nastopajočo družbo.

Po vsestranski prizadevnosti vseh sodelujočih je dosegla premiera v četrtek zvečer na našem mariborskem odru pri občinstvu v splošnem svoj namen zabavjanja.

Novice

Novi in ukinjeni potniški vlaki

Pričenši od ponedeljka, 18. t. m., se stavijo zopet v promet sledeči potniški vlaki:

1. Na progi Ljubljana—Kamnik mesto vlaka št. 8414 in št. 8415. Vlak št. 8414 odhaja iz Ljubljane ob 8.10 in prihaja v Kamnik mesto ob 9.03. Vlak št. 8415 odhaja iz Kamnika mesto ob 9.47 in prihaja v Ljubljano ob 10.40.

2. Na progi Kranj—Tržič vlaka št. 8512 in 8513. Vlak št. 8512 odhaja iz Kranja ob 9.05 in prihaja v Tržič ob 9.34. Vlak št. 8513 odhaja iz Tržiča ob 10.49 in prihaja v Kranj ob 11.15.

3. Na progi Celje—Velenje vlaka št. 9120 in 9121. Vlak št. 9120 odhaja iz Celja ob 19.05 in prihaja v Velenje ob 20.13. Vlak št. 9121 odhaja iz Velenja ob 20.33 in prihaja v Celje ob 21.43. Ta dva vlaka vozita le ob delavnikih.

4. Na progi Ljutomer—Gornja Radgona vlaki št. 8822, 8813, 8814 in 8825. Vlak št. 8822 odhaja iz Ljutomera ob 6.10 odn. ob 14.19 in prihaja v Gor. Radgono ob 6.51 odn. ob 14.58. Vlak št. 8813 odn. 8825 odhajata iz Gor. Radgone ob 7.03 odn. 15.10 in prihajata v Ljutomer ob 7.44 odn. ob 15.49.

5. Na progi Slovenji Gradec—Dravograd-Meža potniška vlaka št. 9124 in 9125. Vlak št. 9124 odhaja iz Slovenjega Gradca ob 9.25 in prihaja v Dravograd-

Mežo ob 5.48. Vlak št. 9125 odhaja iz Dravograda-Meže ob 20.37 in prihaja v Slovenji Gradec ob 21.05.

Od istega dne, t. j. od ponedeljka dalje pa ne vozijo več sledeči potniški vlaki:

1. Na progi Celje—Grobello vlaki št. 2132, 2131, 2136 in 2135. Vlak št. 2132 odn. 2136 z odhodom iz Celja ob 7.15 odn. ob 19.50 in s prihodom v Grobello ob 7.35 odn. ob 20.10. Vlak št. 2131 odn. 2135 z odhodom iz Grobelnega ob 6.18 odn. ob 19. s prihodom v Celje ob 6.38 odn. ob 19.20.

2. Na progi Ljubljana—Jesenice samo ob delavnikih vlaka št. 926 in 919. Vlak št. 926 z odhodom iz Ljubljane ob 23.30 in s prihodom na Jesenice ob 1.31. Vlak št. 919 z odhodom iz Jesenice ob 19.50 in s prihodom v Ljubljano ob 21.50.

3. Na progi Jesenice—Bistrica Boh. jez. samo ob delavnikih vlaka št. 920 in 913. Vlak št. 920 z odhodom iz Jesenic ob 7.55 in s prihodom v Bistrico Boh. jez. ob 8.36. Vlak št. 913 z odhodom iz Bistrice Boh. jez. ob 9.10 in s prihodom na Jesenice ob 10.

4. Na progi Bistrica Boh. jezero—Podbrdo vlaka št. 912 in 915. Vlak št. 912 z odhodom iz Bistrice Boh. jez. ob 11.30 in s prihodom v Podbrdo ob 11.41. Vlak št. 915 z odhodom iz Podbrda ob 12.11 in s prihodom v Bistrico Boh. jezero ob 12.22.

Slovenski otroci stradajo

Pred nedavnim smo brali v časopisu, da živi v Sloveniji 70.000 otrok, ki trpijo pomanjkanje, čez 10.000 pa jih dobesedno strada. Isti dan smo brali, da je neka služkinja ubila svojega novorojenčka. To sta dve dejstvi, ob katerih se mora slehstah Slovenec do dna duše zgroziti. Ti dve dejstvi terjata od nas strašno vprašanje: zakaj se morajo taka grozodejstva dogajati? Zakaj nedolžni otroci gla-

dujejo in prezebajo in zakaj jih uboge nezakonske matere morijo? Jih morijo mar zato, ker so brez vesti ali ker nočejo, da bi njihovi otroci gladovali ter telesno in duševno propadali? Na to je samo en odgovor: Narod, ki hoče živeti, ki hoče moralno, socialno in kulturno napredovati, narod, ki hoče biti svoboden, ne sme dopuščati takih krivic in grozodejstev nad lastnimi otroki!

-ker,

Kokoš smrtno ranila deklico

Komaj 7 letna Berke Antonija, učenka 1. razreda ljudske šole v Križevcih pri Ljutomeru, je umrla zelo tragične smrti. Pred več meseci je otroka Kokoš s kijačnom ranila na očesu. Nihče ni mislil, da bo to vzrok otrokove smrti. Ko so starši peljali otroka k zdravniku, je ta odredil prevoz v bolnišnico, odkoder so jo peljali na očesno kliniko v Ljubljani. Zdravniki so tam ugotovili, da je oko uničeno in so deklici vzeli oko. Namesto pravega očesa je učenka nosila stekleno oko, ki si ga je vsak večer vzela iz očesne dupline. Morda je ravno to postalo za dekletce usodno, kajti v očesni duplini se je pojavil rak, ki se je razširil v notranjost. Bolezen je prišla do možgan in deklica je umrla. V četrtek so jo pokopali na vaškem pokopališču v Križevcih, ravno jo spremljala šolska mladiina in učiteljstvo. Ob ranem grobu sta se poslovila od nje učenec in učenka.

NA MURSKEM POLJU ZAJCI ŽE GLODAJO DREVJE

Naši sadjarji so že sedaj utrpeli občutno škodo v sadovnjakih. Ko je sneg pokrnil polja, zajci niso našli skoraj nikake hrane. Prišli so v bližino naselij ter pričeli glodati mlajše drevje. Ponekod so

neusmiljeno glodali, tako da so mnogo lepših dreves popolnoma uničili. Škoda je tem večja, ker letos sploh ni mogoče dobiti nikakih mladih dreves, ker so vse drevesnice zaradi zime silno trpele. Sadjarji so vsa druga opravila opustili in začeli ovijati drevje.

o V Radečah bo v ponedeljek živinski in kramarski sejem.

o 35 letnico učiteljevanja je obhajal šolski upravitelj Edmund Ralkaj iz Andrejce v Prekmurju.

o Pogodbena pošta je razpisana v Bodoncih. Prošnje morajo biti vložene do 25. nov. pri poštni direkciji v Ljubljani.

o Grajski kino v Soboti predvaja od nedelje do ponedeljka sovjetski film „Sam“.

o Požar je uničil poslopje Rozalije Lepošev v Domanjševcih, ki je nastal ob štedilnikove cevi, ki je bila napeljana skozi leseno steno v dimnik. Vzgal se je leseni tram in seno ter se je tako požar kmalu razširil ter upepelil stanovanje, šupo in svinjak.

o Iz državne službe: Starešina okrajnega sodišča v Vel. Laščak je imenovan za sodnika okrajnega sodišča v Ljubljani. Dr. Teodor Tomišek, sodnik okrajnega sodišča v Ljubljani je postal tajnik vrhovnega sodišča v Ljubljani, Alojzij Zalokar, doslej sodnik okrajnega sodišča v Višnji gori, je postal starešina okrajnega sodišča v Vel. Laščak. — Ukaz o upokojitvi učitelja Andreja Kóniga je razveljavljen. Premeščena je učiteljica Ljudmila Zupančič iz Mežice v Smarje, upokojeni pa učiteljici Ema Zamejce v Hrastniku in Ana Korenjak pri Sv. Barbari v Hrastniku.

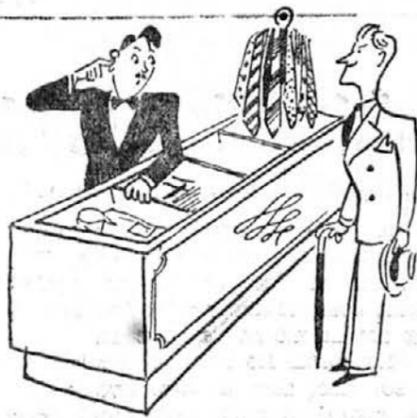
Zborovanje zastopnikov velike prodaje soli v Celju

V prostorih Združenja trgovcev v Celju so včeraj zborovali zastopniki velike prodaje soli v Sloveniji. Predmet zborovanja je bil pogovor o perečih vprašanjih, ki so nastala zaradi zvišanja režijskih stroškov, zaradi katerih so bili veležni lepšega povpiška velezakupci. Jošim zastopniki niso ničesar pridobili. Razprava je bila zelo živahna posebno zaradi dejstva, da so prišli na sestanek tudi zastopnik za dravsko banovino Ivan Jelak in iz Ljubljane ter Manojlovič in Kovačič iz Zagreba.

Sestanek je otvoril g. Anton Fazarinc iz Celja ter kot domačin pozdravil zborovalce. Za predsednika je bil nato določen

g. Čeh, podžupan iz Murske Sobote.

G. Grosek iz Maribora je imel nato referat. Med drugim je trdil, da so vsi, ki so se udeležili licitacije velike prodaje soli, imeli že takrat občutek, da se je ustanovil nekak tajen konzorcij z nalogo, da pride na vsak način do velike prodaje soli. Kako je ta konzorcij oddajal sol, tobak in vžigalice, je vsem znano. Zakupnik Radan je na podlagi uradno potrjenih obvestil, da se je režija pri zakupnikih podražila v njih škodo, s 1. oktobrom dosegel pri monopolski upravi povišanje provizije za 1000 din pri vagonu. Kljub sijajnemu povišanju provizije, ki jo je konzorcij dosegel zase, on svojim zakupnikom provizije ni povišal.

Dajte mi 3 metre samoveznic!

Kdo bi tako kupoval, namesto da bi vprašal po kakovosti! Pri nakupu žarnic zahtevajte izrecno le kvaliteto TUNGSRAM-KRYPTON žarnico:

Ista da več sončnim žarkom podobne svetlobe in porabi pri tem mnogo manj toka!

BOLJŠA LUC, MANJŠI STROŠEK!

o Štiri domačije je uničil požar v vasi Sesterže pri Majšperku. Nastal je v gospodarskem poslopju posestnika Janeza Sagarina, zajel kmalu vsa njegova poslopja, nato pa se razširil na hišo Amalije Perlatove, ter hiši Vinka Križanca in Josipa Roberja. Gasilcem se je posrečilo omejiti vsaj zadnji požar, ki je zaradi vetra ogražal vso vas. Skupna škoda znaša okrog 300.000 din in je deloma krita z zavarovalnino. Domnevajo, da so požar zantelili otroci.

o „Naše gorice“ objavljajo v 11. št. Fistrovičev članek „Več praktičnih tečajev“, V. Kuret „Pravilno gnojenje vinogradov“, dr. Sijanec „O spremembah viničarskega reda“, Kosi „Vinarska in kletarska drobnjad“ ter več praktičnih nasvetov za vinogradnike in kletarje.

o Sokolsko gledališče v Hrastniku bo odprlo letošnjo sezono z Nušičevo komedijo „UJEZ“ v režiji inž. Freyera. Premiera bo v soboto 23. t. m. ob 20., ponavlja pa se v nedeljo ob 17.

o Knjige Vodnikove družbe izdajo že drugi letošnji knjižni dar obsega: Vodnikovo pratiko za leto 1941, ki je spet prava ilustrirana sodobna ljudska čitanka (uredil jo je P. Karlin); povest Eda Deržaja „Pod Spiki“, močno pripovedno delo iz krajevstva naših gora, nagrajeno z Aleksandrovo nagrado Vodnikove družbe; Ilke Vaštelove „Rožno devico“, zanimivo povest, iz napoleonske Ljubljane in z mnogimi risbami opremljeno knjigo inž. kem. Jakoba Turka „O rastlinski, ljudski in živalski prehrani“, odlično poljudno delo priznanega strokovnjaka.

o Iz zibelke je padel 10 mesečni sinko posestnika Rotovnik Anton iz Graške gore pri Slovenji Gradcu in se občutno poškodoval po glavi.

o Ponesrečil se je pri gradnji nove elektrarne v Rajhenburgu 35 letni delavec Venčeslav Zorčič. Na stavbi mu je spodrsnilo in je padel iz višine 7 m ter obležal z zlomljeno roko in težjimi notranjimi poškodbami.

Električna razsvetljava v Radečah

Že od nekdanj smo imeli Radečani z električno razsvetljavo križ in težave. Že pred mnogimi leti, ko je še v malo hišah svetila električna žarnica, so se že ljudje pritoževali nad slabo električno razsvetljavo. Seveda se je takratni lastnik elektrarne čutil samozavestnega in je bil objesten, saj je bil on edini v celem okraju, ki je prodajal električni tok. Ni se mu zato zdelo potrebno upoštevati želje in pritožbe naročnikov. Ljudje so morali potrpeti z razsvetljavo kakršna je bila in čakati, da se bo pojavila konkurenca.

Pred dobrim desetletjem je pričel novi lastnik elektrarne. Kmalu si je pridobil mnogo naročnikov v vsem okraju, medtem, ko je stari podjetnik skoro vse izgubil. Toda veliko število novih naročnikov je preobremenilo malo elektrarno. Sledile so nove pritožbe nad slabo električno razsvetljavo. Obrtniki se pritožujejo, da ne morejo delati radi slabe razsvetljave in lastniki radio aparatov radi nestalnega toka, ki škoduje elektronkam v aparatih. Najbolj občutljiva je slaba svetilnost od prvega mraka do osme ure zvečer.

Pred leti se je že mnogo razpravljalo, da bomo dobili v Radeče banovinsko elektriko. Večina meščanov se je s tem strinjala. Toda sedanji lastnik ni sklenil

pogodbe z banovino. Sedanja mala elektrarna zaradi prirastka naročnikov in novih obratov, ki potrebujejo mnogo električne struje za pogonsko silo svojih motorjev, ne more zadostiti potrebam vseh naročnikov. Vrhu tega je pa elektrarna tudi nezadostno opremljena z modernimi aparaturnami. Sam lastnik elektrarne je sklenil z banovinsko elektrarno pogodbo, da v slučaju, ko mu primanjkuje električne struje, lahko priključi banovinsko. Ne vemo, zakaj kljub temu luč tako slabo sveti in edino razlago najdemo v tem, da lastnik štedi z banovinsko strujo, ker jo mora plačati.

Nikjer pa ne najdemo razloga, čemu sploh moramo biti naročniki slabe električne struje premožnega privatnega lastnika, kateremu je danes elektrarna eden izmed stranskih dohodkov, ko bi lahko bili za isto ceno odjemalci banovinske struje. S tem bi ne bili na boljšem samo Radečani, ki bi imeli enkrat že dostojno električno razsvetljavo, ampak bi dobiček banovinske elektrarne uporabili za socialna dela. — Radečani.

Novi naročniki

naj takoj po prejemu prve številke, ki ji prilagamo položnico s pogoji za naročbo, nakažejo ustrezno naročnino! Vsako nakazilo za nas po položnici nam dostavlja Poštna hranilnica v Ljubljani, kar traja po več dni, zlasti ako je vmes kak praznik. Ako prve naročnine ne prejmemo čez nekoliko dni po odpošiljavi prve številke, pošiljanje lista ustavimo. Pisemne pritožbe radi tega niso potrebne, marveč samo pravočasno nakazilo. — Najcenejša naročba pa je z istočasnim nakazilom prve naročnine po položnici golic, ki jo dobiš pri vsakem poštnem uradu in jo izpolniš s številko našega čekovnega računa in naslovom: 11-409, »Večernik« — uprava Maribor, Na srednjem delu zgoraj praviš »Nov« ali »Naročam list«, zadaj pa morebitne posebne želje radi načina pošiljanja lista, kar nič ne stane.

Uprava »VEČERNIKA«, Maribor, Kopalniška ulica št. 6

Maribor**Mariborski ghetto najstarejše židovsko naselje v Sloveniji****Na prostoru, kjer grade sedaj palačo „Vzajemne zavarovalnice“, je bil židovski ghetto**

Židje so imeli v srednjeveškem gospodarstvu velik vpliv in pomen. Oni so vodili vso trgovino, zlasti pa denarni trg, ter urejevali celotno gospodarstvo po svojih načelih in lastni volji.

Iz zanimive razprave pokojnega mariborskega zgodovinarja dr. Vladimira Travnerja, ki jo je objavil leta 1935. v »Kroniki slovenskih mest« posnemam zanimivo trditev, da je bil Maribor prvo mesto v zgodovini židovstva v Sloveniji. Pri nas je bila v srednjem veku največja židovska naselbina in je bil srednjeveški Maribor tudi duhovno središče židovstva takratne Štajerske in Koroške.

Razni mogotci, posebno pa papež Inocenc III. (1215), so odredili, da morajo prebivati židje ločeno od kristjanov. Zato so si v Mariboru ustanovili svojo židovsko občino, takozvani ghetto (židovske ulice). Trdoživni židje pa se teh predpisov niso tako strogo držali, saj nam mariborska kronika pravi, da so živeli kristjani med židi in obratno. Kakor sedaj v nekaterih državah tako so bili tudi takrat židje izločeni iz vseh javnih služb in ustanov. Celo tako daleč je šlo, da so morali plačevati mariborski židje poseben židovski davek. Da pa so se ločili že od daleč od kristjanov, so morali nositi na hrbtu rumene znake ali pa rumene klobuke. Tudi dolga hajja in palica sta bila znak za prebivalce mariborskega ghetta.

Zgodovina Maribora govori o židih že desetletja pred letom 1277., ko se prvič omenja mariborski ghetto (židovska četrt). Ta je obsegal v začetku XV. stoletja sedanjo Židovsko in Ključavničarsko ulico ter dele novega Glavnega trga, Kneza Kocljara in Vetrinske ulice. Še danes imamo v nekdanjem ghettu židovski stolp. Središče ghetta je bila sedanja Židovska ulica, kjer je stala na prostoru sedanje hiše št. 4 sinagoga. Ta ni služila samo za verske obrede, pač pa tudi za verski pouk, občinske seje in sodne razprave. V židovskem stolpu je bila, kakor pravijo stari mestni zapiski, talnudska šola. Pred sinagogo je bil majhen trg, kjer so se shajali prebivalci ghetta na razprave in posvetovanja. Med sinagogo in stolpom pa je bilo pokopališče, čigar nejasne ostanke lahko še dandanes vidimo. Predstojnik ghetta je bil rabin ali židovski mojster, ki je v glavnem skrbel za red in mir v židovski občini. Imel je tudi sodno pravico za civilne spore svojih občanov. Poleg tega je opravljal še občinsko premoženje. Prvi znani mariborski predstojnik ghetta je bil Abraham, ki je umrl leta 1379. Predstojnikova desna roka je bil drugi občinski dostojanstvenik nazvan šames, ki je v sinagogi opravljal službo cerkovnika, v ghettu pa delo občinskega tajnika.

Mariborski židje se niso omejili samo na ghetto. Stanovali so tudi izven židovske četrti, zlasti v sedanji Slovenski ulici. V Cvetlični ulici so imeli židje hiše in mline. Židovsko prebivalstvo ni bilo v Mariboru nikdar stalno. Le redkokatera rodbina je vztrajala dve ali tri pokolenja. Navadno so prihajali k nam iz Ljubljane, Celja, Ptuja in Gor. Radgone, iz Maribora pa so odhajali največ v Gradec.

V Mariboru je bilo največ židov leta

Mestna občina zbira prijave za drva

Mestna občina je kupila večjo množino drv cepanic, katere lahko dobijo družine občanov v najkrajšem času, po ceni din 630.— za klastro na skladišču ali po ceni 662.— din za klastro dostavljeno na dom. Kdor si namerava nabaviti drva pri mestni občini, naj se prijavi od 18. t. m. naprej v pisarni Premoženske uprave, Franciščanska ul. 8-II, kjer se dobe potrebna pojasnila. Upošteval se bo samo vrstni red prijav.

1410., ko jih je izgnal grof Herman II. Celjski iz svojega ozemlja in so jih mariborski meščani gostoljubno sprejeli. O brutalnem preganjanju mariborskih židov zgodovina nič ne ve povedati.

Mariborski židje so bili menjalci in izposojevalci denarja. Zanimivo je, da so bili skoraj vsi plemiči, duhovniki, meščani in okoličani pri njih močno zadovoljni. Pridno so rubili mestna in okoliška posestva, tako da so živeli v blagostanju.

Začetkom XV. stoletja, okoli leta 1450. se je položaj mariborskih židov močno poslabšal. Uvedli so posebne sezname ži-

dov, da bi lažje nadzirali njihovo poslovanje. Konec pa je napravil mariborske mu ghetto Maksimilijan I., ki je žide osebno mrzil ter ukazal, da morajo do 6. januarja 1497. vsi židje zapustiti Štajersko in Koroško. Morali so se udati. Razprodali so vse v ghettu ter se z denarjem izselili. Vendar pa so še do današnjih dni pustili v vsej Evropi spomine na Maribor bodisi z različnimi krajevnimi ali rodbinskimi imeni, kakor Marburg, Morpurgo itd. Tako se je leta 1497 končala 250 letna pisana zgodovina mariborskega ghetta. -jg.

Studenške občinske zadeve

Sinočno sejo studenškega občinskega odbora je vodil predsednik g. Alojzij Kalož, ki je uvodoma poročal o popravilu pralnega korita Ob izvirkih, kjer je zopet dovolj vode, na pokopališču sta nameščeni naročeni klopi, popravljen je škroplni voz ter določena zanj uta. Za klanje živine in ogled mesa je določen v bodoče mesto občinskega mesooglednika uradni živinozdravnik okrajnega načelstva. Poročal je tudi o ukrepih gasilcev za zaščitno službo.

Iz poročila blagajnika g. Pušnika je razvidno, da je občina v zelo težkih finančnih prilikah. Letošnji dohodki so za 32.000 din nižji, kakor jih predvideva proračun, a na davčnih dokladah se je nabralo zaostanka okoli 130.000 din. Za studenec pri gasilskem domu se prispeva 1000 din ter 350 din k popravilu studenca g. Omulca. Za meščansko šolo, ki jo poseščajo studenški otroci, je treba plačati 54.656 din, nabiralna akcija na Vse svete je dala 869.50 din, tržnica pa izkazuje doslej 4490 din dohodkov ter 940 din izdatkov, treba bo pa tam investirati še precej denarja.

Za cestni odsek je poročal g. Omulec, da se je na vse popravila potrebne ceste

navozil gramoz. Cena gramozu se je zvišala na 18 din za kub. m. Na podaljšek Radvanjske ceste bo občina navozila ugase, posestnik Maks Kolnik je uredil Kralj Matjaževo ulico do potoka, odprli bodo podaljšek Erijavčeve ulice ter je treba o tem obvestiti posestnike. Pod kaznijo je zabranjeno odkladijanje smeti ob Obrežni cesti pri kapelici, kjer je nameščena posebna tablica.

Za stavbeni odsek je poročal g. Kac. Sesalka na Obrežni cesti je popravljena, pri pralnem koritu Ob izvirkih pa je treba namestiti lesene podnožnike. G. Grem je napravil načrt za stranišče na tržnici. Po poročilu g. Spanerja za elektriški odsek je bilo sklenjeno, da se namesti svetilka na križišču Kralj Matjaževe in Simon Jenkove ulice, nekatere slične prošnje so bile zavrnjene. Ugotovilo se je, da MP klub urgencam jako počasi popravljajo kvare pri cestni razsvetljavi. Dovoljen je bil gostilniški obrat Tomažu Groharju (prej Špurej), razne prošnje za podpore pa so bile zaradi slabega stanja blagajne po večini odklonjene.

Predsednik je nato proglasil sejo za tajno.

m Upokojen je Anton Karo, profesor na mariborskem bogoslovju.

Precizne švicarske ure najceneje!

J. Janko urar - draguljar
Maribor, Jurčičeva ulica 8

Zlato kupuje po zvišani ceni!

m Prva čajanka ISSK Maribora bo jutri ob 16:30 v Kino baru. Cene kavarniške

SIGNIRNE STAMPILJKE IN BARVA „SOFRA“

Maribor, Gregorčičeva 24. — tel. 25-10

m Poltova slava 45. pešpolka bo 23. novembra v spomin na razorožitev zelene garde l. 1918. Kakor običajno bodo na ta dan dopolne v vojašnici v Melju cerkveni obredi in vojaška parada, popoldne pa vojaška veselica.

* Za vsakega TOPLE ROKAVICE iz modne trgovine MIRKO BREČKO, Maribor, Aleksandrova c. 23.

m Med izdanimi obrtni smo objavili tudi branjarijo g. Ivana Grabnerja na Tržaški c. 46. Pripominjamo, da g. Grabner v tej hiši le stanuje, dočim bo ga. Milka Zupanova še nadalje vodila v nezmanjšanem obsegu dosedanjo trgovino na Tržaški c. 46.

m Gpozarjamo na dobrodelno akademijo za zimsko pomoč revni deci, ki bo danes in jutri ob 20. v dvorani Sokolskega doma. Sodeluje mladina sred. šol. in šole Glasbene Matice.

STAMPILJKE „SOFRA“

Maribor, Gregorčičeva 24. — tel. 25-10

m Pedesletnico slavi te dni tehnični uradnik g. Hugo Vesely, češki rojak, ki je prišel med nas pred 22 leti ter se kot prostovoljec boril za osvoboditev Gosposvetskega polja. Vzljudil je slovenski narod ter ostal v Sloveniji, ki mu je postala druga domovina. Kot zaveden Slovan in vnet kulturni delavec uživa jubilatni spoštovanje v vseh krogih. Se na mnoga leta!

m Lutkovno gledališče Sokola Maribor-matice v Sokolskem domu ponovi v nedeljo, 17. nov., ob 15. uspešno igro „Zidanje Skadra“. Mladina in odrasli vabljeni.

* SPORTNE NOGAVICE ugadno v veliki izbiri pri MIRKO BREČKO, Maribor Aleksandrova c. 23.

m Sokolsko društvo Maribor III. Krčevina-Košaki obvešča tem potem, da bo ponovitev veselice „Dve nevesti“ v soboto, 16. nov. l. l., ob 20. v dvorani gostilne Beranič v Krčevini, Aleksandrova c. št. 11, in ne v krčevinski osnovni šoli.

m štiri alarmne sirene ima sedaj naše mesto. Prva je na strehi Itranilnice dravske banovine v Gosposki ulici, drugo imajo delavnice državnih železnic, za ostali dve, ki jih je dobil sedaj zaščitni urad iz Ljubljane, pa bodo s preizkušanjem šele določili najboljšo mesto. Za enkrat bo postavljena ena na strešni terasi Železničarske nabavljalne zadruge v 4. t. ulici, druga pa na vrhu III. deške meščanske šole na Ruški cesti.

m Pekovski pomočniki so znova ovadili tri mojstre zaradi nočnega dela. Prizadeji mojstri so iz Maribora, Studencev in Po-brežja.

VELIKA
BLASNIKOVA
PRATIKA
10 izdaja
1947

m V dvorani studenške Ljudske univerze bo drevi ob 19:30 dobrodelni koncert malih harmonikarjev za revne šolarje podmladka RK in JS.

m ProstoVOLjna gasilska četa v Studencih bo priredila jutri ob 19. v svoji dvorani družabni večer „na katerem bo g. Svengali predvajal najnovejše eksperimente v prid gasilski četi.“

m Društvo „Sola in dom“ v Mariboru bo imelo svoj občni zbor v ponedeljek, 18. t. m., ob 20. v Mali dvorani Narodnega doma. Na dnevnem redu je tudi predavanje prof. Stanka Sile o temi: „Sovzgoja ali koedukacija na srednjih šolah.“

* Dr. Stopar, Studenci, se je vrnil in zopet redno ordinira.

* Pozivamo vse obrtne organizacije, da se po odposlancih udeležijo pogreba za pokojnim Engelbertom Franchetti, ki bo jutri v nedeljo ob 3. uri popoldne iz Zal v Ljubljani. Zveza obrtnih društev za dravsko banovino.

* Gostilna Krempf, fureš, divjačina itd. Pristna vina.

* „26 + 1“. „JEMELJAN PILJAJ“ sta moveli Maksima Gorkega v drugem zvezku „KNJIGE ZA VSAKOGAR“. V kolporfaži cena din 3.

m Zdravniško dežurno službo za nujno pomoč članom in njihovim upravičenim svojem vrši v neodložljivih primerih in v odsotnosti pristojnega rajonskega zdravnika v nedeljo, 17. novembra, dr. Turin Ivan, Maribor, Linhartova ulica 12.

m Nočno lekarniško službo bosta vršili od 16. do vključno 22. novembra lekarna pri Zamorcu, Gosposka ul. 12, tel. 28-12, ter lekarna pri Angelu varuhu, Aleksandrova c. 33, tel. 22-13.

Narodno gledališče

Sobota, 16. nov., ob 20: »Na cesaričin ukaz« Red C.

Nedelja, 17. nov. ob 15.: »Nenavaden človek«. Znižane cene. Ob 20.: »Na cesaričin ukaz«.

Nedelja v Narodnem gledališču. Popoldne se z znižanimi cenami okoličanom in vsem, ki ne morejo k večernim predstavam, omogoči obisk Senečičeve splošno priznane tragikomije »Nenavaden človek«, zvečer pa bo druga ponovitev pri premieri prav simpatično sprejete operete »Na cesaričin ukaz«.

* Prihodnja dramska novost v Narodnem gledališču bo Cankarjeva komedija »Za narodov blagor«.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 20. nov., ob 20.: »Nenavaden človek«. Gostovanje mariborskega gledališča.

Kino

* Grajski kino. Premiera največega glasbenega filma prekrasnih pesmi ginljive vsebine »Danko Pišta« (nekronani ciganski kralj) — Ciganska ljubezen. Roman-tično in burno življenje velikega umetnika. Kupite vstopnice v predprodaji. — V nedeljo 17. t. m. matineja ob 10:30 uri predpoldan zadnjikrat »Svengali«.

* Esplanade kino. Izborni pustolovni in ljubavni film napete vsebine »Dr. X. X.« z Gustav Fröhlichem.

* Kino Union. Od danes »Geronimo« ve-lefilm. Napeta vsebina. Preston Forster, Ellen Drew in Thunder Clored v glavnih vlogah.

* Zvočni kino Pobrežje 16. in 17. nov. »Kapetan Džek« z dodatkom žurnala in smešnice.

V proslavo zedinjenja
VOJNI DOBROVOLJCI - REZERVNI
OFICIRJI - SOKOLSKO DRUŠTVO
MARIBOR MATICA

SLAVNOSTNI PLES

OBLEKA: KROJ - NARODNA NOSA - TEMNA • VSTOPNINA V PREDPRODAJI DIN

V VSEH PROSTORIH
SOKOLSKEGA DOMA

v nedeljo dne 1. decembra 1940 ob 20.30

10%, VEČERNA BLAGAJNA DIN 15-

Prirodoslovna kramljanja

Prečudna so usta pri nekaterih živalih

Dr. Stanko Bevk / Narava je daru bitjem različna pomagala za nasčenje že očca

Glavni pogoj za obstanek živali in rastlin je dovoljna prehrana. Izguba snovi, ki jih povzroča življenje samo na sebi v zvezi z rastjo, gibanjem itd., se mora nadomestiti od zunaj. Med hrano pa, ki jo sprejemajo vse rastline in ki jo uživajo živali, je velik razloček: živali se prehranjajo z organskimi snovmi, rastline pa z anorganskimi, rudninskimi. Te rudninske snovi sestavljajo rastline s pomočjo svetlobe in listnega zelenila v organske, iz katerih obstajajo. Le tiste rastline, ki nimajo zelenila, kakor glive, so navezane kakor živali na organsko hrano.

Za sprejemanje hrane

Imajo tako živali kakor rastline posebne organe: te korenke dlačice, ki vsrkavajo vodo in v njej raztopljene rudnine, ter listne odprtine, skozi katere vstopa dušik, one različno oblikovana usta z različnimi pomožnimi organi za prijemanje, trgiranje, drobljenje, sesanje, lizanje i. p. Za prijemanje hrane služijo pogosto končine ali ustne, pri mnogih živalih podaljšane v šobo, rilec i. dr. Nalogo trgiranja in drobljenja hrane ima navadno zobovje ali trdo rožena prevleka čeljusti, kakor jo imajo ključnaci, želve in ptiči. Pri ptičih so čeljusti podaljšane v kljun, ki je obenem priprava za pobiranje hrane. Sesala imajo mnoge žuželke na pr. metulji, komarji, pijavke, lizala pa mnogi hrošči, nekatere muhe itd.

Tako sesala kakor lizala so prirejena le za tekočo hrano.

Hišna muha, ki sede na košček sladkorja, ga s slino raztaplja, in komar, ki zabode svoj rilček v kožo, spusti v rano nekaj sline, da se kri ne strdi. Prav tako spušta tudi pijavka v rano jedko slino, da ostane kri tekoča.

Tudi v želodcu in zlasti v njegovih slepih izrastkih se kri ne stame. Ti veliki izrastki, ki jih je devet parov, so hranilniki za hrano, ki jo pijavka polagoma porablja. Vse leto se prehranja z njo, če ne pride prej zopet do plena. Ker more pol leta prestatiti tudi brez hrane, ji zadostuje, če se dodobra nasesa krvi vsako poldruho leto.

Zobovje je večinoma v ustih, vraslo v čeljusti. Toda

nekateri živali imajo zobe tudi na nebu ali na jeziku, v gojtu ali še drugod.

Razen zob pa so še druge priprave za mikastenje hrane. Mnogi ptiči imajo poseben želo-dec, mlin, katerega mišičaste stene so obložene z roženasto plastjo, ki melje zrnje. Tudi naš potočni rak ima v želodcu tri močne zobe, ki mu zvečijo zaužito hrano. Take zobe, letvice in ploščice imajo v želodcu tudi razni hrošči, kobilice, kačji pastirji, črvi kocačniki itd. Zanimiva v tem pogledu je afriška kača dasypeltis scabra, ki se hrani s ptičjimi jajci. Kakor vse kače, požira tudi ta svoj plen cel. V požiralnik pa segajo podaljški vratnih vre-tenc, ki so tu prevlečeni s sklenino kakor pravi zobje. Ti zobje zdrebe jajčjo lupino; vsebina jajca zdrkne v želodec, drobce lupine pa kača izbljuje.

Živali, ki so prirasle ali žive po večini na enem in istem mestu morajo imeti za prebavo hrane drugačne priprave kakor one, ki se prehranijo s hrano, ki jo dobijo od drugih. Tako pripravijo kobilice, ve lovke, strupene ožigalke, razne migetalko, ki ustvarjajo vodni tok, da jim prinaša hrano k ustom, in slednjič razna vabila, kakor so migetajoči izrastki in svetlobni organi, ki privabijo plen v zadostno bližino. Pogostne pribavljajo plen v adostno bližino. Pogostne pribavljajo plen v adostno bližino. Pogostne pribavljajo plen v adostno bližino. Pogostne pribavljajo plen v adostno bližino.

Poznamo pa tudi živali, ki nimajo ust.

To so v prvi vrsti notranji zajedalci, ki žive tako rekoč kakor v hrani. Trakulje na pr. si privajajo rediteljevo hrano enostavno skozi kožo po vsem svojem površju.

Čim več se žival giblje in rabi svoje mišice, tem več hrane potrebuje. Krt, ki opravlja težko delo rudarja, poje na dan toliko, kolikor sam tehta; če dva dni ne dobi nič hrane, pogine. Vidra potrebuje dnevno nad 1 kg rib in ptiči pojedjo v primeri s svojo telesno težo ogromno hrane. Ves dan stikajo za njo. Mnogi opazovalci ptičjega življenja stavi-ajo to dejstvo v zvezo s potrebo selitve, češ da podstajajo jesenski dnevi prekratki, da bi mogli

ptiči najti dovolj hrane in da se zato preseli-jo v kraje z daljšim dnevom.

Množina hrane, ki jo potrebuje žival, zavisi tudi od njene redilnosti, zato

pojedjo rastlinojedci po teži vobče mnogo več kakor mesojedci.

Prežvekovalci imajo ves dan opravka s prehranitvijo: ali se pasejo ali prežvekujejo. Tu di gosence metuljev in ličinke drugih žuželk žro venomer. Tu prihaja pa v prvi vrsti v poštev to, da te živali navadno hitro rastejo in da morajo pripraviti rezervnih hranil tudi za stadij bube in razvite žuželke. Metulji in hrošči jedo jako malo, nekateri od njih celo nič. Znani so namreč tudi taki, ki imajo popolnoma pokrnela usta in hrane sploh uživati ne morejo. Ker žive le malo časa in nič ne rastejo, izhajajo s tem, kar so prejeli tošče iz bube.

Vsaka žival ima svojo določeno vrsto hrane.

Pri nekaterih je jedilni list bolj obširen, pri drugih manj ali pa vsebuje celo eno samo jed. Jazbec žre toplokrvne živali, pa tudi kače, žabe, polže in črve; v slast mu gre koruza, grozdje, sadje in gobe. Lisica je že bolj izbirična, še bolj divja mačka. Pravi »specialisti« so razne živalske uši, ki se hranijo s krvjo samo določene živalske vrste, razne gosence in ličinke, ki so navezane samo na eno rastlinsko vrsto. Posebno lišpave so mravlje »atta«, ki žive v tropični Ameriki. Te ne jedo drugega kakor neke glive, ki jih imajo v svojih mravljiščih.

Teh gliv od drugod sploh ne poznamo. Mravlje jih goje na prežvečenih rastlinskih listih, ki jih večje delavke nosijo v gnezdo. Manjše delavke, »vrtarjice«, sčipljejo poganke teh gliv in na rečjih zrastejo potem kroglice, polne beljakovine. Z vsebino teh pri-delanih kroglic se mravlje prehranjajo.

Izprememba hrane vpliva na živalsko življenje vobče spreminjevalno, često pa še posebej v posebni smeri. Neke vrste papige na Novi Zelandiji se je hranila s plodovi in rastlinskimi sokovi. Ko so pa tam vpeljali rejo ovac, so se pričele te papige spuščati na ranjene ovce in piti kri. Izprevrge so se zaradi te privzete navade

iz miroljubnih ptičev v škodljive ujede,

ki napadejo tudi zdrave ovce in jim sekajo rane, da pridejo do krvi. Često povzroči premena hrane izpremembo barve. Tako dobi drozg, če se hrani pretežno z borovnicami, lisasto perje, kanarec rdečo, če je papirko, in kalin črno, če ga hranimo s konopljo.

Da dobe udomačene živali drugačno barvo, kakor so jo imele v prosti naravi, je znano. Ni dvoma, da pri tej izpremembi sodeluje tudi premena hrane. Komarjeva samica, ki se sicer hrani s krvjo sesalcev, se privadi, da srka med. Ob tej hrani živi sicer dolgo, toda njena jajca so nesposobna za razplod.

Poleg redilne hrane uživa vsaka žival tudi še vodo; brez nje ne more izhajati. Pustinske živali često jako daleč hodijo na vodo ali pa za suše otrpnejo.

Velika odpornost surove volne

Surova volna, ki jo posebno v Nemčiji predelavajo v zadnjem času iz staničevja, je v marsikaterem pogledu boljša od prave volne. Velik nemški koncern javlja zdaj, da producira na ta način vlakna v dolžini 30 in 150 mm. Premer tkiva znaša osemtisočinko do petdesettisočinko milimetra. Takšne niti pa lahko lkejo le na vretencih, ki imajo sami stolinko milimetra odprtine. Sestajajo iz plemenite kovine in jih je s prostim očesom težko zapaziti. Tehnika proizvaja tedaj tkiva, ki so povsem podobna bombažnim nitim ter ohranijo prirodni videz.

Tudi če se zmooči, ostane tkivo surove volne v prvotnem stanju, v su-

hem stanju pa surogat surove volne presega odpornost bombažnega tkiva. Tkivo se razprede tako fino, da bi lahko iz enega kilograma stkali niti, ki bi segla iz Maribora do Tokia. Merilne priprave, ki jih uporabljajo pri tem, so tako občutljive, da lahko takoj ugotove, če ni morda 30 mm dolgo tkivo za tisočinko grama pretežko ali prelahko. Odpornost blaga iz surove volne se preizkuša in kos v večnosti 60 krat 300 mm lahko zdrži 50 do 60 kg uteži. En komplet zavoj blaga takšne volne, kakor se prodaja v Irgovinah, zdrži v preizkuševalnici tudi 21 centov uteži. Živalska volna prenese le 20 odst. te težine.

Indom sveta reka je Ganges

Vsak Indec je srečen, če se more enkrat v življenju okopati v reki Gangesu. V mestu Kalkuti so velikanske zgradbe, kjer prenočujejo verniki, ki prihite na obale reke. Do nje vodijo široke stopnice, voda je zagrajena, da kopalci ne morejo utoniti. Vsak kopalec, odrasli, žene in dekleta, imajo v rokah bakreno posodo, iz katere neprestano zlivajo vodo na glavo.

Koža Indijca je temne barve, telo pa

suho, a odporno. Indec je s srcem in dušo vdan svoji veri, pripravljen je potovati cele mesece brez hrane, samo da lahko prinese domov sveto vodo in z njo blagoslovi dom.

Kalkuta in Benares sta središči proizvodnje svilenih tkanin. Modernejši del mesta je oddaljen od reke, odklikuje se po gostih drevoredih. Angleži se trudijo, da dvignejo zdravstvene prilike, kolera posebno rada pobira tod žrtve.

Rib'ia voda pospešuje rast vodnih bitij

V Chicagu so ugotovili, da zlate ribice v akvarijih hitreje rasto, če jih spuste v vodo, kjer so prej že bile te ribe. Koža teh ribic mora vsebovati posebno snov, ki jo oddaja vodi. Ta rast pospešujoča snov ne deluje samo na bitja enake vrste, nego tudi na druge vodne živalce. Tako so opazili, da so n. pr. vodne bolhe v vodi zlatih ribic dosegle nadnormalno

rast. Tudi ekstrakti kože zlate ribice pospešujejo rast. Monakovski učenjak, zoolog von Frisch pa trdi, da oddaja koža zlate ribice posebno snov, ki ustrahuje ostale povodne živali. Tako tudi večje ribe izločajo takšno snov v primeru nevarnosti in ostala povodna bitja v strahu beže pred njo.

Preveč sladkorja pospešuje bolezen

V znanstvenem svetu so ugotovili: novo podedljivo bolezen, tako zvano Aghycophagie, ki človeku zagreni zauživanje sladkorja. Simptomi te nenavadne bolezni se javljajo v tem, da se obolelim ustavi vsako uživanje sladkorja, medu, sladkarij, sladkega sadja itd. Takšen bolnik občuti vse sladko kot grenko, razen povečane nervoznosti pa ni opaziti drugih znakov na njem.

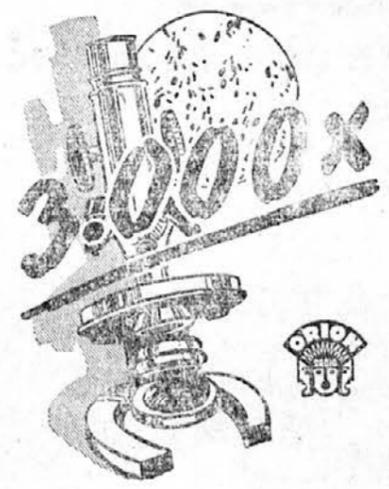
Značilno je, da ti ljudje reagirajo enako na saharin kakor sladkor, dočim nekatere kemične sladkorne snovi, ki niso povsem sladke, brez nadaljnjega lahko prenesejo. Skrivnost je tedaj le v sladkobnem okusu.

Ta nenormalnost je podedljiva. Tako imata neki stari oče in mati že šest potomcev, tja do vnukov, ki jih muči imenovana bolezen.

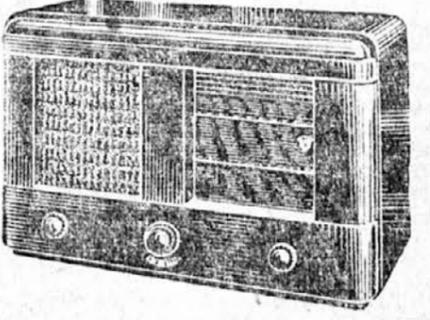
Južno morje skriva še mnoge tajne

Napak bi bilo, če bi moderni človek trdil, da je na zemlji že vse odkril ter ga ne čaka nobeno presenečenje, tako trdi mehiški raziskovalec Zapata. V neki dolgi razpravi navaja, da na priliko Južno morje še dolgo ne bo raziskano do zadnjih skrivnosti. Tu čakajo raziskovalce in znanstvenike še mnoga presenečenja.

Po mnenju Zapate je v Tihem oceanu še najmanj nad 1000 neznanih in neraziskanih otokov. Sicer pa sploh nihče ne more zanesljivo reči, koliko otokov je v vseh morjih. Zemljevidi imajo zaznamovane otoke, toda običajno samo skupino otokov, oz. njene največje otoke, dočim manjših otokov, zemljevidi sploh ne upoštevajo. Mogoče je, da je v vseh morjih milijon otokov, znanosti še več. Po zemljevidu je neki sultan gospodar šestih otokov, v resnici pa gospodari 120.000 otokom. Filipine tvori po zemljevidu le nekaj otokov,

poveča mikroskop nezatne bacile. Radio je mikroskop ušesa, ki Vam približa ves svet.

4-ELEKTRONSKI SUPER SPREJEMNIK

RADIO d. z o. z. LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7
RADIOVAL, LJUBLJANA, Dalmatinova ulica 13
ANTON BREMEC, CBLJ, Miklošičeva ulica 2
L. LUŠICKY, MARIBOR, Koroška cesta 11

v resnici je 7.268 večjih in manjših otokov. Nekateri med njimi merijo le nekaj kvadratnih kilometrov. Ker nimajo nobenega gospodarskega pomena, se seveda nihče zanje ne zanimala.

Prav tako je v Tihem oceanu z ostalimi otočji. Čestokrat naletijo ladje na povsem nezane otoko, o katerih kapitani niso imeli niti pojma. Neznane otoke v Južnem morju odkrivajo slučajno. Včasih naletijo pri teh odkritjih celo na manjše otoke, ki niso zanimivi le zaradi svoje favne in flore, ampak so tudi obljubeni z melanezijskimi in polinezijskimi plemen.

Muhe sedajo rade na oranžasto barvo

Prirodoslovec dr. S. B. Freeborn z univerze v Los Angelesu je napravil zanimiv poizkus. Izdelal je posebno sahovnico, v katere kvadratnih so blestele najrazličnejše barve. Mož je moral imeti v sobi mnogo muh, seveda pa tudi veliko mero potrepljivosti, ker se je vsedel k mizi z belečnico in svinčnikom v rokah ter pridno štel, na katero izmed barvnih ploščic so se muhe najraje vsedale. Na kraju je prišel do zaključka, da cenil naša sitna muha najbolj oranžno barvo. Ko je profesor sešel privlačnost posameznih barv za muhe, je dobil naslednje število »obiskov«: svetlo zelena barva 2067, bela 2360, korhalno rdeča 3361, aluminijasta 3426, svetlo modra 3480, svetlo siva 3790, karminasto rdeča 4415, svetlo rumena 4489, temno modra 4750, temno rumena 6541 in oranžno rumena 10.527.

Slednja barva je tedaj najbolj privlačna za muhe in če se hočete pomladi iznebiti hišne nadleže, izbirajte med omili barvami na steni in opremi, ki jih mrčes najmanj ceni.

Zakaj se dojenčki ne pote

Večina dojenčkov se poti tretji ali peti dan po rojstvu. So pa tudi primeri, ko nastopi potenje šele po več tednih, ugotovili so celo, da se je dojenček prvič potil 97 dni po rojstvu.

Japonski znanstveniki so to vprašanje temeljito preučili in so prišli do naslednjih ugotovitev: potne celice pri dojenčkih delujejo že zgodaj, potna središča v možganih so pa še nerazvita. Potenje nastopa po duševnih napetostih in dražljajih, ko se telo segreje, kakor je to primer v valilnicah. Dojenčki teh naporov še ne poznajo.

ZE V KAMENI DOBI
Pravilo, da je to zadnja vojna!

Ženski kotiček

Kmečki ženi več svobode in pravic

Teško je najti delavnejšega člana človeške družbe nego je kmečka žena. In vendar živi neopažena in skoraj brezpravna, včasih celo brezmejno zapostavljena na posestvu, dokler je smrt vsega trpljenja ne reši.

Za kmečko ženo pač lahko neustrašeno trdimo, da slonijo najmanj trije ogli na njenih ramenih. Kaj pomeni vzorna in delavna go-

spodinja kmečkemu domu, to bo vedel le oni, ki je takšno gospodinjstvo imel priliko opazovati. Ona je duša in pogonska sila vsega obrata.

Kakšno pa je življenje kmečke žene? Križev pot, katerega hodi prostovoljno in vdano, dokler ne omaga. Kmečko dekle se poroči razmeroma rano. Njeni poroki ne sledijo medeni tedni, poročno potovanje in slične, lepo zvence stvari, temveč takoj prvi dan težko delo, ki ga terja od nje zemlja. Mlado telo se krči in napenja, roke se odevajo z žulji, v lica se zarezujejo prezgodnji sledovi trpljenja in skrbi. Rodijo se otroci, zato ker se roditi morajo — zemlja jih terja — domača delovna moč je cenejša in zanesljivejša od tuje.

Naš vsakdanji kruh

To je pri nas po vsej pravici krompir. Ako je pri hiši dovolj krompirja, se ni bati gladi, kajti v potrebi je tudi nezabeljen krompir slaščica.

Zadnji dve leti nas krompirjeva letina ni zadovoljila. Lansko leto ga je ugonobila suša, letos pa večno deževje in hladno vreme. Le redki poljedelci so imeli letos lep krompir — predvsem oni, ki imajo viseče njive. Na ravnini, posebno v težji zemlji, pa je silno gnil. Do 50% krompirja je ponekod segnilo, vsi debelejši krompirji pa so bili že načeti. Krompir, ki pa ni segnil v zemlji, pa močno nagiblje k gnitju.

Varčuj s kurivom

Te učenosti bi se nedvomno radi naučili vsi tisti, ki morajo v zimskem času dnevno kuriti enega ali več stanovanjskih prostorov. V današnjem času pa je štednja na tem mestu naravnost nujna, saj smo sami doživeli v letošnjem letu trenutke, ko niti za drag denar nismo dobili kuriva.

Zgodaj so nastopili letos mrzli dnevi, a ob spominu na lansko zimo si tudi za bodoče ne smemo delati brezplodnih nad. Če ne bo zmanjkalo denarja, lahko vedno računamo s tem, da bo morda zmanjkalo v ostru zimi kuriva, ako pa bo kuriva dovolj, se lahko pač pripravimo, da nam bo ob naraščajoči dragini zmanjkalo denarja. Prvo in drugo pa nas navaja k štednji, ki je ob vsakem času dobra in zdrava.

Štediti ob mrzlem času s kurivom je težavno. Kuhati moramo, zebe nas pa tudi vedno. Predvsem je treba popraviti štedilnik in peči. V razdejan in pokvarjeni peči lahko skurimo petkrat več nego v urejeni peči, pa se

Z ljubeznijo jim poklanja mati življenje, ne opaža pa, kako ji peša moč. Ona tega ne sme opaziti. Otroke rodi takorekoč mimogrede. Zanj ne veljajo vsemogoči zdravniški predpisi. Prepozno leže v porodniško posteljo, prerano vstane iz nje ter se ponovno loti težavnega dela. Bolečine, ki se ji zasekavajo v život, premaguje skoraj z nadnaravnimi močmi. Delo, delo od zore do pozne noči, dokler ne pride končno dan obračuna. Noge, te uboge noge, ki so toliko pretekale in prestale, odpovedo. To je usoda skoraj vseh kmečkih žena. Posledice nadčloveških naporov morajo nekje na dan. Grozotno gnojne rane na nogah so plačilo za njen trud. Le malokatera uide temu. Mnogo je takih, ki jih to gorje zadene že v času, ko bi morale biti še na višku svoje moči.

Zakaj vse to? Odgovor ni težak, samo da pada vedno na gluha ušesa. Kmečki ženi je potrebna večja mera svobode, več pravic, predvsem pa organizacija. Ona ni na domu le delavka, temveč v prvi vrsti tudi mati, in to je treba nad vse ceniti in upoštevati. V miru, v primernem okolju in ob primernih postrežbi naj rodi otroke. Porodi ob neugodnih prilikah najbolj uničujejo kmečke žene. Po porodu je doječa mati potrebna počitka in nege. Sploh, čim je postala mati, je to njena največja vloga v kmečkem domu. Odgoji in vzgoji otrok dolguje vsaj pol dnevnega časa.

Kdaj bo napočil pri nas svetel trenutek, ko se bo rodilo spoznanje, da je kmečka žena naša največja mati, da ji torej z vseh strani gre tudi največja pozornost in podpora.

Ako hočemo obarovati preostali krompir pred nadaljnjim gnitjem, mu bo treba posvetiti nekoliko več pažnje, nego prejšnja leta. Če gnije krompir kmetu, ki ima živino, še to ni takšno gorje, toda koliko je ljudi, ki imajo krompirja za vso zimo, živali pa ne. Prvi, kakor drugi store dobro, če spravijo krompir v dovolj suh prostor, ga od časa do časa preberjo ter izločijo nagnitega, zdravega pa posujejo s prahom živega apna.

Drugi sovražnik krompirja je mraz. Zavarujemo krompir pred mrazom najbolje s slamo in časopisnim papirjem.

ne bo nikjer nič poznalo. Tako gospodarstvo je slabo.

Pravzaprav pa je treba misliti na štednjo drve že takrat, ko zidamo hišo ali vsaj ko preurejamo stanovanje. Dve in dve sobi imata lahko eno peč (ena soba peč, druga toplodar iz cevi). Seveda ta peč mora biti dobra. Kopalnica naj bo poleg kuhinje, da vodi ogrevalni cev za vodo skozi štedilnik. Na ta način bi prištedili drva in precej dandanes tako dragocenega časa.

Kaj bi kuhala?

Ponedeljek:

Opoldne: 1. Goveja juha. 2. Kislo zelje. 3. Ajdovi žganci. 4. Zdrobov praženec z rozinami.

Zvečer: Govedina v kisu in olju. Kava.

Torek:

Opoldne: 1. Krompirjeva juha. 2. Riževo meso. 3. Solata.

Zvečer: Kostanji, jabolčni kompot.

Sreda:

Opoldne: 1. Paradižnikova juha. 2. V čebuli dušena govedina. 3. Žličniki. 4. Solata.

Zvečer: Pečen krompir s surovim maslom. Čaj

Četrtek:

Opoldne: 1. Riževa juha. 2. Prekajen svinjski jezik. 3. Krompirjev pire. 4. Spinača.

Zvečer: Ledvična omaka. Cmoki iz žemelj.

Petek:

Opoldne: 1. Krompirjev guljaž. 2. Cmoki z dušenimi jabolki.

Zvečer: Krpice s sirom. Solata.

Sobota:

Opoldne: 1. Goveja juha. 2. Govedina. 3. Pražen krompir. 4. Hrenova omaka.

Zvečer: Dunajska jetra. Fižolova solata.

Nedelja:

Opoldne: 1. Karfiolova juha z jetrnimi cmoki. 2. Nadevana telečja prsa. 3. Opečan krompir. 4. Rdeča pesa.

Zvečer: Mrzla svinjska pečenka. Čaj.

Porova juha s krompirjem. Operi in razreži na rezance dva debela pora. Razgrej za jajce surovega masla ali masti, prideni por in ga praži, da se nekoliko zarumeni. Nato ga potresi z žličico moke in zalij z 1 l tople vode, osoli in kuhaj četrt ure. Posebej kuhaj v 1 l vode 4 velike, na majhne kocke zrezane krompirje in skoraj kuhane stresi z vodo vred k poru.

Cvetlice — okras stanovanja

Brez sobnih rastlin bi bila naša stanovanja pušta in mrzla, brez prave domačnosti. Šele cvetlice jih napravijo prijetne in udobne. Kakor zahteva ureditev stanovanja s pohištvom nekaj estetskega okusa, prav tako mora biti v gospodinjstvu nekaj umetniškega čuta, če hoče svoje moderno stanovanje s cveticami povzdigniti in res okusno opremiti.

Moderno stanovanje ne trpi lončnice na oknih, a ker potrebuje cvetica dovolj svetlobe, jo postavljamo na primerna cvetlična stojala v bližini okna. Z lončnicami pa krasimo tudi dele pohištv: toaletne mizice, psihe, pisalne mize, vendar moramo tu upoštevati razmere, v katerih živi rastlina v prosti naravi. Tako na pr. postavljamo na temnejša mesta one rastline, ki rasto po senčnatih gozdovih in pragozdovih in ne potrebujejo za življenje toliko svetlobe. V ta namen pa lahko vzamemo naše domače praproti, ki so na primernem mestu prav toliko okrasne, kot njihove vrstnice iz tropskih krajev.

Na psih, toaletne mizice, ki stoje v bližini okna, pa lahko postavimo kamelije, pasijonko, pozimi cvetoče ciklame, gloksinije, siljene vrtnice in gomoljaste begonije.

Na iste dele pohištv pa postavljamo, če stoje na temnejšem mestu, vedno zelene, na pol lesnate rastline: sobno lopo, palmo, dra-

Zdrobova juha. Razgrej 5 dkg surovega masla ali masti, stresi vanj 5 dkg zdroba in mešaj, da se nekoliko zarumeni. V zarumenjeni zdrob prelijaj počasi 1 1/2 l petrišiljeve medvedni mešanji, da se ne napravijo strukelji. Tudi lahko prideniš te juhi 1—2 žličici dušenih gob. Ali pa zmešaj zdrob z nekaj žlicami mrzle vode in ga stresi takoj med mešanjem v zavrelo govejo juho ter kuhaj 15 minut.

Ponvičnik z drobnjakom in žemljami. Mešaj žličico masti in 2 rumenjaka 10 minut; nato primešaj 2 na kocki zrezani, v eni šestnajstinki mrzlega mleka napojeni žemlji, prideniš še žličico zrezanega drobnjaka in sneg 2 beljakov. Vse narahlo zmešaj in stresi na pomazan model; testo razravnaj za prst na debelo ter ga peči v srednje vroči pečici 20 do 22 minut. Ko je pečen, ga zreži na poljubne kose in daj k juhi.

Ocvirkovi žličniki v goveji juhi. Sesekljaj prav droben 5 dkg mrzlih ocvirkov, stresi jih v skledo in jim primešaj eno desetinko litra mrzlega mleka, 16 dkg moke in celo jajce. Testo do stopi, potem ga pa zajemaj z žličico in polagaj v vrelo, osoljeno vodo, kjer naj se tako napravljeni žličniki kuhajo 9 minut. Kuhane poberi s penovko iz vode v skledo, jih zalij z govejo juho ter potresi z žličico drobnjaka zrezanega drobnjaka.

ceno, aurakarijo, koprenasti špargelj in slično. Pozimi lahko nadomestimo te cvetice z vejicami siljene forsitije, španskega bezga ali japonske kutine. Prav lepo se poda tudi velik cvet krizanteme v lepo oblikovani keramični vazi. V drugih letnih časih pa lahko vtaknemo v vazo dalije, potonke ali vrtni mak.

S sobnimi rastlinami pa lahko krijemo tudi nekatere napake v stanovanju: grd kot, vlažna stena, odrt zid itd. V ta namen uporabljamo one lončnice, ki rabijo čim manj svetlobe, ljubijo pa vlago in so odporne proti boleznim. Na primerno stojalo, ki pa mora biti vsaj za 15 cm oddaljeno od zidu, da lahko zrak kroži, razpostavimo sledeče rastline: praproti, aspidistre, palme, filodendron, aurakarije, tradeskantije, nekatere trave in slično. Vse te so odporne in žive že pri pičli svetlobi.

Se nekaj je zelo važno, da ve vsaka ljubiteljica rastlin, namreč to, da dobi sobna rastlina, ki je oddaljena 1 m od okna le eno petino one svetlobe, ki bi je bila deležna na prostem. To pravilo naj nas vodi pri razvrščanju lončnic v stanovanju. Če se bomo po vsem tem ravnali, bo naše stanovanje res okusno opremljeno, rastline pa se bodo počutile v njem, kot v svoji prvotni domovini. **nn.**

Vsem, ki se šminkajo!

Mnogo več pažnje morajo posvečati licu žene, ki se šminkajo, nego one, ki puščajo lice v vsakem pogledu nedotaknjeno. Šminka in puder sicer povzročata trenutno olepšanje in trenutni blešč kože, v resnici pa kožo zelo uničujejo in predčasno starata. Negovanje kože na pravilen način pa daje koži dovolj energije, da kvaren vpliv lepotil uniči.

Malo je pri nas žena, ki bi si lahko negovale svoje lice v kozmetičnih salonih, prvič, ker jih pri nas skoraj ni, drugič, ker je to precej draga stvar. Skoraj vsaka, posebno vsaka ona, ki si lahko dnevno pritriga čas za šminkanje, si lahko pritriga tudi pol urice za negovanje vsled šminkanja izmučene kože.

Zelo porazno za kožo (neprijetno pa tudi za belo blazino) je, če gremo z namazanim licem spat. Vzemi košček vate, ga pomoči v parafinovo olje ter izmij, oz. obriši lice. Čez čas ga umij z milom, po možnosti z lanolinovim, če ga lice prenese. Potem namaži lice z dobro vitaminsko kremo. Nato lice masiraj navzgor, oprezno okoli oči proti nosnemu korenu. Zjutraj umij lice s prestano vodo, kateri doliješ čašo mleka. S pritiskavanjem brisače lice osušiš. Nato namaži za kakih 10 minut lice s tankim slojem kreme, prirejene iz rastlinske maščobe. Šele potem se ponovno našminkaj.

RUBY M. AYRES:

DRUGI MEDENI TEDEN

ROMAN

36

Kristina je zardela do ušes.

— Moj mož je, — je tiho dejala.

— Vaš mož! — jo je Kettering presenetljivo pogledal. Znenada jo je prijel za roko. — Dobra prijateljica bova postala, kajne? — je rekel v drugem tonu. — Horacija Challonerja poznam, odkar sem živ. Lani sem bil skoraj vse leto pri njem v Avstraliji. Doma sem bil le nekaj tednov.

Kristina je bila v strahoviti zadregi ter ni vedela, kaj naj mu reče. Slutila je, da bi Kettering rad vedel, kje je Jimmy. — Kettering bo gotovo pisal Horaciju ter mu opisal slučajno srečanje s Kristino. Mimo tega pa bi mogel kaj odkriti glede razmerja med Kristino in Jimmyjem.

— Ali Horacij ve, da se je njegov brat poročil?

— Šele deset dni sva poročena.

— Ah, tako? Torej še ni prepozno, da vam izrazim svoje najskrenejše čestitke, želeč vam mnogo sreče, — ji je prijateljsko stisnil roko. Kristina bi se mu rada zahvalila, a ni našla besed. Skozi vežo sta stopila v sprejemnico, kjer je bilo prijetno toplo ter ju je čakal čaj.

— Izpijte z menoj skodelico čaja, — je dejala. — Potem vam razkažem vso hišo,

če vas zanima. Prav bi mi bilo, če bi jo zares vi kupili. Če že mora biti prodana, bi želela, da pride v roke vrednega človeka.

— Hvala vam, — jo je Kettering opazoval, ko je nalivala čaj.

— Poročena... Takle otrok! Ne, to je absurdno. Saj ji ne more biti več ko sedemnajst let! — si je mislil Kettering.

— In kje je Jimmy? — je znenada vprašal. — zanima me, če se me še kaj spominja. Dvomim, kajti koliko let je že, kar sva se zadnjič videla.

Kristina je pričakovala to vprašanje. Povesila je pogled in mu rekla:

— Jimmy je v Londonu. Zjutraj me je spremil na postajo. Toda z menoj ni utegnil...

— Da, — je pripomnil Kettering. Šele deset dni je poročen, pa ni našel časa, da bi spremil ženo. Kolikor se je Kettering spominjal, Jimmy nikoli v svojem življenju ni prijel za delo. Živel je na račun svojega brata, ki mu je pošiljal redne prispevke. Ves položaj se je zdel Ketteringu nekoliko zagoneten.

Vzel je ponujeno skodelico. Opazil je, kako se Kristini tresejo roke, kot da bi bila močno nervozna. O Jimmyju ni več

govoril.

— Rad bi vedel, kaj se je zgodilo vaši prijateljici, — je veselo prekinil molk.

— Upam, da bo kmalu tukaj, — se je Kristina ozrla skozi okno. Zunaj se je naglo mračilo. — Upam, da pride, — je zaskrbljeno ponovila. — Sama bi tukaj za nič ne ostala.

— Ali ste poročeni? — je Kristina znenada vprašala.

Kettering se je zasmejal.

— Ne... Pa zakaj me vprašujete?

— Kar tako bi rada vedela. Toda upam, da mi tega vprašanja ne boste zamerili. Mislija sem se — če bi bili seveda oženjeni ter imeli otroke — da bi bil Upton House zanje prelep dom. Ko smo bili še otroci, smo tukaj preživeli naravnost sončne dneve. Krasen vrt je okoli hiše.

— Ali ste imela brate in sestre?

— Ne, toda Jimmy je bil stalno pri nas, in pa Gladys, to je ona prijateljica, ki jo pričakujem. Radi se imava kot sestri.

— Torej že dolgo poznate Jimmyja?

— Malone vse svoje življenje...

— Potem vendar poznate tudi njegovega brata?

— Videla sva se. Toda verjetno me je že pozabil.

— Lahko vam rečem, da ga bo Jimmyjeva izbira vzradostila, — ji je dejal Kettering. — Horacij se je namreč neprestano bal, da bi Jimmy ne vzel neke plavalase igralke, — se je zasmejal.

Toda čim je opazil na Kristininem obrazu trpke poteze, je umolknil. Mučno

tišino je prekinila šele Kristina:

— Ali bi ne pogledala po hiši, predno se popolnoma ne stemni?

Oblekla je plašč in stopila proti vratom. Kettering ji je molče sledil. Očital si je, da je z opazko o gledališki igralki raznašalca na dom dostavljan pa dan 1 moral zagrešiti nekaj hudega. Sicer pa je instinktivno čutil, da s Kristino in njenim zakonom ne more biti nekaj v redu.

V spominu si je skušal čim natančneje predstaviti Jimmyja. Toda zelo nejasno se ga je spominjal. Vedel je sicer, da je Horacij čestokrat tožil radi njega, da sta se brata večkrat hudo sporekla. Ni se pa mogel spominjati ničesar, kar bi govorilo Jimmyju v prid.

Toda eno je jasno: noben mož na svetu bi ne mogel grdo ravnati s tem otrokom!

— Mar ni velik dom? — ga je vprašala Kristina.

— In lep.

Odprla je vrata v otroško sobo. — To je bilo naše otroško kraljestvo, — mu je rekla, ko sta stala na pragu. Kettering je pogledal Kristino. Bila je videti zelo žalostna in zamišljena. V očeh je imela solze.

— Ali ne bi pogledala še ostalih prostorov? — jo je slednjič vprašal. Teško mu je bilo, da ni mogel prenesti žalosti v ženskem obrazu.

Ta hip pa je zadonelo iz veže:

— Kristina... Kristina! — Kristina je radostno tlesnila z rokami.

(Dalje.)

Drzen predor Nemcev skozi blokado:

Kako je nemška „Libau“ postala norveška „Aud“

S polno paro na odprto morje — Smešne ceremonije na krovu — Druga prekrstitev „Letečega Holandca“ — Skozi Sund naproti sovražniku — Sumljivec za - Nemce

Na poziv sem odšel znova v Berlin, kjer so odločali glede odhoda. Natovorjen z različnimi paketi in v zaprtem kupeju sem se vrnil v Lübeck. Se istega večera je prišla brzojavka, naj odplojem. Hvala Bogu! Zdaj je gotovo, da pojdemo. Majhna slovesnost na ladji nam je bila slovo od domovine...

SLOVO OD DOMOVINE

Naslednjega dne ob 6. smo se pripravili za odhod. Na krov smo dobili še velikega starega psa, ki se je komaj premikal. Tega pač ne sme manjkati na majhnem trgovinskem parniku. Treba se je bilo uriti še v norveškem jeziku. Imeli smo s seboj Metoulovo metodo učenja tega jezika, v silo smo si pomagali z našim severnonemškim naglasom. Angličji itak nikoli niso dobro poznali tuja narčja.

Z bližnjega stolpa je vprav udarila ura 6, ko je »Libau« pod trgovinsko zastavo izplula iz luke. Ločitev od domovine je bila mirna, brez bolečin. Nad pristaniščem je vladala nedeljska tišina, ki so jo mornarji smatrali po starem običaju za zelo ugoden znak. V mrstem smo pluli mimo Travemünde. Kratek pozdrav z majhnim mestecem in že je šlo v strojnico povelje:

S POLNO PARO NAPREJ!

Začela se je naša pot v neznanu... Zbral sem na krovu vse moštvo in ga ob-

vestil o našem potovanju. Smer, cilj in imena kakršnih koli oseb sem zamožal. Ljudje naj vedo le toliko, kolikor jim je treba. Stori sem to tudi v interesu moštva, da bi se v primeru ujetništva lahko odkrito zagovarjali, da jim ni bilo ničesar znanega. Nato je dobil vsak mornar svoje norveško ime in dolžnost. Mnogi so se silno trudili pri izgovarjavi svojih imen, toda naučiti so se morali, ker sem zahteval brezpogojno od vsakega, da se ne čuje niti eno nemško ime več. Vsak je dobil pomorsko knjižico in moral se je točno naučiti svojih dolžnosti v norveškem jeziku.

NOVO MORA POSTATI STARO

Prva naša naloga na vožnji po morju je bila, da vse norveške predmete, ki so bili še čisto novi, zamažemo, natrgamo in prikažemo kot stare, že dolgo rabljene reči. Posebno je to veljalo za ladijske papirje, korespondenco in legitimacije. Dim od sveče, prah, blato, nekaj kapelj olja iz stroja, trganje in ponovno lepljenje papirja je zdaj stopilo v akcijo. Knjižice, korespondenco itd., vse smo večkrat na dan neusmiljeno odvijali, parali, lepili. Ladijske knjige so pri tem posebno trpele. S poveljniškega mostu smo jih večkrat vrgli na krov tako, da so se razcefrali vsi ogli in da je padlo iz njih več stranic. Mornarji so bili pri tem posebno spretni in zvečer so mi pokazali svoje legitimacije v stanju, ki je povsem odgovarjalo naši stari ladji. Zal nam je bilo lepih norveških oblek, ki smo jih zamazali z oljem, raztrgali tu in tam ter znova nerodno zakrpali. Nihče bi ne mogel slutiti, da smo te obleke še pred nekaj urami dobili čisto nove iz skladišč.

Brada in brke so nam kaj dobro rasle, samo pri nekaterih ni bilo posebnega uspeha. Tu je pomagalo nekaj olja in premogovega prahu. Morali smo se odreči videza civilizirancev, na takšnih parnikih je že tako. Prazne konzerve in norveške novine so ležale po vseh kotih na krovu in v kabinah.

NEVAVADEN KRST NA MORJU

V bližini Warnemünde sem o polnoči dal znak za vsidranje. Lepo vreme nam je pripomoglo, da smo se lotili nemudoma posla. Treba je bilo naše »Libau« izpremeniti v norveško ladjo. Na obeh straneh parnika so bile obešene deske, na katerih so nihali moji mornarji in s pomočjo električnih svetilk barvali velike črke: »Aud-Norge«. Drugi spet so na kljuno ladje nabarvali veliko norveško zastavo. Ostali, ki niso bili akrobati, so prebarvali

majhna imena ladje na srednjem in zadnjem delu krova s šablonami.

Zal so nas pri delu neprestano motile transportne in ribiške ladje, ki so od časa do časa plule mimo. Vsakokrat smo morali ugasniti svetiljke in prenehati z delom. S pomočjo vina in kave smo delali do zore in ko se je najavilo jutro, je naša prebarvana norveška ladja »Aud« plesala po valovih Baltskega morja. Na srednjem delu je veselo vihrala norveška zastava, ki smo jo dvignili tik pred vzhodom sonca.

Ladja je dvignila sidro in začelo se je smešno prestopanje mojih mornarjev po krovu. Kajti na trgovinskem parniku se nikomur ne mudi. In tako so se majali moji dečki leno sem in tja, kadili svoje pipe ter pljuvali na vse strani.

KOT NORVEŽANI NA SEVER

Pluli smo mimo svetilnika Gjedser in vzeli smer na Falsterbø. Rešilni čolni so zaradi večje varnosti viseli zunaj krova. Imeli smo še precej opravka, ker sem vedel, da bomo približno o polnoči že v tujih vodah. Na raznih delih ladje smo skrili eksplozivni material, tako da ne more vlada do njega in da ga tudi tuje oko ne bo opazilo. Pripravili smo vse, da v primeru skrajne nevarnosti lahko poženejo parnik v zrak. Orožje in municijo smo skrbno poskrili, za primer pa, če bi kdo poslal na ladjo tujo posadko in nas hotel odvesti v sovražno pristanišče, smo se domenili, da se zberemo blizu skladišča orožja in navalimo na vsiljivce. Računajoč s tem, da bi nas na ladji le vse zaprli, nikakor pa ne kuharja, je tudi ta skrbel pod štedilnik eksplozivno orožje in municijo. Stori mi smo tedaj vse, da najdemo v skrajni sili, če treba, z ladjo skupno smrt v valovih.

VSE PRIPRAVLJENO, TUDI ZA SMRT

Tudi v mornarskih slamnjačah, v strojniškem oddelku, pod premogom in pepelom smo poskrili bodala, revolverje in manjše zaloge streliva. Da tudi na zunaj postanemo pravi trgovski mornarji, so se na vseh policah ponujale steklenice whiskyja, raznih močnih likerjev, žganja in ruma. Sicer nismo pijančevali, vendar smo namenoma iz vsake steklenice nekaj odpili.

Zadnja moja naloga je bila, priučiti moštvo, kako naj nastopa v primeru nevarnosti. Vsak je dobil svoje določeno mesto in ko smo izvedli nekaj lažnih alarmov, je šlo vse kakor

3 po loju. Prepustili smo se torej sreči in pluli dalje, vzdolž danske obale, dokler nismo pri Falsterbo dosegli obširnega polja, posejanega z nemškimi minami. Tu je križarilo več nemških bojnih ladij, ki niso vedele o našem cilju. Zato je bilo treba previdno dalje. Neka patrolna ladja nam je pokazala pot skozi minsko polje, ki je bila označena z majhnimi parniki.

PRVA KOMEDIJA Z - NEMCI

— Z desne strani prihaja torpedovka! je zavpil nekdo na poveljniški most. Istočasno smo začeli dobro znani šum pene na prednjem delu torpedovke in zvonjenje ladijskega brzojava na njej. Kaj hoče od nas poveljnik nemške torpedovke?

— Od kod prihajate, kapitan? zaslišim nekoga pod seboj. Neki poročnik je stal z megafonom v roki na majhnem poveljniškem mostiču torpedovke, ki se je zibala na vse strani. Nje dimniki so segali vprav do višine našega krova. Vse stražno osebje nemške torpedovke nas je kljub največji bližini rado vedno opazovalo skozi daljnogled. Ker sem se bal, da bi koga izmed nas le spoznali, sem namignil svojim mornarjem, naj se izgube. Sam sem se naslonil na poveljniški most in dal kimajoč z glavo nemškemu poročniku vedeti, da ne razumem njegovega jezika.

— Naravno, zopet kapitanski norec, ki na svetu nič drugega ne zna, kot svoj jezik! se je jezil poročnik. Kljub temu je še enkrat zavpil v megafon:

— Ej, vi tam zgoraj, od kod prihajate?

Spet sem neusmiljeno odkimaval z glavo, da ne razumem. Seveda sem se komaj zdržal, da me ni pograbil smeh, ker sem tega poročnika srečal še pred dnevi v neki ulici v Kielu in sva se pozdravila.

— Vse zaman! je dejal sam pri sebi, poklical signalista, ki je pohitel v zadnji del ladje in se kmalu vrnil z nekim nadporočnikom. Temu se je na prvi pogled poznalo, da so ga zbudili iz globokega spanca.

— Hallo, Capth, where are you coming from? (Od kod prihajate?), je vzkliknil v angleščini.

— Where are you bound for? (Kam plö-vete?)

— Danzik, sem odrezal na kratko.

— Cristiania.

Po tem odgovoru sem se obrnil in se pričel igrati s psom, kakor da bi hotel s tem pokazati, da mi je kaj malo mar za nadaljnji pogovor. Naenkrat pa slišim, kako je spodaj poročnik dejal nadporočniku:

— Toda obesiti se pustim, če je ta lopov čist! Tu nekaj absolutno ni v redu!

Nestrpno sem zavezal robec okoli vratu in drzno izpraznil pepel svoje pipe častnikoma naravnost v obraz.

— Svinja! to je bilo vse, kar sem še čul od spodaj.

še sebe, ko so uvideli, da je zaman njih borba za življenje...

Ko sva se čez štirinajst dni zopet srečala v neki temni ulici pod Kalvarijo v pozni nočni uri, sem se sprva začudil in bilo mi je, kakor da srečam znanca.

»Servus, kolegal«

»Servus, hm, kolegal! Kdaj se vidimo?«

Odzdravil sem mu. Saj spodobi se in v »Bon tonu« je pisano. In kadar sva se srečala, sem mu odzdravil; pa tudi drugim, mnogim, enakim, kakor je ta, tju-gim, s predrznim obrazom in raztrganimi hlačami in posvaljkanim sukničjem nisem odrekel pozdrava. Ko pa smo vsi enaki.

Konec.

Intermezzo o študentih

Z. Z.

Zadnjič sem poslušal študente; pred menoj so stopali in se šumno pogovarjali.

Nekdo je govoril z debelim glasom o veličini študentovstva: mi smo študentje najvišjeenajst poklic na tem svetu, onega pa itak ni; študentje, v šolah trpimo faustovske muke, »profoksi« nas tlačijo in devajo v »špirit«, delajo z nami vse, kar se more poroditi v njihovih sadističnih možganih, omejujejo nam svobodo tradicionalne »študentovske privilegije« nas...

Same tožbe. Človek bi mislil, da so res tako ubogi in usmiljenja vredni.

Dalje so se pogovarjali; nekdo je prižgal cigareto in pihal dim v zrak, nekateri pa so pričeli polglasno peti; neke »šlagerje« so premelevali, že izpete in obrabljene, peli so brez čustva in vse napčno. Fant na desni je posnemal »jazz-bande«, udarjal z nogami ob tla in brundal.

Sledile so tirade o bodočnosti. Mi, študenti, mi bomo prenovili ves svet, odpravili vse socialne in moralne »napake« povsod značajni, pošteni in veliki možje. Mi, študentje... Mi...

Menili so, da so veliki možje, ki jim bo dano, da bodo vodili svet; sicer pa so že sedaj svetle zvezde, ki bodo zdaj...

zda! zasijale v najlepši luči.

Ko sem se naslednji dan vračal od Treh ribnikov, sem opazil v parku dva dijaka iz večerašnje družbe: učiteljsčnika sta bila, prvi letnik. V travi sta samevali aktivki, torej »špricarja«; onadva pa sta se igrala s kostanji in jih metala v vodo: čigav kostanj bo hitrejši...

Križanka

7x7 crossword puzzle grid with numbers 1-7 indicating starting positions.

Vodoravno: 1. glavno mesto, 2. veznik, kazalni zaimek, 3. igralna karta, kratica iz kemije, 4. žival, 5. osebni zaimek, krstno ime (slovenskega sodobnega pesnika), 6. vprašalnica, kratica za humanitarno organizacijo, 7. junak iz arabske pravljice.

Navpično: 1. pogojnik, učilišče, 2. število, afriški veletok, 3. števnik, 4. zaimek, ruska reka, 5. tekočina življenja, 6. oče, znak države, mesta ali plemstva, 7. prireditelna, zmlevček.

Rešitev zadnje križanke:

Vodoravno: 1. Gorica, 2. ne, Iva, 3. Kanal, 4. ol, Ra, 5. pokal, 6. ako, it, 7. Aromun — Navpično: 1. lopa, 2. on, loka, 3. rek, kor, 4. ata, 5. cin, lim, 6. Avar, tu, 7. Alan.

Rešitev zadnje ngame: knjiga.

Mladini dajte

»Večernik« za mladino

»Večernik« za mladino

Leto 2 Maribor, 17. novembra 1940 Štev. 44

USODA IZDAJALCA

(Balada)

VIKTOR EMERSIČ

Mladi črnc si košati glavo, nože svetle si za pas zatika, prstane izbira si med zlatom, ki ukradel ga je knezu svojem. V daljne misli potovati kraje, v daljne kraje in dežele tuje.

Oglasijo v veži se koraki, za podobo brž se črnc skrije, za podobo, ki ko sonce sije. V sobo stopi mlad, stasit popotnik. Truden ves ponižno se odkrije, roko sklene, za darove prosi.

Takrat črnc izza slike plane, s trdo roko vrata mu pokaže, a popotnik tuji se ne gane, le ozira v roke se ožgane, mirno, tiho, brez besede čaka.

Kakor mačka črnc se požene, z nožem sune, ali ne zadene; a še v drugo dvigne nož blesteči, kvišku dvigne ga, a več ne sune, kakor kip v zamahu tem obstane.

Mladi potnik plašč popotni sname, palico leseno v kot postavi: spodnji plašč obšit je s srebrom svetlim, zlat nakit blešči se mu na prsih.

Meč iz toka naglo svoj izdere, dvigne ga in črncu zakliče: »Snami z roke prstane si zlate, sleci so obleko to blestečo!«

Črni sluga nož na tla zažene, sname z roke prstane blesteče, sleci si obleko to blestečo!«

»Spolnil, knez, vse tvoje sem ukazal.«

Knezu vedro se naguba čelo, z mečem proti sliki črncu kaže: »Brž prinesi še zaklade moje!«

Črncu vklecnejo se noge trdne, krič obupa mu iz prsi plane, sliko krasno razdrobi na kose in z roko pokaže na zaklade: »Tu imaš jih! Lahko jih pogoltniš!«

Knez zamahne z mečem mu nad glavo:

»Plašč popotni vrzi si čez ramo, potlej pojdi, kamor ti je drago! Smrt zadela vse bo izdajalce, vredni niso, da jih zemlja nosi!«

In odšel je črnc iz palače, sonce se smejala mu je v lice...

PENECI SE VALOVI

VIKTOR EMERSIČ

Tam nekje, ob obali sinjega morja je sedel ribič, star in bled, sklonjen nad podobo svojega sina. Mrak je že padal na pokrajino, morje je bučalo in se penilo, od juga pa je prihajal topel veter. Ribič je upri svoj pogled v modre valove, gledal jih je, ne da bi trenil z očesom. Razprostrl je roke, kakor da bi jih hotel pozdraviti, potem je pokleknil in sklenil žuljave prste. Solza mu je zdrsela preko

Nasveti in pobude našemu podeželiu

Z umetnim gnojenjem do povečane proizvodnje

Pred nedavnim sta bili v Beogradu dve konferenci o vprašanju pomenitve umetnih gnojil ter povečanju uporabe. Prav je, da so se slednjič zganili odločujoči ter tudi na tem mestu pričeli pravilno ceniti uporabo umetnih gnojil v našem poljedelstvu.

Na teh konferencah so zbrani strokovnjaki ugotovili, da je naša država, kar tiče uporabe gnojil, skoraj na zadnjem mestu v Evropi. Pri nas odpade povprečno na 1 ha jedva ¼ kg umetnega gnojila na leto, dočim pride v Nemčiji 109 kg, v Belgiji 89, v Danski 41, v Franciji 21,5, v Italiji 17, v Grčiji 6 in pol kilograma.

Če upoštevamo, da ob uporabi umetnih gnojil dvignemo svojo proizvodnjo najmanj za 50% in celo več, potem pač z lahkoto ugotovimo neprecenljivo vrednost umetnega gnojenja. Kolika škoda, da to spoznanje doslej še ni dovolj prodrla v kmetijski proizvodnji v Jugoslaviji. Če bi to spoznali vsaj pred 10 leti, bi nas danes gotovo tako ne davila draginja kot nas davi na vse strani. Da nam bo zadeva še bolj jasna, primerjajmo donos pšenice pri nas in drugod, kjer v veliki meri uporabljajo umetna gnojila. Na 1 ha pridelamo v naši državi približno 11 mtc pšenice. Malo, kajne? V Holandiji 29,3 mtc, v Belgiji 26,5, v Nemčiji 22,5, v Franciji 15,3, v Italiji 14,3 in v Madžarski 13,9 mtc. Res je sicer, da so omenjene države večinoma industrijske ter imajo že doma vse vrste umetnih gnojil. Toda tudi pri nas bi morali kljub raznim zaprekam storiti vse, da povečamo svojo kmetijsko proizvodnjo. V glavnem bi bilo treba pri nas urediti naslednje:

1. Znižati prodajno ceno umetnih gnojil. V ilustracijo, kako so pri nas cene neprimerne višje kot v drugih državah, pogledite naslednjo primerjavo:

a) Superfosfat 16%	
Jugoslavija	103,5 din za 100 kg
Nemčija	77,5 din za 100 kg
Italija	68,0 din za 100 kg
Francija	58,0 din za 100 kg
b) Tomaževa moka (žiindra) 16%	
Jugoslavija	98,0 din za 100 kg
Nemčija	66,0 din za 100 kg
Francija	23,0 din za 100 kg
c) Čilski soliter 16 %	
Jugoslavija	270,0 din za 100 kg
Francija	152,0 din za 100 kg
Nemčija	151,0 din za 100 kg

Pri tej primerjavi so upoštevane cene lanskega leta.

Danes so te cene seveda še višje. Radi tega si more kmetovalec še težje nabavljati

umetna gnojila. Prepričan sem, da slovenski kmet že dolgo ni več tako konservativen (nazadnjaški), da bi ne hotel uporabljati umetna gnojila, češ da ga tudi njegov oče in praded nista uporabljala. Vprav radi te razveseljive ugotovitve pa bi bilo treba še s tem večjo vneto ponuditi slovenskemu kmetu podporo in razumevanje.

Rezultat beograjskih konferenc bo brez dvoma pozitiven. Z ukinitvijo carin bodo znižali cene umetnih gnojil. Vendar pa to še ni vse. Potrebno bi bilo še naslednje:

2. S posebno literaturo (s članki v dnevnem in tedenskem tisku ter revijah) in s strokovnimi predavanji ter po radiu, v društvi in po višjih razredih ljudskih šol, bi bilo treba poučiti podeželskega človeka do potankosti glede važnosti in načina uporabe umetnega gnojila.

Gnojenje vinograda

Dasiravno je bil pridelek letos bolj pičel, je odvzela vinska trta vendar zemlji precej redilnih snovi. Ako je trta v naših vinogradih trpela zaradi zimske pozebe, je tudi močno oslabila.

Najbolje gnojimo vinski trti z dobro preperelim hlevskim gnojem, ako ga imamo premalo, pa s hlevskim gnojem v zvezi z umetnimi gnojili. Če hlevskega gnoja nimamo, si pomagamo lahko tudi s kompostom ali z zelenim gnojenjem. S hlevskim gnojem gnojimo vsako tretje ali četrto leto, vmes pa damo zemlji v vinogradu umetnih gnojil, ako smo dali premalo hlevskega gnoja, kar se običajno dogaja. Posebno v onih vinogradih, kjer so trsi oslabiljeni zaradi zimske pozebe, bo potrebno pomagati jim letos z dodatnim gnojenjem z umetnimi gnojili.

Gnojimo najbolje v pozni jeseni ali pozimi, da ima vinska trta pomladi redilne snovi že na razpolago. S hlevskim gnojem gnojimo naj bolje tako, da ga raztrosimo po vsem vinogradu in ga podkopljemo. Enako gnojimo že jeseni tudi z umetnimi gnojili, jih enakomerno raztrosimo po vinogradu in podkopljemo. Le lahko raztopna umetna gnojila kot čilski soliter in superfosfat bomo dali šele pomladi.

Ako bo dopušal čas in ako bo primerno vreme, bomo zemljo v vinogradu sedaj tudi okopali. Zemljo kopljemo sedaj nekaj globlje in jo pustimo kar v surovih kepah, da bo čez zimo bolj premrznila. S to koptjo pa počakamo toliko časa, da bo padlo listje s trsov, ki ga obenem podkopljemo.

3. Država in samoupravne edinice (banovine, okraji in občine) naj bi določile posebne zneske za subvencioniranje določenih količin umetnega gnojila, ki naj bi se po polovični ceni dalo revnejšim, toda dobrim in podjetnim kmetom. Primanjkljaj, ki bi na ta način nastal v drž. in samoupravnih blagajnah, bi se z leti s povečano proizvodnjo izenačil na najrazličnejše načine.

4. Ker bi se po povečani uporabi umetnih gnojil gotovo pojavila tudi škodljiva špekulacija, naj bi se zato ustanovila delniška družba za prodajo umetnih gnojil, v kateri pa naj bi država, kot pospeševalnica kmetijstva, imela nad polovico delnic. Delniška družba naj bi bila poleg tega še pod neposredno kontrolo kmetijskega ministristva.

Edino na ta način bi dosegli svoj cilj. S povečano uporabo umetnih gnojil bi že v nekaj letih umetno povečali svojo kmetijsko proizvodnjo. Iz tega vira bi nato črpalo tako naše kmetijstvo kot industrija novih in novih možnosti. Vprašanje industrializacije naše države — v kolikor se nanaša na surovine — bi se znatno olajšalo. Toda tudi naše državne finance bi se v najdoglednejši bodočnosti močno učvrstile. — **Albin Ralca**, Beograd.

Ker se moramo bati, da bo pritisk letos zgodaj zima, bomo zagrnili tudi čim prej trse v mladih vinogradih. Na vsak način moramo zagrnti z zemljo letos pomladi posajene trse, in sicer tako visoko, da bodo zagrntena vsaj štiri spodnja očesa na enoletnem lesu. V legah, za pozebo bolj nevarnih, pa bo kazalo zagrnti tudi dvoletne trse. Obrezovali teh trsov v jeseni ne bomo, ampak šele pomladi, ker bi se očesa čez zimo lahko pokrivala.

Delo v kleti

V kleti bomo dopolnili mlado vino v sodih takoj, ko bo glavno vretje končano. Ne smemo pa še sodov zabiti, ker vina še dokipevajo in ogljikov dvokis še vedno uhaja. Zato pustimo na sodih še kipele vehe ali pa jih opremo z dokipevalnimi vehami. Tudi pustimo še sode toliko prazne, da kipele vehe ne segajo v vino. Tako bo lahko ogljikov dvokis še uhajal. Sele ko je vretje vin popolnoma končano in jih več ne bomo mešali, jih popolnoma dopolnimo in sode trdno zapremo.

Vina, ki so še sladka, posebno pa vina, ki smo jih pozno sladkali, bomo še večkrat mešali, da spravimo tako kvasne glivice, ki se že usedajo, med vino. Te bodo potem sladkor čim bolj prevrele. Ako smo vina iz kakršnega koli vzroka pozno sladkali, jih bo potrebno še večkrat premešati, da bo čimdalje višja temperatura. Temperatura bi naj bila okoli 15°C, pod nobenim pogojem pa naj ne pade pod 12°C, ker bi potem kvasne glivice s svojim delovanjem nehale. Vina bi ostala sladka, kar bi imelo lahko za posledico, da

Strokovnjaki, sodelujte v našem koticu »Nasveti in pobude našemu podeželiu«, kajti s tem boste pomagali slovenskemu podeželskemu človeku in slovenskemu narodu!

bi se nam pokvarila, v najkrajšem slučaju pa bi taka vina drugo leto v poletju pričela ponovno vreti.

Ker so letošnja vina precej kisla, bomo delali tudi na to, da nam bo kislina naravno čim bolj padla. V ta namen bomo mlada vina tudi še po končnem vretju mešali. Vina premešamo po dvakrat tedensko, da se drože dobro premešajo z vinom. Obenem naj bo v kleti tudi še višja temperatura. Tudi za to je najugodnejša temperatura okoli 15°C. Pri tej toploti namreč najbolj delujejo glivice, ki nam razkrajajo jabolčno kislino v mlečno kislino in ogljikov dvokis ter s tem vso kislino v vinih močno zmanjšujejo.

Zato skrbimo, da bo v kleti čim dalje toplo. Potrebno je, da kleti od časa do časa zračimo. Zračili pa bomo kleti le takrat, ko je zunaj bolj toplo. Drugače pa imejmo kleti zaprte. Tako bo ostala v kleti višja toplota, da bodo vina lahko povrela, pa tudi kislina se bo v toplih kletih bolj znižala. — (Iz »Nasiš goric«.)

Cist hlev velja toliko kot najboljša krma

Ko se v jutrih vsuje iz vaških hlevov živina, se marsikje nudi človeku kaj žalosten pogled. Živina je kar obložena z blatom, svežim in starim. Vsak razumen človek lahko brez posebnega znanja zaključi, da taka umazana in zanemarjena živina ne more napredovati ter biti gospodarju v posebno veselje. Res je, da si le redki gospodarji morejo postaviti živinske hleve, ki bi bili v skladu z vsemi modernimi pridobitvami. Naši podeželski hlevi (»štale«) so navadni in preprosti. Dobri so, kajti luksusa si slovenski kmet ne more privoščiti. Toda kakor potrebuje človek, da ne propade, vsaj nekaj reda in čistoče, prav isto velja tudi za živino. Nič ne de, če je hlev skromen, poglavito je, da je snažen in urejen. Še važnejše pa je, da je snažna živina. Redno snajenje živine ni zvezano s kakimi posebnimi izdatki; če pa že je, potem so le-ti tako malenkostni, da se pri reji živine najmanj fisočero povrnejo. Pomniti je treba, da velja čist in zdrav hlev ter čista živina najmanj toliko kot dobra krma!

Romunski izvoz žita je močno padel. V letošnjem septembru je izvozila samo 29.993 ton, v lanskem pa 100.788 ton. Pšenice pa v septembru sploh ni izvažala, lani pa je znašal njen izvoz 41.884 ton. Žito je izvozila predvsem v Nemčijo in sicer 14.763 ton.

lica in peneči valovi so jo potegnili v svoje globine, kakor pred dnevi njegovega sina, ko je bila prav takšna krasna noč.

Starčku je zastajalo srce, stara, jeklena prsa so se mu počasi dvigala. Riba v vodi je pljusnila, da so mu priletale kapljice v obraz. Ni se zmenil za to, vedno in nepretrgoma je mislil le na sina, ki mu ga je iztrgala usoda iz starih izmučenih rok.

Vstal je, ker ga je bilo sram, da ga vidijo peneči se valovi klečečega na tleh z objokanim obrazom.

V daljavi so se prižale luči, po nebu je priplaval mesec. Starec ga je pozdravil s takim obrazom, kakor pozdravimo prijatelja, ki je vedno zvest.

A valovi so zopet zabučali, veter je močneje zapihal. Zvezde na nebu so zviševale in zaplesale...

Smučarski ktiček

EDMOND MUELLER

(Nadaljevanje)

Hitrejši in hitrejši postaja razposajeni ples snežnih kristalčkov, da posamezne še težko opazimo. Goste kosmate snežinke padajo z neba...

Bela in mehka postaja zemlja. Ničesar ni svetlejšega ali »beležega« — če bi se dal ta pojem stopnjevati — od snega. Superlativ od »bela« imenujemo po vsem svetu »snežno belo«.

Zakaj pa je sneg bel?...

Seveda nam ne zadostuje lepa mehtaf ora, da prihaja sneg iz najčistejših svetlih nebesnih višav, nalik kristalizirani svetlobi. Kakor je splošno znano, je barva delček raznobarne svetlobe in se nam kaže le v popolni zmesi kot »bela« ali »svetla«. Barva se prikaže, kadar vpije poljubna snov vse svetlobne žarke, razen enega, ki reflektira in se odbija nazaj. V svetu lega sevanja tudi sneg ni bel, temveč se nam samo zdi bel. In sneg »seva« bolj nego vse ostalo. Njegovi kristali svetlobne žarke sploh ne morejo vpiti. To pa zaradi posebne strukture in zračnih prostorčkov. Sneg ima torej totalno refleksiranje. Vpadajoči sev se pri presvetljenih snežnih kristalčkih lomi dvakrat. Seveda je potem efekt bel.

Kristalni sneg ali pršič je praznani ljubljenec smučarjev. Pršič je tako elastičen, da se kristali ne morejo zlepiti. Pod pritiskom smučič se kristali samo lomijo, in to s tihim prasketanjem. To prijetno šuštenje drsajočih desk je dobro znano slehernemu smučarju.

Prvič. S tem imenom mislimo na suhe, velikokristalne plasti novega

snega, ki je zapadel ob zelo nizki temperaturi. Pršič ima naslednje lastnosti: kristalno svetlikanje, refleksiranje in močno prašenje, ako vozimo z veliko brzino. Lahko bi tudi rekli, da je pršič sneg za filmanje, ker ga uporabljajo v skoraj vseh zimskih filmih.

Naš najhujši sovražnik je lepljivi sneg. Mnogokrat so smučarji sami krivi, ker si desk niso dovolj namazali z voskom. Vosek igra pri smučanju eno glavnih vlog. Ko pa smučič le »nočejo« drseti, začnemo prekljubljati smučič in sneg in tovariše, ki drviijo z dobro mazanimi deskami po rebreh in nikakor nočejo razumeti naše jeze.

V resnici pa nastaja lepljiv sneg, kadar postaja preveč toplo. Kristali razpadajo ter se upognejo, namesto da bi se zlomili. Nastaja pa tudi, kadar pada sneg pri višji temperaturi, kadar je veter pretopel ali kadar nanj dežuje. Mnogo je umetnih sredstev, ki nam prilagodijo smučič vsakovrstni snežni obliki. Toda proti lepljivcu pomaga edino — potrpežljivost. (Se nadaljuje.)

UGANKA

Kadar na njo sonce sije
kadar na njo dež rosi,
kadar divja burja vije:
varno se pod njo živi.

»VEČERNIK ZA MLADINO« JE VAS CASOPIS!

V KINU

J. S.

Razburil sem se, drugače sem spodoben človek, ki ve, kaj sme delati in kaj ne sme... Sklenil sem, da jih pustim na miru, kakor da sem sam v dvorani. Čisto sam. Nisem se ozrl na čudno družino, ki je glasno mislila in glasno izražala svoja čustva ob pogledu na živo platno. »Ti, vidiš, kako ga bo, vidiš; suni, suni, cawboy, suni, prav do kosmate duše mu ga zasadiš!« je kričal nekdo blizu mene. Dva sta se borila, dva viteza, cawboya, dva tik prepadá, pod njima pa skale. In prepad, globok in skoro razločiti nisi mogel dna, tako globok je bil. Dva nad prepodom. Občinstvo je žvižgalo. »Tempo, tempo, cawboy! Pazi, zadaj te hoče! Umakni se! Tako, sijajno. 'Stihni' ga, v rebra ga, 'stihni'! Tempo!« Postalo je soparno; duh po potnih telesih mi je silil v sapnik; toliko da sem dihál. Zadaj so ropotali, pribijali s čevlji v prašna tla, v tesnobi in pričakovanju krčevito stiskali ročaje stolov, ki so bili motni in brez barve, obenem pa kričali, žvižgali in vzpodbujali glavnega junaka, širokoplečega cawboya, ki se je tepel za življenje in smrt s poglavarjem banditov in podzemlja. In vse nad strašnim prepodom. Herojski pogled. Še Homer bi občudoval in sam Zevacco bi prijel za pero in pisal. Pisal... Končno, med navdušenim tuljenjem množice, se je zrušil sovražnik, zakotalil po tleh, obstal ob prepadu, in... Vsem je zastal dih. Bo ali ne bo? »Se boš zvrnil v brezno ali ne?« je nekdo rekel. Tedaj je zabingljalo telo v svoji nemoč v zraku in padalo, padalo, padalo... Pisana množica se je oddahnila, kakor da bi se težko breme zvalilo s hrbta tlačnih. »Prav mu je, ko pa se ne zna biksati. Ne zna se, pa ne zna. In poglavar roparjev je. Še jaz bi bil boljši. Fej!« je pljunil moj sosed in okolica se je pritajeno hihitala. »Takšen slabič, fej; saj ne rečem, cawboy je bil pač junak, toda tako šolarsko se pustiti, ne, to pa ne. Slabič, še jaz bi ga, je modroval dalje, ko je opazil, da so vsi prislunili, »poščije se okoli njega, pa ne bo vedel kje bo utekel, he-he!« Smeh je spremljal ta izvajanja. Tedaj sem se ozrl k njemu: bedasto se je smejal svojemu dovtipu in očem so se mu zmagovalno svetile. Ta pa ni eden izmed navadnih izpred mestnih barak: ta je hodil v šolo, v le-

tinske šole, saj ta dovtip je pobral iz latinskih bukvic. Morda je naredil razred ali dva, nato pa so ga »vzdignili«, ali pa ni mogel več dalje v šolo zaradi revščine. Vse je mogoče. Prav vse.

Konec. Le nekaj so se še tepli in konec. Zmagal je on, cawboy. Mladina je skakala v navdušenju in drug drugemu je dopovedoval, češ, vedel sem, kako ga bo »fermajzla« in vrgel v prepad, njega, roparja iz podzemlja. In sedem z enim samim zamahom. Resnično, to ni šala, sedem z enim samim zamahom. Da, kaj takega je zmožen samo cawboy. Navaden zemljan ni zmožen enakega dejanja, on lahko samo občuduje in glasno izraža svoja čustva. Toda samo v kinu; na ulici te primejo policajci in ženejo h »Grafu«, češ, razgrajč si, pijanec in še baraba povrhu, hajd h »Grafu«, kjer je tvoj dom in mehka postelja! Kričanje je dovoljeno samo v kinu, ob herojskih prizorih; še Cyrano de Bergerac ni delal takih junaštev in podvigov.

Težek zrak je planil vame, ko sem odhajal, zagvozdjen v množico razcapancev in ljudi drznega pogleda. Vse prepoten sem bil in srajca se me je prijemala, kakor da bi jo »prilimale«. Še ves pod vtisom predstave sem bil. Cawboy, jezdec, roparji... in dvoboj nad prepodom. Puška, strel, pum, pum, kroglja živim, zadetek...

»Čevljev je stopil v blato na robu ulice in bil sem na cesti. Avto je švignil mimo in curek me je poškopil. Umaknil sem se.

Tisti pobalin, ki je sedel poleg mene, me je pomenljivo pogledal in siknil:

»Servus, kolega!«

Čutil sem, da sem prebledel in jeza me je obšla. Ozrl sem se: nobenega znanih v bližini, ne kriča, nikogar. To me je nekam potolažilo in pljunil sem.

»Baraba!«

Zableščale so svetiljke na pločniku, prekoračil sem asfalt in se umaknil predzrnuemu kolezarju in stopil proti domu. A v duši so se tepli cawboyi po prerjali, metali kopja, streljali iz zased, se umikali skozi goreče vasi, ugrabljali dekleta in mladostne žene, ubijali druge in končno

Zanimivosti

Nikar ne podcenjujte napada gripe

Bolezen, ki v kratkem času lahko zajame cele dele sveta

Razna gripozna obolenja dolgo časa niso bila znana svetu. Gripa kot samostojna bolezen je šele v letih 1830—33 vzbudila splošno pozornost. V Aziji in Evropi je namreč takrat izbruhnila ogromna epidemija gripe, ki je zajela široke pokrajine. Skorajda je svet nanjo pozabil, ko se je znova pojavila 1887 do 1890 v obliki epidemije, ki je zajela malo vso Evropo. Presenečeni zdravniki sprva niso vedeli, ali gre za staro ali povsem novo bolezen. Ko je prenehala, je imela Evropa precej let mir. Leta 1918 pa je znova izbruhnila ter zavzela velik obseg. Trajala je skoraj neprekinjeno tudi še naslednje leto. Poslej pa se redno ponavlja v večjem ali manjšem obsegu.

Natančno ta bolezen še sedaj ni raziskana. Zdi pa se, da jo povzročata nek bacil, ki ga je odkril R. Pfeiffer. Dotični bacil je namreč v ustni duplini vseh ljudi, ki so oboleni za gripo. In odtod sodijo, da je vprav ta bacil povzročitelj bolezni.

Gripozno obolenje nastane na ta način, da ljudje vdihajo bacil. Sicer pa noben človek ni naravnost nagnjen k tej bolezni. Bolezen se pojavi s precej visoko vročino, včasih tudi mrzlico. Vselej pa je združena z močnim glavobolom. Istočasno se pojavijo bolečine v križu, nekateri bolniki celo bljujejo. Često je bolezen združena z močnim kašljem.

Če se bolezen omeji na že omenjene znake, potem gre v takem primeru za navadno gripo, ki je ozdravljiva z običajnimi sredstvi. V mnogih slučajih pa se bolezen razširi še na druge telesne organe. Bacil gripe se razširi po vsem telesu. Včasih povzroča gripa obolenje skleto- pov. Bolniki tožijo, da jih tare revmatizem, toda pri podrobni preiskavi je šele mogoče ugotoviti, da gre za tkz. reumatoidno obliko gripe.

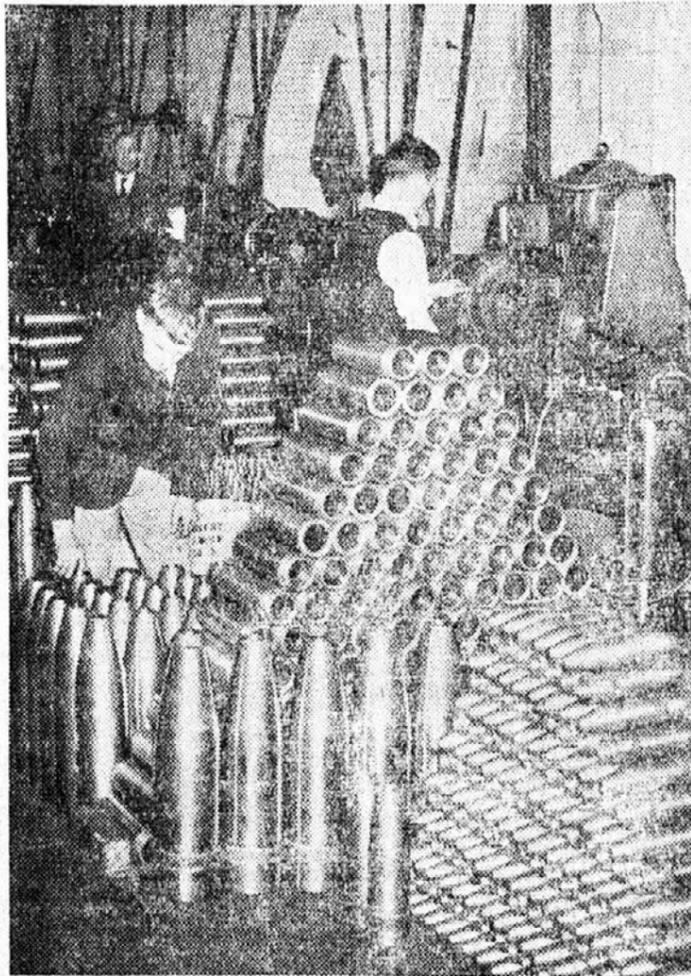
Razvoj gripe je različen ter se ravna po obliki obolenja in eventualnih komplikacijah. Običajna začetna vročina znaša 39,5, včasih tudi do 40 stopinj. Približno po 7 dneh pa vročina nenadoma pade. Le v slučajih, ko se gripozno obolenje komplicira, pada vročina postopoma. Zanimivo je, da je pri obolenju za gripo utrip srca normalen, oziroma prav neznatno povečan. Ta pojav je v zvezi s tem, da pri gripoznem obolenju srce močno oslabi.

in vprav v tem je gripa najbolj nevarna. Najbolj pogosta komplikacija gripe je pljučnica kot zelo resna bolezen. V tem primeru človeškega organizma ne napade samo gripozni bacil, ampak še cela vrsta drugih bacilov. Druga komplikacija gripe je vnetje porebrnice, ki je prav tako bolezen zelo res-

nega značaja.

Po znakih, ki smo jih navedli, je gripo prav lahko spoznati. K bistvenim znakom je treba še omeniti bolečine v očeh. Praviloma se gripozno obolenje pojavlja spomladi, kar se da olajšati na ta način, da v tej dobi spet »oživijo« bakterije, ki so na tleh prezimile. Človek pa, ki je vso zimo pogrešal sončnih žar-

kov, je za bakterije zelo dovzeten. Če napade gripa sicer zdravega človeka, potem je ozdravljenje lahko. Teže pa je pri oslabelih ali kakor koli bolnih ljudeh, ker se je treba pri teh bati komplikacij. Moderna zdravniška veda prav nič ne podcenjuje gripe kot bolezni, ampak neprestano išče proti njej čim učinkovitejših sredstev.

Municija za obrambo angleškega imperija

Angleške municijske tovarne so dan in noč v obratu. Delavstvo dela na tridnevno izmenno. Slika nam predloča oddelek neke municijske tovarne, v katerem izdelujejo protiletalsko municijo, granate lažjega in težjega kalibra.

Bernardotova tajna

Ko je bil Bernardotte v francoski revoluciji še navaden narednik, si je tetoviral roko. Ko je čez nekaj let, ko je že bil švedski kralj, težko zbolel, je dal poklicati zdravnika. Zdravnik ga je temeljito pregledal ter mu slednjič priporočil, da bi mu bilo treba puščati kri. Toda Bernardotte se je tega branil. Ker pa zdravnik le ni hotel popustiti, se je nazadnje vdal. Vendar pa je zdravnika prisilil, da je pred njim prisegel, da nikoli ne bo znil besedice o tem, kar bi videl na njegovi roki. Ko je zdravnik prisegel in jel opravljati svoje delo, je opazil na Bernardottovi roki vtetovirano frigijsko pokrivalo z napisom »Smrt kralju!«.

KOLIKO BI DANES VELJALA PIRAMIDA?

Ameriški arhitekti so izračunali, da bi danes stala gradnja velike Keopsove piramide pri Gizeh okoli 150 milijonov dolarjev, če bi namreč bila zgrajena iz kamnatih kvadrov. Piramida iz železobetona pa bi veljala komaj desetino te vsote.

OMEJITEV SUROVEGA MASLA IN ELEKTRIČNE SVETLOBE

Na Švedskem so racionalizirali potrošnjo surovega masla, in sicer je bila dosedanja potrošnja znižana za polovico. Napovedujejo pa, da bodo racionalizirana tudi druga živila. V Stokholmu bodo v zimskih mesecih odvilili 12.000 uličnih žarnic, da bi na ta način prihranili na toku oz. premoğu.

Nemške poštarice

So uniformirane in motorizirane

Avtomatizacija ženitovanjskega posredovanja

ZA 1 DOLAR LAHKO DOBITE MOŽA ALI ŽENO

Pred nedavnim so se na vseh večjih ulicah in trgih v New-Yorku pojavili posebni avtomati, ki kaj naglo posredujejo ženitve. Konstrukcija avtomatov je precej originalna. Kdor vrže v avtomat dolar, se mu pričnejo za steklom avtomata vrstiti fotografije ženitve željnih kandidatov in kandidatini. Poleg vsake fotografije so točni podatki kandidata, njegov naslov itd. Pri dekletih je označena višina dote, pri moških njih položaj oz. dohodki.

Kakor na filmskem traku izve ženitveni interesent vse, kar bi rad. Pri kandi-

datinjah so celo navedena leta, vendar pa je na avtomatu opozorilo, da v tem primeru ne more jamčiti za točnost. Poročila pravijo, da se je misel ženitovanjskih avtomatov imenitno obnesla. Že po nekaj tednih je uprava ugotovila, da so prav rentabilni. Zanimivo je, da se avtomatov pogosteje poslužujejo ženske nego moški. Uprava je radi tega takso za ženske zvišala na 5 dolarjev, dočim za moške velja še stara po 1 dolar. Kljub povišanju takse pa kaže za možitev godni ženski spol še vedno silno veliko zanimanje.

PRIJATELJSKA ISKRENOST

— Gaspod Duško, nadejam se, da ostanete tudi poslej, ko sem se poročila z Ivanom, naš dober prijatelj ter nas češče obiščete.

— Seveda, gospa. Jaz vendar nisem eden izmed onih, ki prijatelje v nesreči zatajijo!

'Vzgojna mobilizacija' sovjetske mladine

Sovjetska vlada je pred nedavnim izdala uredbu o vpoklicu mladine v obrtne šole, v železničarske šole ter v šole za industrijsko proizvodnjo. V šolah se mora mladina javiti že 1. decembra. V bistvu hoče vlada namreč pospešiti industrijsko in obrtno vzgojo ruske mladine. V šole vpoklicana mladina se šteje, kot da je mobilizirana. Pouk bo brezplačen,

prav tako hrana in obleka ter obutev; brezdomci pa bodo dobili tudi stanovanje. Za učence obrti in železnic bodo uvedene uniforme. Učenci za obrt in industrijo se bodo v glavnem rekrutirali iz mestnega prebivalstva, dočim pa bo podeželska mladina »mobilizirana« v šole, kjer bodo poučevali proizvodne panoge lažjega značaja.

Slavni Caruso in ocvrti piščanci

Ko je še bil slavni tenorist Enrico Caruso začetnik, je bil angažiran pri operi v Torinu. V neki sezoni je bila del časa na repertoarju komična opera »Jean iz Pariza«. V tej operi je v drugem dejanju tudi scena, ko mora igralec pojedsti pred publiko na odru celega ocvrtega piščanca. Caruso je imel imeniten tek, pa mu piščanec ni delal težav.

Publiki je bila opera, in še posebno scena z ocvrtim piščancem silno všeč. Radi tega je doživela opera v tisti sezoni precej repriz. Slednjič pa je bilo

upravniku opere dovolj izdatkov radi piščancev. Odredil je, naj naredijo piščanca iz cunj. Ko je Caruso nastopil v dotični sceni, je pred publiko raztrgal piščanca iz cunj, gledališče pa se je treslo od navdušenja in smeha. Za prihodnjo predstavo je naročil upravnik, naj naredijo piščanca iz lesa. Prvič je Caruso mirno odigral sceno. Pri naslednji reprizi pa je v dotični sceni prinesel s seboj sekuro ter piščanca razsekjal na drobne trske. Carusova duhovitost je bila všeč samemu upravniku. Za bodoče predstave pa je spet naročil prave piščance, ki jih je Caruso pospravil z velikim tekom.

ŠKOT NA POROČNEM POTOVANJU

V vlakcu iz Edinburgha v London je sedel škotski poročni par. Mož izstopi na vsaki postaji ter gre k blagajni.

Slednjič ga vpraša neki potnik:

— Zakaj vendar izstopate na vsaki postaji?

— Kupiti moram karto do naslednje postaje!

— Ali bi vendar ne bilo enostavnije, če bi kupili direktno karto od Edinburgha do Londona?

— Niti govora? Zdravnik mi je tik pred odhodom sporočil, da lahko vsak hip umrem za srčno kapjo!

J. Johansen:

Gospod z desne plati

S svojstveno okretnostjo in s pomočjo izurjenih komolcev se je Kilijan preril naprej ter zasedel edino prazno mesto v natlačnem avtobusu. Potem je segel v desni žep suknjiča, privlekel časopis, si nataknil očala in pričel čitati. Toda že ta hip se je nagnil k njemu gospod z desne in zaril glavo v Kilijanov časopis, da bi čital. — Neolikan sopotnik, — si je mislil Kilijan.

— Kaj pravite k temu? — ga vpraša stari ljubeznivi gospod z desne in pokaže s prstom na velik naslov.

— Hm, — je hladno zagodel Kilijan.

— Lahko obrnete, — pravi sosed, — prvo stran sem že prečital, gospod.

— Toda jaz je nisem, — je rezko odgovoril Kilijan, — kajti jaz čitam tako, da si stvari tudi zapomnim.

Sosed je v zadregi umolknil. Kilijan pa je mirno čital naprej. In šele ko je obrnil list, se je spet nagnil k njemu sosed z desne.

Na tej strani je bilo nekoliko mikavnih anekdot. Toda Kilijan tokrat ni bil pri volji za »lahko prebavljivo čtivo«, kot se je običajno izražal. In je hotel naglo obrniti list. Toda ta hip je začutil, kako ga je gospod z desne prijel za roko.

— Samo trenutek, prosim. Zelo rad imam tele kratke storije, ki so obenem poučne

in zabavne.

Kilijan se je malone razpočil: — To bi bilo nekaj za vas, — pripomni in pokaže s prstom na naslov »O lepem in spodobnem vedenju«.

— Ne, hvala, — je odgovoril njegov ljubeznivi sosed, — to me ne zanima. Pač pa tale članek. Dovolite mi, da ga prečitam.

Končno sta mimo novele, lokalne rubrike, gospodarstva in sporta prišla do križanke na zadnji strani.

— Skoda, da moram izstopiti. V dvojce bi nama bilo reševanje križanke prijetnejše, — pravi vljudno sosed in vstane.

— Da, zelo mi je žal, — je dejal Kilijan ogorčeno.

— Ali vas smem sedaj prositi, da mi daste časopis? Veste, moja žena namreč izrezuje roman.

— Ne, to pa je od sile! — je sedaj eksplodiral Kilijan. — Najprej čitate časopis kot da je vaš, zdaj naj bi vam ga pa še dal, da ga odnesete domov. Za vraga, kupite si časopis!

— To sem tudi storil. Casopis je vendar moj. Vi ste mi ga vzeli iz žepa! Oprostite, pa mi nikar ne zamerite...

Kilijan je osuplo pogledal svojega soseda in naglo segel v desni žep, kjer je zares našel svoj časopis.

Škotski ocvrti piščanci

— Nikar se ne boj; res je, da sem nekoliko kratkoviden, toda prav natančno vidim okroglo glavico opornika!

EPIDEMIJA GRIPE V MEDMURJU

Iz raznih krajev Medmurja prihajajo poročila o epidemičnih obolenjih gripe, ki se nevarno in naglo širi. Poněkod so hiše, kjer so oboleli vsi stanovalci. Bolniki imajo bolečine v glavi in vratu ter naglo oslabe. Doslej še ni bilo smrtnih žrtev.

PO 8 LETIH REŠENA PROŠNJA ZA PREMESTITEV

Pred 8 leti je bil občinski tajnik v Kneževih Vinogradih v Baranji Luka Jovič premeščen za tajnika v Lugu pri Osijeku. Dotedanji luški tajnik Stevan Odabašič z novim službenim krajem ni bil zadovoljen ter je zaprosil, naj ga premestijo ali pustijo v Lugu. Šele po 8 letih je dobil Odabašič od državnega sveta ugodno rešitev. Medtem sta bili seveda obe službeni mesti zasedeni. Na podlagi sklepa državnega sveta je sedaj zahteval Odabašič od občinske uprave v Lugu polno plačo za osem let, kar znaša preko 100.000 dinarjev.

VSE ZARADI LJUBČKA

Zaradi ljubčka sta se spoprijeli dve stari tekmovalki Fanika Mauserjeva iz Pristave in Ančka Vintarjeva iz Kalcnaklega pri Krškem. Prepir je vladal med njima že dolgo, ker se nobena ni hotela odreči svojemu idealu, v troje pa seveda tudi ni moglo biti sloge. Tako je bilo stanje, ko sta se peljala s kolesi proti domu. Po daljšem jezičnem prepiru sta se lotili tudi drugih »argumentov«. Pri tem si je Ančka pomagala s očetno kislino, ki jo je nosila v stekleničici v svoji ročni torbici. Polila je nasprotnico po obrazu in očeh, tako da bo verjetno ostala slepa. Zagovarja se, da je bilo po nesreči. Tako je ta ljubzenski trikot rodil enega pohabljenca, verjetno eno kaznenko — za tretjega pa bogsigavedi kako se bo obrnil: se bo usmilil Fančke ali bo počakal Ančko ali pa šel po svoji poti — za tretjo.

ODNOSI MED RUDARSKIM IN NAMEŠČENSKIM POKOJNINSKIM ZAVAROVANJEM

O vprašanju uredbe, s katero naj se urede odnosi med rudarskim in nameščenskim pokojninskim zavarovanjem, so pretečeni ponedeljek razpravljali na anketi pri Delavski zbornici v Ljubljani. Ankete so se udeležili zastopniki skoro vseh društev rudarskih in topilniških nameščencev. Predstavniki ministrstva soc. politike, načelnik g. Vizjak, je obljubil, da bo pri sestavi uredbe upošteval želje nameščencev. Izida uredbe je pričakovati v najkrajšem času.

Celje

- c Kopalnice Radiothermo v Laškem je posetilo oktobra 178 bolniških članov in 71 nečlanov, izmed inozemcev pa 1 Čeh in 2 Nemca. Vseh nočin je bilo 3849.
- c Nov sportni prostor Sokola in SK Celja bo do spomladi zgrajen na Sp. Lanovžu. Nogometno igrišče bo dolgo 105 in široko 70 metrov. Tudi tekališče bo ustrezalo modernim sportnim zahtevam. Dolgo bo 400 metrov. Nov sportni prostor bo v celoti ograjen, znotraj ograje bodo zasažena drevesa.
- c Proslava 500 letnice Gutenberga bo zvečer ob 20.30 v Mestnem gledališču.
- c Akademija Jadranske Straže se ponovi še jutri ob 16.30 v Mestnem gledališču.
- c Vesel dogodek v vlakcu. Neka ženska je včeraj v osebnem vlakcu, ki odpelje ob 14.23 iz Maribora v bližini postaje Grobelno porodila zdravega otroka. Mater in otroka so v Celju prepeljali v porodnišnico.
- c Zdravniško dežurstvo za člane OUZD ima jutri dr. Drago Mušič na Cankarjevi cesti 7.
- c Nočno lekarniško službo ima od 16. do 22. t. m. lekarna »Pri Orlu« na Glavnem trgu.
- c Mestni magistrat objavlja razglas glede krčivke ali pa izpremembe gozdnih zemljišč v druge kulturne svrhe. Razglas, ki je nabit na uradnih deskah pojasnjuje, kako je v takih primerih postopati. Objavljen je tudi razglas glede sečnje in prodaje božičnih drevesc, ki je tudi nabit na uradnih deskah.
- c Radl težke telesne poškodbe so bili včeraj pri okrožnem sodišču v Celju obsojeni 29 letni čevljarški pomočnik Ribizl Franc iz Vojnika na 5 mesecev, 31 letni čevljar Pukmajster Anton iz Kšofje vasi na 3 mesece in 30 letni delavec Adolf Dremelj iz Skofje vasi na 3 mesece zapora.
- c 18 mesecev strogega zopora je dobil včeraj pri okrožnem sodišču v Celju 27 letni pekovski pomočnik Ferdinand Racič iz Dola pri Hrastniku radi tatvin, ki jih je izvršil avgusta in septembra v Pečovniku pri Celju in v okolici Laškega.

OPEKO PRODAJAL NAMESTO MASTI

Osiješki mesar Nikola Zupčić je prodal zadnje dni 400 kg svinjske masti, katero je imel spravljeno v pet kilogramskih kantah. V vsaki kanti je imel kos opeke, katero je zalil z mastjo. Tako je prodajal tudi opeko za ceno masti, za kar ga bo sodišče občutno kaznovalo. Odpeljali ga bodo na prisilno bivanje v Udmini.

Trboveljski drobiž

Z AVTOM 50 METROV POD CESTO
V četrtek je odpeljal I. Ž. iz Gornjega grada poln tovorni avto koč iz Trboveli proti Savinjski dolini. Ko je prišel z avtom do zadnjega ovinka pri Podmeji pri Arharju, so popustile zavore in na razmočeni cesti je pričel avto drseti nazaj. Ž. in njegovi spremljevalci so spoznali življenjsko nevarnost in so iz drvečega avta skočili na mehka travnata tla. Kakih 50 metrov pod cesto je drveči avto zadel ob češnje, jo izruval in ob njej obstal. Šofer je prihitel v Trbovlje po pomož. Avtoprevoznik Šešler je s svojim velikim pettonskim tovornim avtom po triurnih naporih spravil ponesrečeni avto na cesto.

Umrl je v Trbovljah v starosti 83 let eden izmed najstarejših rudarjev Drnovšek Avgust. Na zadnji polti mu je igrala žalostinke tukajšnja rudarska godba.

Koncert prirede v nedeljo ob 18. v dvorani Delavskega doma mali harmonikarji Podmladka Jadranske straže iz Domžal. To bo prvi koncert te vrste v Trbovljah.

Ptuj

p Pevski zbor »Drave« iz Maribora bo priredil drevi ob 20. v dvorani ptujske Glasbene Matice koncert umetnih in narodnih pesmi.

p Za meroizkusni urad v Ptujju je bilo nedavno razglašeno, da ne bo več posloval. Sedaj javljajo, da še bo nadalje ob določenih dneh posloval v Ptujju.

p Na svinjskem sejmu je bilo od 289 rilcev prodanih 120. Debele so bile po 12—13 din, pršutarji 11.25—11.75 din in plemenske po 10—11 din.

p Smrtna nesreča. Markež, 57 letni delavec iz Zg. Pristave, je bil šele prvi dan zaposlen pri lesnem trgovcu iz Rakelca, ki je nakupoval v Pristavi večjo količino hlodov. Ko so spuščali hlode po strmini je eden izmed njih podrl Markeža in mu zdrobil obe nogi. Mož je v bolnišnici podlegel.

p Zvočni kino Ptuj predvaja danes in jutri »Zbogom ljubezen«. Družinska drama.

n Dve obsodbi na dosmrtno ječo je izreklo te dni zagrebško sodišče in sicer proti Branku Zwengerju, ki je umoril vseučiliškega profesorja dr. Milana Suflaya, ter proti Martinu Kovaču, ki je zagrešil več razbojništev. Slednji je izvršil tudi roparski napad na zagrebško pošto v Zvonimirovi ulici ter ubil svojega vlomilskega tovariša Milana Cerjaka.

n Nemški parnik »Marica« je prispel v dubrovniško luko. Naložili bodo najbavšit za Nemčijo.

n Cene debelih svinjam so v Osijeku znatno padle. Dočim so jih doslej prodajali po 16.50, so bile zadnje dni že po 14 din kg mrtve teže.

n Sisak postaja vedno važnejše rečno pristanišče, saj nakladajo in razkladajo tam dnevno mnogo najrazličnejšega blaga iz evropskih držav.

n Mrtev človek v koruzi. Blizu Osijeka so ljudje našli med koruzo truplo nekoga osiješkega berača, ki je umrl zaradi zastrupljenja z alkoholom. Truplo so že načele vrane in podgane.

n Cerkev s petimi apsidami z zanimivim florisom so odkrili blizu Novigrada v Dalmaciji. Je to najstarejša hrvatska cerkev ter predstavlja veliko zgodovinsko redkost.

a Batova palača, ki jo je podjelje krstilo za »Dom službe«, je v glavnem gotova in so jo danes slovesno odprli. Po blagoslovitvi je bila razstava izdelkov.

o Nov most čez Ljubljanico pri Zalogu bodo zgradili namesto dosedanjega lesenega na istem mestu. Naerti so že odobrneli ter bo stal železobetonski most sam 1 milijon 300.000 din, z ureditvijo ceste in raznimi odkupi pa bodo znašala vsa dela okrog 2 milijona din.

o Dragocenosti je kradel 33 letni pustolovec Ervin Fritz, doma sicer iz bivše Avstrije, pristojen pa v Beltince. Bil je tovarniški poslovodja v Varaždinu ter odnesel svojemu predstojniku Valterju Sorlinju tri briljantne prstane ter jih v Zagrebu prodal. Poleg tega pa še 5 in pol kg srebra. Fritz je policiji že znan kot mednarodni pustolovec ter je šele pred letom bil izpuščen iz lepoglavke kaznišnice. Včasih se je izdajal tudi za inženirja ter se je poročil z neko Zidnjo iz Lendave, ki jo je pri tem precej ogoljufal.

Mariborske vesti

m Vsem članom zveze Maistrovih borcev, ki so vložili prijave za podelitev Spominke kolajne 1918—1919, pa so jim bile od komisije vrnjene v popolnitev oziroma priložitev zapisnik dveh prič, se pozivajo, da iste čimprej pošljejo glav. odboru. Novih prijav komisija ne sprejema. Glav. odbor ZMB. Maribor, Narodni dom.

m Podporno društvo na drž. klasični gimnaziji v Mariboru vabi na redni letni občni zbor drevi ob pol 18. v zbornici klasične gimnazije. Ako bi za ta čas sklicani zbor ne bil sklepčen, bo ob 18. občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih. — Odbor vljudno vabi k udeležbi.

m Zimsko sportne prireditve lanske sezone je predvajal pri Zamoru zimskim sportnikom mariborski primarij dr. Stanec Lutman. Med drugimi je filmal otvoritev skakalnice v Ribnici, podvezino prvenstvo v smučskih skokih na Belnavi ter državno prvenstvo v stafetnem teku 4x10 km v Radvanju. Zeleti bi bilo, da bi se priredila predstava, ki bi bila dostopna tudi širšemu občinstvu.

m Umrla je v mariborski bolnišnici 18 letna dijakinja Darinka Rajčevićeva, ki je prišla iz Gospića na obisk k svoji sestri, ki je tu poročena z oficirjem. Zbolela je na možganih ter dobila v bolnišnici se pljučnico, kateri je podlegla. Truplo bodo prepeljali v domači kraj.

m Ko so odprli v Mariboru plombiran vagon, so opazili, da manjka 6 zabojev

jabolk v vrednosti 1200 din, ki jih je poslal iz Marenberga trgovec Vrenčur.

Radio

KAJ VAM PRIPOROCAMO ZA JUTRI!

Nedelja, 17. novembra
Ljubljana: 8.15 instrumentalni dueti; 9. poročila, 10. Saljapin poj. 10.15 operni irio, 11.45 Pevski zbor »Gospodovski zvon« 13.03 koncert, 17. kmeljska ura; 17.30 zabavno popoldne, 19. poročila, 19.30 Slovenska ura, 20.30 domač spored, 22. poročila, 22.15 mandoline in balalajke. — Beograd: 13.50 zabavni koncert, 18.15 pesna gl., 20.40 zabavni koncert, 22. koncert havajskega kvarteta, 22.50 prenos iz kavarne, 23.20 pesna gl. — Bratislava: 13.50 operetna glasba, 19.25 pesna gl., 21. večerni koncert. — Praga: 16.40 koncert vojaške godbe, 18.25 večerni koncert. — Sofija: 18. lahka in pesna gl., 19.50 lahka gl., 20.30 operetna gl., 21. lahka in pl. gl., 21.55 pesna gl. — Beromünster: 19.18 koncert domač gl., 19.30 pisan večer. — Budimpešta: 19.20 cigani igrajo, 20.15 klavirski koncert. — Horthy: 19.15 koncert lahke gl. — Dunaj: 9. zabavna gl., 11.40 opoldanski koncert, 14. koncert lahke gl., 21.45 zabavna gl. — Sottens: 16.35 pesna gl., 19.55 lahka gl., 20.15 večer Igorja Stravinskega. — Toulouse: 16.15 operetni odlomki, 16.30 valčki, 17. koncert lahke gl., 18. harmonika, 19.15 opereta, 19.45 lahka gl.

Vesti: Ljubljana: 7.05, 12.30, 14., 19., 22. Beograd: 6.45, 13.30, 14.40, 19.10, 21.40, 22.40.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM V malih oglasih stane vsaka beseda 50 ur najmanjša pristojbina za te oglese le din 10.—. Družbe, preklic dopisovanja in ženitovanjski oglas 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglese le din 12.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasni davek za enkratno obkavo znaša din 2.—. Znesek za male oglese se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga le vsoplati v listu skupa z naročilom ali pa ob očni položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vse oismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znak za 3 din.

KAM, KJE?

GOSTILNA DERMASTJA
Aleksandrova 18. vsako soboto in nedeljo, kakor tudi ob brezmesnih dnevih je rnice, krvavice in pečenice Prvorstna vina. 19818-1

GOSTILNA »EVROPA«
Studenci — vsak večer koncert dmske kapele v nedeljo od pol 16. ure dobre krvavice, pečenice in ostale specialitete. Sobe za t u j e c. 2000-8

VSAKO NEDELJO
domače klobase, krvavice, pečenice, goske, purani pristina domača vina. Priporoča se Mara, gostilna »Balkane«. 20045-1

Danes sobota
DIVJI ZAJEC
in puran. Kvalitetna vina, najboljši jeruzalemeč na piri pri Senici, Ulica kneza Kocla 20159-1

Morske in sladkovodne
RIBJE SPECIALITETE
languste, jastoge, scampi, Sv. Peter, nudi restavracija Velika kavarna. 20093-1

SLUŽBO DOBI

5000 DIN
mesečno in več lahko zaslužite z izdelovanjem kemičnih artiklov. 155 odlično preizkušenih receptov (loščila za čevlje, laki, lepila, šrnila, pi-jace, parfumerije itd.) z navodilom o vodenju kemičnega podjetja pošiljamo zainteresentom za 96 din po povzetju. Idealna eksistenca. Potreben kapital je minimalen. Kemični zavod, Pašičevo 61, Dunavska banovina. 20064-2

Mizar
kot predelavec za mehko pohištvo se sprejme takoj v stalno službo.
E. ZELENKA
Ulica 10. oktobra 5

Sprejemem
CEVLJAR, POMOČNIKA
pridnega in dobrega delavca. Služba stalna Studenci, Aleksandrova cesta 25, Lorbek. 20026-2

Iščem
SLUŽKINJO
zmožno samostojno kuhati in opravljati vsa hišna dela. Nastop 1. decembra. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 20105-2

SLUŽKINJA
izurjena v vseh hišnih delih (tudi kuhanju) se sprejme k mali rodbini. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 20132-2

DEKLE
za vse se išče, Gregorčičeva 8/1. nadstr., desno. 20136-2

Sprejemem
SLUŽKINJO
za vsa dela, ki zna samostojno in dobro kuhati. Foto Kiser, Vetrinjska ul. 30. 20100-2

ZANESLJIVA KUCHARICA
za vse se sprejme takoj ali 1. decembra. Zglasiti se v trgovini Poš, Aleksandrova c. 27 popoldne od 14—18 ure. 20094-2

Sprejemem sposobno
POSTREZNICO
ki je vajena pranja perila ter ostalih hišnih del. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 20079-2

ZENSKJE
za čohanje perja iščemo pri »Luna«. Maribor, Glavni trg 24. 20106-2

ŠIVILJA*
za trgovino se sprejme. Pisneme ponudbe na ogl. odd. lista pod »Marljiva«. 20149-2
Iščem
KROJAŠKEGA POMOČNIKA
in pomočnico takoj »Elegance«. Meljska 2. 20162-2

SLUŽBO IŠČE

OTROŠKA NEGOVALKA
z večletno prakso išče mesta. Ponudbe na ogl. odd. »Večernik« pod »Ljubim deco«. 20004-3

Službo
NATAKARICE
kot začelnica iščem za takoj v okolici Brežje, zmožna tudi šivanja. Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 20040-3

DEKLE
16 let staro, išče službo k otrokom ali za druga hišna dela. Vprašati Pobrežje, Aleksandrova c. 56. 20044-3

MLAJŠA URADNICA
periktna v slovenskem in nemškem jeziku, strojevisju, slovenski, nemški stenografiji išče primerne zaposlitve. Gre tudi kot vzgojiteljica k otrokom. Cenj. ponudbe na ogl. odd. »Večernik« pod »Vestna«. 20025-3

BRIVSKI POMOČNIK
prvorstven delavec, z znanjem nemščine, išče službo v Mariboru, Berglez, Celje, Kersnikova 13. 20148-3

VAJENCI (KE)
Sprejemem
KROJAŠKEGA VAJENCA
Glavni trg 16 ali Dravska 6, Kos. 20052-4

VAJENKA
sprejma vrtnarstvo A. Požar, Maribor, Pobrežje. 20053-4

VAJENKA
za damsko krojaštvo se sprejme. Modni salon Zidarič, Maribor, Stolna ul. 3. 20121-4

16-LETNI FANT
pošten, priden, zmožen drž. in nemškega jezika, bi se rad izučil za mehanika, ključavnicarja ali mizarja. Obenem prosim za stanovanje in hrano. Ponudbe na ogl. odd. »Večernik« pod »Učeneec«. 20046-4

UČENEK
se sprejme za trgovino. — Edvard Kramaršič, Maribor, Valvazorjeva 36. 20146-4

STANOVANJE ODDA
TRISOBNO STANOVANJE
z vsem komfortom, v sredini mesta, se s 1. decembrom odda. Naslov v ogl. odd. lista. 19970-5

Prijetno
SONČNO STANOVANJE
za malno družino se po zelo ugodni ceni s 1. decembrom odda. Delavska 24. 20074-5

SOBA IN KUHINJA
se s 1 ali 15. decembrom odda. Cena 250 din. Nova vas, Stj. Radvanjska c. 27. 20072-5

Oddam
DVOBNO STANOVANJE
5 minut od avtobusne postaje. Zohar, Slomškova 28, Pobrežje. 20073-5

STANOVANJE
z dvema sobama se s 1. decembrom odda. Tkalski prehod 9. 20063-5

STANOVANJE
cno in dvosobno, se odda. Smetanova ulica 54, gostilna. 20061-5

Lepa
SONČNA SOBA IN KUHINJA
se odda s 1. decembrom mirni stalni stranki, točenju plačniku za 200 din. Ipavčeva 9, Pobrežje. 20059-5

DVOBNO STANOVANJE
v novi hiši se takoj odda. Bolfenkova 7, Studenci pri Mariboru. 20018-5

Oddam
ENOBNO STANOVANJE
v Pekrah za 70 din mesečno. Vprašati Kolarjeva ulica 38. 20029-5

Sončno
TRISOBNO STANOVANJE
se takoj odda po ugodni ceni. Maistrova ul. 17. 20160-5

DVOBNO STANOVANJE
s kuhinjo in pritlikinami se pocenit odda s 1. decembrom na Meljski c. 87. Vprašati v banki na Aleksandrovi c. 6. 20157-5

TRISOBNO STANOVANJE
sončno, se odda takoj. Sodna ul. 32. Cena 600 din. 20156-5

Dvosobno LEPO STANOVANJE
s pritliklinami in kabinetom se odda. Meljska 29. 20142-5

Enosobno SONČNO STANOVANJE
se odda na Aleksandrovi 83. Vprašati Trdinova 5. 20152-5

SOBA IN KUHINJA
se odda. Primerno za železničarja. Praprotnikova 17-I. 20147-5

Eni ali dvema osebama oddam lepo
SONČNO KUHINJO
in sobo s pritliklinami in vratom s 1. decembrom v Studencih. Kralja Matjaževa ulica. Prednost imajo drž. upokojenci. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 19992-5

SONČNO STANOVANJE
2-sobi, kuhinja s pritliklinami in vratom se odda s 1. januarjem po potrebi že decembra. Marksova 5, Maribor. 20084-5

Odda se poceni
LEPO STANOVANJE
soba, kuhinja in kabinet. Spodnja Radvanjska 43, Nova vas. 20128-5

SONČNO STANOVANJE
soba in kuhinja z velikim vratom v Studencih se odda 1. decembra čisti stalni stranki ki bi pazila na hišo. Istantom se odda sončna soba s štedilnikom. Zlata Brišnik, Slovenska ul. 11. 20122-5

TRISOBNO STANOVANJE
sončno, mirno in brez prahu z vsem komfortom v bližini nove realke se odda po zelo solidni ceni. Poštelska ul. 10. 20076-5

DVOSOBNO STANOVANJE
sončno, oddam mirni stranki. Principova 9, Melje. 20117-5

SOBA IN KUHINJA
se odda, Koroška c. 76. 20107-5

Lepa
SOBA IN KUHINJA
v 1. nadst. se odda. Vprašati Tržaška c. 47, Maribor. 20109-5

S 1. decembrom se odda dvoje
TRISOBNIH STANOVANJ
s kopalnicami in vsem komfortom, na željo tudi z vratom v novi zgradbi. Vpraša se Betnavska c. 8. 20114-5

PREHRANA

GOSPOD
išče hrano za 400 din v okolici Kneza Kocija ulice. Naslov oddati pod »Išče« v ogl. odd. »Večernika«. 20111-7

GOSPODA
sprejem na vso oskrbo. — Kneza Kocija 18, pritličje, vrata 3. 20171-7

SOBO ODDA

SOBO S ŠTEDILNIKOM
oddam takoj. Masarykova 6, Špessovo selo. Pobrežje. 20048-8

OPREMLJENA SOBA
se odda dvema osebama. Koroška c. 26. 20060-8

Odda se
OPREMLJENA SOBA
s kuhinjo. Istantom tudi sobica s kopalnico. Koseskega 41. 20054-8

BOLJŠO GOSPODIČNO
ali gospoda sprejem kot sestanovalec. Lepa sončna soba. Ev oddam kabinet. Pokojniški zavod. Veršovškova 4-I., desno. 19995-8

OPREMLJENO SOBO
s posebnim vhom oddam. Štavlarska 3-I. 20038-8

Oddam
KABINET
brez postrežbe v centru mesta z razgledom na ulico. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 20110-8

SOBE S ŠTEDILNIKOM
oddam. Tržaška c. 54. 20118-8

epo
OPREMLJENO SOBO
s štedilnikom, posebnim vhom za 2 gospoda ali oženjen par, se odda s 1. decembrom. Stritarjeva ul. 37, Maribor. 20097-8

OPREMLJENA SOBA
z uporabo kopalnice, se odda. Dvořakova 1/II., desno. 20131-8

SOBO S ŠTEDILNIKOM
oddam majhni, mirni stranki. Strma ul. 15. 20120-8

Sprejmeta se
GOSPODA
na stanovanje. Meljska c. 59. 20138-8

DVE SOBI
se takoj oddata. Glavni trg 4, trgovina. 20096-8

Sprejem
GOSPODE
na stanovanje. Koroška c. 90. 20083-8

Sprejem
GOSPODIČNO
na stanovanje. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 20166-8

Lepo
OPREMLJENA SOBA
s posebnim vhom se takoj odda. Vprašati v Kamniški ul. 7. 20154-8

Iščem
SOLIDNO GOSPODIČNO
kot sestanovalko. Aleksandrova c. 83-I. 20167-8

Strogo
SEPARIRANA SOBA
s tekočo vodo se odda. Zrinjskega trg 5, II. nadstropje desno. 20153-8

SOBO IŠČE

ČISTO SOBICO
z vso oskrbo išče gospod. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Miren«. 20124-9

LOKAL

LOKAL
dam takoj v najem. Vprašati Meljska cesta 9 pri Božičekcu. 20062-10

Odda se
LEP LOKAL
za trgovino, sposoben tudi za druge obrti na prometni točki pri Hutterjevi koloniji. Vprašati v gostilni. Zrkovska cesta 41, Pobrežje. 19991-10

Oddam
LOKAL S STANOVANJEM
soba, kuhinja. Betnavska 130, Ecker. 20068-10

Za vsako obrt se odda priprava vcn
LOKAL
Makarjeva ulica I, v bližini Rapidovega prostora. 19989-10

Iščem
SUHO SKLADIŠČE
v Slovenski, Tyrševi, Gregorčičevi ali Krekovi ul. Ponudbe pod »Suho skladišče« na ogl. odd. »Večernika«. 20123-10

INZENJER
državni uradnik, 31 let star, r. k. vere, v državni službi s pravico na pokojnino, visok 180 cm, zelo lepe zunanosti, dobrega, čvrstega značaja, z mes. plačo din 3.500.—, bi poročil gospodično iz odlične slovenske obitelji. Ponudbe z nakazilom 10 din v znakah na »Fidese«, Zagreb, Vlačka 66. 20087-10

POSESTI
Kupim večjo trgovsko ali **STANOVANJSKO HIŠO**
v Mariboru ali okolici plačam v gotovini Vinko Puncer. Slovenjgradec. 19750-11

Oddam v najem
MESARIJO
odnosno gostilno v Zg. Sv. Kungoti. Reflektanti nai se zglase pri lastniku Ivanu Lvrnčiču. 19907-11

LEPE PARCELE
ugodno na prodaj. Vprašati v gradbeni pisarni Pekljar, Tomšičeva ulica. 19966-11

NOVA HIŠA
s 3 sobami se prodaja za 16.000 din gotovine in nekaj hipoteke. Cimerman, Pekre, pod Pohorjem, pri Mariboru. 19975-11

Radi izselitve prodam
KRASNI PARCELI
Naslov v ogl. odd. lista. 19984-11

hitro in ugodno

Kupite ali prodajte vaše posestvo potom realitete pisarne
„TRIGLAV“
Maribor, Aleksandrova c. 12
Telefon 25-34

TRGOVINA
s špecerijo, dobro idoča, v centru mesta, se radi selitve ugodno odda. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 20015-11

HIŠA — VILA
ugodno na prodaj Marija Brezje 98. 20047-11

HIŠO
prodam za 56.000 din, 4 sobe, 2 kuhinji vodnjak, velik vrt, blizu ceste na Pobrežju. Potrebno 33.000 din, ostalo je hipoteka Vprašati v gostilni Potokar, Pobrežje pri Mariboru. 20071-11

GOSTILNO
ob glavni cesti blizu Maribora oddam kavčije z možni osebi v najem ali na račun. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 20070-11

Za Božič!

iz fotostudija
„Pelikan“
Gospiska ul.

Proda se
PARCELA
lepa lega, v magdalenskem okraju. Naslov v vseh poslovniških »Večernika«. 20075-11

Nova
DRUŽINSKA HIŠA
z 2700 m² zemlje, se takoj prodaja na Tezno. Cena 36 tisoč din. Potokar, Aleksandrova c., Pobrežje. 20067-11

HIŠA
v Zg. Radvanju 117 blizu tovarne svile se prodaja 20051-11

Prodaj
HIŠO
lep sadonosnik, njiva 1 in tri četrti orala. Vprašati Tezno, Levstikova ul. 26. 19947-11

PRODAM HIŠO
in 2 orala vrta pri hiši Rače št. 130. 19981-11

HIŠA
z dobrodočo pekarno se takoj prodaja v okolici Maribora. Poizve se v Zg. Radvanju, Pohorska c. 30. 19954-11

V najem se odda za nekaj let
HIŠA
z 2 sobama, kuhinjo, velikim vratom, verando upokojencem brez otrok pri Ptujski cesti. Mesečna najemina 220 din. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 20013-11

Radi selitve prodam
POSESTVO
z dobro hišo in gospodarskim poslopjem, 4 orali (vinograd, 3 njive, velik sadonosnik in jec gozd) v Sv. Jakobu v Slov. goricih Pojasnila daje Markež Nasipna 48, Pobrežje. 20014-11

MESARIJO
z inventarjem na prometnem kraju oddam takoj v najem. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 20012-11

POZOR!
Kdor želi novozidan štedilnik, kotle in razne peči pod jamstvom se naj zglašita takoj pri Črnčec Alojzu, D. M. Brezje št. 51, 5 minut od cerkve. Istantom se dobe Pojasnila za takojšnjo prodajo treh hiš z vrtovi in njivo pri Mariboru. 20035-11

POZOR!
Lepe sončne parcele pri postajališču Tezno ugodno na prodaj. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 20099-11

Dobičkanosno
PODJETJE
(opekarna) na prodaj. Peč za 44.000 opek, 2 šupi v izmeri 32x11 m in 20x6 m. Hiša, 2 sobi, kuhinja, gospodarsko poslopje, studenec, prvovrstna zemlja, ilovica 8 m globoka. Vprašati Maribor, Betnavska 1. 20126-11

Proda se
NOVOZGRAJENA HIŠA
zunaj neometana, 2 sobi, kuhinja, veža, klet, studenec, 494 m² zemlje. Cena 45.000 din. Tezno-Dobrava 199, levo od gostilne Antoličič. 20125-11

Lepa
TRGOVSKA HIŠA
s trgovino, trafikom, gostilno, 150.000. Lepa stanovanjska HIŠA, 260.000, centrum. Dvostanovanjska VILA s parcelo, 125.000. **Moderne VILE**, 240 tisoč, 500.000 in naprej. **VINOGRAD** pri Radgoni z vilo, 200.000. **POSESTVO** pri Ptujju z novozgrajeno hišo, 150 tisoč. Lepo **POSESTVO** ob vznožju Pohorja, 145.000. Gozdna **PARCELA**, m² 7 din, za zidanje. Posredovalnica »RAPID«, Gosposka ul. 28. 20135-11

TRGOVINA
z mešanim blagom se da v najem na deželi brez konkurence. Golenko Anton, trg Sv. Urban 24, Strigova pri Ljutomeru. 20005-11

Proda se
HIŠA
z 9 stanovanji, hlevom in vratom na prometni točki, priprava za trgovca. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 20137-11

NOVA HIŠA
z velikim vratom poceni napredaj, istotako lepe parcele. Direktni kupci vprašajo Maribor, Stritarjeva ul. 7, Dolajš. 20098-11

TRGOVINA ŠPECERIJE
v najstrožjem centru Zagreba, na oglu štirih ulic, z velikim prometom, nizko najemnino, za stanovanje in lokal za sposobne trgovce velika bodočnost, prodaja Vinček, Jelačičev trg 5, Zagreb. 20150-11

Levo
OGRAJENA PARCELA
s studencem sadnim drevjem, brajdami in zasilno gospodarsko poslopje se poceni prodaja. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 20161-11

Čedna enostanovanjska
HIŠICA
v okolici mesta se prodaja. Vprašati pri Zvezji Maistrovih borcev. Narodni dom. 20165-11

POSESTVO Z GOSTILNO
pri Ptujju, 52 oralov vinograda, sadonosnika, gozda, njiv in travnikov din 270.000.— **Hiša v sredini Maribora**, 3 stanovanja, veliki delavniški prostori, primerno za industrijo, din 260.000. prodaja Realiteta pisarna »Univerzala«, Maribor, Meljska c. 3-I. 20168-11

Prodaj
PARCELO
600 m². Vprašati Tezno, Ptujška cesta 58. 20043-11

VŠIH
manjša, v vilski četrti Maribora, napredaj. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 20095-11

PARCELA
2070 m² na Tezno, blizu nove radio oddajne postaje se takoj prodaja. Vprašati pri Sander Josip, Betnavska 18. 20091-11

MLIN
zidano poslopje, 3 orale posestva, stalna voda blizu ceste, napredaj. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 20078-11

ENODRUŽINSKA VILA
(v V okraju) s sadonosnikom in garažo se odda v najem. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 20077-11

DONOSNA HIŠA
s pisarniškim in obrtniškim lokali v sredini Maribora za 1.200.000 din napredaj. Pisarne ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Ugoden nakup«. 20108-11

POSREDOVALNICA IVAN GODINA
Maribor, Aleksandrova c. 30, prodaja:
HIŠE: dvonadstropno z več komfortnimi 3 do 5 sobnimi stanovanji, poleg tega še enonadstropno s krasno stavbeno parcelo, vse za 1.450.000; novozgradbo, 8 večsobnih komfornih stanovanj, čisti letni donos 68.000 din, cena 1 milijon 200.000 din; trinadstropno na prometni točki, z dobro vpeljanim obratujočim lokalom, 970.000 din; enonadstropno novozgradbo z dobro vpeljano gostilno, 450.000 din; enonadstropno dvostanovanjsko vilo, vrt in stavbena parcela, 280.000 din; novozgrajeno, 5 stanovanjsko vilo, 245 tisoč din; šeststanovanjsko novozgradbo (deloma parket), 225.000 din; novejšo s pekarno, 2639 m² zemljišča, 190 tisoč din (možnost prevzema hi poteke); novozgrajeno ob prometni cesti z dobro vpeljano gostilno, 175.000 din; slično vili, masivno zgrajeno, 4 sobe, kuhinja, velika steklena veranda, vodovod, 1200 m² sadnega in zelenjadnega vrta, 150.000; na periferiji Maribora dobro vpeljano gostilno z vratom ter vsem gostilniškim inventarjem za 130.000 din; zelo čedno novozgradbo, 4 sobe, 2 kuhinji, vrt, 100.000 din; novo tristanovanjsko, vrt, 75.000 din; štiristanovanjsko s še ne povsem dovršenimi notranjimi prostori, 55.000 din; novozidano, 2 sobi, kuhinja, klet, vodnjak, 1700 m² sadnega in zelenjadnega vrta, 50.000 din.

POSESTVA: ob banovinski cesti, 43 oralov zaokroženega vseh kultur z vsem letošnjim pridelkom ter živim in mrtvim inventarjem, 385.000 din; lepo vinogradno z gosposko hišo, oddaljeno 25 min. od tuk gl. kolodvoru, 330.000 din; pri Pešnici, 12 oralov, 3 orale vinograda, ostalo sadovnjak, gozd, njive, travniki in lepa gosposka hiša, 225.000 din; 15 oralov vzornega vinogradnega posestva v Haložah z gosposko hišo, 10 min. od šole in cerkve, 200.000 din; pri Mariboru 5 oralov, 105.000 din; 4 in pol orala z vinogradom, 70.000 din.

IŠČEM za svoje kupce posestva vseh vrst (gozdna!), žage, mlina, hiše, vile itd. 20085-11

POSESTVO
z nekaj orali zemlje, na drž. cesti v Framu, 3 minute od avtobusne postaje, 1/2 ure od kolodvoru, visokoprtilična hiša z novim, velikim gospodarskim poslopjem, z električnim pogonom in lučjo, sposobno za vsako večjo obrt kakor tudi za oddih in mirni dom. Lorenčič Anton. 20145-11

DENAR
AKO RABITE POSOJILO
ne čakajte zadnjega trenutka. Temveč javite se takoj pri za stopstvu hranilni posojilnici »Moj Dom«, Maribor, Aleksandrova c. 64. — Priložite znanke din 3.— za odgovor. 16681-12

HRANILNE KNJIŽICE
Prve Hrvatske štedionice, vsako vsoto, hitro kupujem ter plačam takoj v gotovini. Ponudbe z naznako cene hitro na: Franc Mihelin, Zagreb, Žerjavičeva ulica 9. 20151-12

Kupujemo in prodajamo:
Hranilne knjižice, vrednostne papirje, valute
po najugodnejših cenah

Preskrbujemo:
dolgoročna posojila na nepremičnine

Prodajamo:
Srečke državne razredne loterije

Bančno kom. zavod
Maribor, Aleksandrova 40

OBRT - TRGOVINA

KERAMIKA
Hišni posestniki in najemniki, preglejte Vaše peči in štedilnike, predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni Anton Rajšp, Maribor, Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. Prvo vrstne ploščice ter peči — Stavbeniki in pečarji popust. 5212-13

PONIKLANJE
pokrovanje predmetov vseh vrst dobro in poceni pri »Ruda«, Maribor, Trstenjakova ulica 5. 6177-1

Prodaj železno
REKLAMNO PLOŠČO
rogovje, 5-litrske steklenice, radio, 2 zimska plašča, obleke, kraljeve slike, gostilniške bloke. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 20116-13

MOSKE PLAŠČE
Crombie v novih barih in krasnih vzorcih prinaša manufaktura Jos Šrai, Maribor. 20104-13

Poceni prodaj več vrst
MODELOV
za kopanje novih studencev. Studenci, Radvanjska c. 6. 20115-13

SPOMNITE SE CMD!
STROJI

DOBER PISALNI STROJ
»Adler« prodam po ugodni ceni. Vprašati pri tv. Sapec Konrad Aleksandrova c. 24. 20021-14

NOV PISALNI STROJ
BSA motorno kolo 500 ccm, novejši model, plešilni stroj poceni napredaj. Cerič, Frančiškanska 11. 20081-14

V poljubni izbiri
dobite vse šlagerje, plesne, narodne s harmoniko na domačih gramofonskih ploščah že po din 40.—. Zahtevajte brezplačne sezname.

elektroton
LJUBLJANA
PASAŽA REBOTIČNIKA

Največ zastopstva v Maribor: Meinel & Herold

POHIŠTVO-OPREMA
SPALNICE, JEDILNICE, KUHINJE
vseh vrst v najmodernejših lastnoročnih izdelavah dobite v zalogi pohištva, Aleksandrova c. 48. 4311-1

Prodaj se
VELIK ŠTEDILNIK
za vžidanje, dobro ohranjen. Naslov: Starinarna Kikel, Tržaška cesta 5. 20102-17

Prodaj zelo moderno
TRDO POHIŠTVO
vložke, madrace in likalne mize Makotter Kerkova 6. 20139-17

Prodaj sobno
ZELEZNO PEČ
Kolonija Hutter 17, Pobrežje. 20130-17

PLINSKI KUHALNIK
z dvema gorilnikoma poceni prodam. Horvat, Kolodvorska ul. 3, pritličje. 20090-17

Prodaj
RAZNO POHIŠTVO
iz masivnega hrastovega lesa (spalnica). Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 20112-17

Za zimo

Čedne jopice in puloverje, mako perilo, rokavice in nogavice, flanele, pižame, srajce in kravate najceneje pri **PREPRIČAJTE SE IN ZADOVOLJNI BOSTE!**

F. Kramaršič
MARIBOR • GOSPOSKA 13

Slike!

za legitimacije in portrete v prvovrstni izdelavi zmerne cene

Fata Jana

Sodna ulica 1 nasproti Bate

TOČILNA MIZA

dobro ohranjena, se prod. Bife Pinterič, Tržaška c. 1. 20033-17

ZAPUŠČINA

hišnega posestnika profesorja Sprahmana, več sto komadov, se bo v torek, 19. nov. popoldne dražbenim putem prodajala. Pobrežje, Zerkovska cesta 22. 20050-17

Dobro ohranjeno **PISALNO MIZO** stole omaro in stelažo za knjige kužim, najraje iz trdega lesa. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 19997-17

ENA IGLA ZA 100 PLOŠČ

PHONOTON TRAJNE IGLE

RADIO STARKEL

MARIBOR, TRG SVOBODE 6

Prodajam dobro ohranjeno **POSTELJO** omaro, mizo, težko moško kolo in črni moški plašč. Obiski v nedeljo predpoldne. Ribniško selo 6, Krčevina. 20058-17

Kupim **STENSKO PLINSKO PEČ** dobro ohranjeno. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Plinska peč«. 20056-17

ZELEZNE PEČI dekoracijski divan, radio, mandolino, daljnogled in raznovrstno ceneno blago prodajam Masarykova 24. vogal Tržaške. 77699-17

KUHINJSKA KREDENCA omara za knjige, obešalnik, ledenica, sanke se poceni prodajo. Masarykova 2, vrata 4. 20170-17

MIZE IN STOLE prodajam. Mlinska 1, krojač. 20164-17

POHIŠTVO! Ali ni škoda denarja dati za manjvredno pohištvo pri nestrokovnjaku? Stanovanjska ograda se naroča edino pri »EFKA« mizarstvu, Maribor, Franciškanska ul. 12, kjer se vsako naročilo, mehko, šperano ali furnirano pohištvo strokovno izdeluje. 20140-17

Kezna

Julijana Šoper

Mari or, Glavni trg 9

Izdelovanje vsakovrstnega krzna ter sprejem surovih kož za strojenje in barvanje. Velika izbira vsakovrstnega krzna.

ZENSKI KOTIČEK

Novo **LOVSKO OBLEKO** prodajam zelo znižano. Krojaški salon »Obnova«. Slovenska ul. 36. 20169-18

Prodajam **ZIMSKI PLAŠČ** in jopič za 14-15 let starega fanta, Mariilna 10 pritičje levo 20143-18

GALOS IN SNEŽK primanjkuje, sedaj se Vam prilika nudi galoše in snežke Vam jaz potemplan, ker gumi še vedno na zalogi imam Za dobro delo lamči Franjo Koic. Studenci, Radvanjska c 31. 20101-18

NOGAVICE rokavice, perilo, trikotažna volna, pletenine. Oset »Mara« Koroška 26. poleg tržnice. 16799-18

GOSPODINJE! Nabavite si najnovejši, praktični patentirani brusalec za umivanje in sušenje oken Cena z navodilom 40 din pri Jugopatent, Ljubljana, Dvorakova 8 Telefon 42-40. Pri predplačilu na čekovni račun št. 14.627 Vam pošljemo poštne prosto. Sprejememo preprodajalce. 13544-13

Kupujem in plačam visoke cene za lepa prvovrstna namizna

iabolka

Kanada, Bellefleur, London, Pepping, Kalbil, Jonathan in dr. pl. vrste, kakor tudi druge navadne vrste Bohovec Mošančke, Demason, Carevič itd. sadje, ze enjava in deželni

Josipina Bole

pridelki en gros - Maribor, Koroška c. 20 na dvorišču

ASTROLOŠKA SPECIALISTKA Mme FELICITAS zopet v Mariboru ter sprejema ob torkih in petkih, Sodna ulica 26-III/8. 19754-18

ZIMSKI PLAŠČ za visoko osebo, skoraj nov, iz krombyia, moderen kroj, se prodaj za 800 din. Vprašati Aleksandrova 12, krojaštvo A. Zagar & M. Podbevšek. 20066-18

Kupim star, ponošen **ZELEZNIČARSKI KOŽUH** Kacijanerjeva ulica 22-I., vrata 3 Melje. 20055-18

Posteljina pecje

do din 10. kemično očiščeno din 14. Čehano in kemično očiščeno din 25-35. 55. Belo in sivo gosje perje in puh dobite najugodnejše pri

„LUNA“

Maribor samo glavni trg 24

Vzorci brezplačno!

Predno si nabavite blago za obleko, plašč ali kostum, si oglejte veliko zalogo v manufakturni trgovini

JOS. ŠRAJ.

Maribor palača Banovinske hranišnice. 20103-18

Poceni prodajam moški **CRN PLAŠČ** skoraj nov, Ruška cesta 4. 20127-18

LINOLEJ,

kartolej, voščeno platno v veliki izbiri pri

„OBNOVA“ F. Novak

Jurčičeva ul. 6

ZENITBE - DOPISI

Zelo lepo **KMEČKO DEKLE** 17 let staro, rk. vere, zelo mило in dobro, blondinka, lepega stasa iz dobre kmečke obitelji, doja v gotovini cca. 100.000 din. želi poročiti dobrega mladeniča rk. vere. Ponudbe z nakazilom 10 din v znamkah »Fides«, Zagreb, Vlačka 66 20089-19

VLAKOVODJA, 33 let star, z mesečno plačo 2000 din. iščem zakonsko družico. Navodila daje proti nakazilu 10 din v znamkah »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10. 20003-17

Moške srajce
Kravate
Nogavice
Rokavice in vse ostalo za gospode

ABOZA OBLEKE

M. KOJNAK

MARIBOR, GRAJSKI TRG 1

GOSPODIČNA

17 let stara, s premoženjem v gotovini 100.000 din, iščem trgovca, obrtnika ali slično. Navodila daje proti nakazilu 10 din v znamkah »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10. 20002-19

UPOKOJEN URADNIK

51 let star, s premoženjem 900.000 din ter mesečnimi dohodki 4000 din, iščem zakonsko družico. Navodila daje pro nakazilu 10 din v znamkah »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10. 19999-19

INTELIGENT

iz province, trije ne zunanosti, mlad in bogat, želi poročiti luškano, simpatično, po možnosti trgovsko naobraženo dekle do 25 let; s kapitalom radi ustvarite prijetnega doma. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Harmonija«. 20037-19

VDOVA

32 let stara, z dediščino v gotovini 150.000 din, iščem trgovca, obrtnika ali slično. Navodila daje proti nakazilu 10 din v znamkah »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10. 19998-19

210 PONUDB

Tvrdba »K.« iz V. nam piše sledeče:

Zelo nas je začudil uspeh malega oglasa v Vašem cenj. listu. Za enkratno oglaševanje smo prejeli nič manj kot 210 ponudb...

LOČENKA

38 let stara, s premoženjem v gotovini 280.000 din, iščem moža Navodila daje proti nakazilu 10 din v znamkah »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10. 20000-19

DRŽAVNI UPOKOJENEC

(bivši kapetan), 50 let star, visoke in lepe zunanosti, dobrega značaja, zelo soliden, z mesečno pokojnino din 2.500, bi poročil gospodično, vdovo ali ločenko, dobro Slovenko do 50 let staro. Ponudbe z nakazilom 10 din v znamkah »Fides«, Zagreb, Vlačka 66 20088-19

SAMOSTOJNA SLOVENKA

Radi bi spoznati njene dobre, katere bi vedno čislal. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Samostojie 48« 20134-19

MESAR

41 let star, s premoženjem 1.000.000 din, iščem zakonsko družico. Navodila daje proti nakazilu 10 din v znamkah »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10. 20001-19

Eksistira **AVTOMOBILSKI LASTNIK** z res finimi manirami? Samo stojna dama iz province, 35 let. Ponudbe na ogl. odd. lista pod »Finesa«. 20155-19

Kezna

Valentin Zeleznik

Kopališka ulica

SAMOSTOJEN TRGOVEC

v sredini Maribora, star 27 let, želi spoznati gospodično, trgovsko naobraženo, z nekaj loto. Najraje z dežele. Pismene ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Trgovec«. 20129-19

GLASBILA

RADIO APARAT v izvrstnem stanju, poceni napredaj. Vogrinc, Aleksandrova cesta 57 20158-20

RADIO APARAT 3 cevni, napredaj Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 20113-20

HARMONIA

JOS. FLEISS

LJUBLJANA

TYRŠEVA CESTA

ZAHTEVAJTE KATALOG

POUK

NEMŠČINO in ITALIJANŠČINO poučuje strokovnjak. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 20057-21

ANGLEŠČINO, FRANCOŠČINO poučujem, Zajamčen uspeh. Imam rekomendacije. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Uspeh«. 20011-21

VOZILA

MOŠKO KOLO poceni napredaj. Vprašati Sp. Radvanjska c. 27. Nova vas. 20069-22

Kupim **MOŠKO KOLO** in radio. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 20024-22

Globok **OTROŠKI VOZIČEK** napredaj. Vprašati Wusser, Kejžarjeva 4. 20006-22

MODERNI VOZIČNI

po vseh cenah

BOGOMIR DIVJAK

Ulica kneza Kocija -

Ugodno se prodaj **ŠTRISEDEŽNI AVTO** znamke Ford E. Nakarjeva ul. 13, Studenci. 20119-22

Prodajam **MOTORNO KOLO** znamke N. S. U., 250 ccm. Strossmajerjeva 8. 20092-22

PRIDELKI

JABOLKA bobovec in mošančki 1400 kg prodaj. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 20082-23

Prodajam **LEPA JABOLKA** mošančke, bobovec in ciganke, ca. 1500 kg. Vprašati Pobrežje, Tržaška 3 20174-23

ŽIVALI

LOVCI. POZOR! Lovska psička, svetla svetloprogsta, majhna, po imenu »Diana«, katera je bila že dvakrat obijajljena v »Večerniku« ter se zatekla h gostilničarju Riedlu na Pobrežju. Je od tam brez sledu izginita. Gg. lovce naprošam naj mi javijo proti nagradi, če jo izsledite. Fras Rudolfi, Dolgoše št. 68 pri Mariboru. 20065-24

LOVSKI PES 6 mes. star, se prodaj. Zrkovska cesta 9, Pobrežje. Gumze Franc. 20080-24

RADIO STARKEL

MARIBOR

STROKOVNA POPRAVILNA

IZGUBljENO

Srednje **VELIKI PES** lisičje barve, se je zatekel. Vrtna ul. 8, Nova vas. 20133-27

Izgubil se je mlad **BEL PES** mešan bernhardinec, sliši na ime »Čuvaj«. Vrne naj se v Prečni ulici 10, Nova vas, proti nagradi. 20042-27

RAZNO

SLIKE ZA LEGITIMACIJE IN POTNE LISTE NAJHITREJE

a kljub prvovrstni izpeljavi le najceneje samo pri Foto-Kieser, Maribor, Vetrinjska ul. 30, vis-a-vis Grajskega kina. 17889-28

VAŽNO ZA VŠAKOGAR!

Pred nastopom zime naročite nove ali dajte popraviti Vaše peči in štedilnike pri prvovrstnem pečarskem podjetju. Stalno velika zaloga najnovjših modelov peči, štedilnikov in stenskih oblog. Pečarstvo Strašek Gustav, Maribor, Tyrševa ulica 12. 18218-28

POTREBUJETE NUJNO! Slike za legitimacije in potne liste. Dobite jih takoj izdelane. Dobro, poceni pri Foto Kieser, Vetrinjska ul. 30 - nasproti Grajskega kina. 18584-28

KMETOVALCI POZOR! Kar je bilo nekdat, to velja tudi danes. Uporabljajte staro, vsesiransko preizkušeno sredstvo redilni prašek za živino, posebno za prašiče »MASTELIN« zakonito zavarovana znamka. Samo poskusite in prepričali se bode! Dobi se v vseh trgovinah na deželi in v glavni zalogi, Ivan Magdalenc, Rače. 28769-28

KAJENJE ŠKODUJE VAŠEMU ZDRAVJU

»NIKOTINOL« neškodljivo, neslajivo sredstvo odvadi v 2-3 tednih kajenja tudi najstrastnejše kadilce. Cena velika steklenica din 70.-, mala din 60.- Po povzetju razposilja Jugopatent, Ljubljana, Dvořakova 8. Sprejememo oredprodajalce. 13542-1

Prodajam 22 kg **OVČJE VOLNE** Wernik, Meljska 5/II. 20086-28

Kupim dobro ohranjen **COLN.** Naslov: Komel, Zolgarjeva ul. 20. 20049-28

Prodajam večja količina **POMIJ** Vprašati: Ob železnici 4-I. 20141-28

DVIGNITE DOSPELE

PONUDBE: gospodična, 19956, absolventka kmet šole, center 8, vzajemna zavarovalnica, št. 19547, desni breg, dober stalen zaslužek, enaka z enakim, lesem, kmetovalec, bodočnost, lepa bodočnost, lep bukov gozd, lepa lega mirna, majhno mirno, nastop takol, najbolsa nalozitev denarja, poštna, pošteno dekle, pogrezljiv, Ptul, pridna blagajničarka, plačilo takol, plača din 300.-, plačilo takol, proti gotovini, resni kupec, redka prilika stalna služba, selektiv, ven, sonce in zrak, samostojen strugar, stalna zaposlitev, sporazum, sofer inja prednost, spornik, vozilček, točen plačnik, Triglav, takol, šnja kupčija, takoljšni plačnik, ugodni plačilni pogoji, ugodnost visok zaslužek, varčnava, vdovec obrtnik, zanesljiva, zanesljivost, zelo miren, zimska suknja železnica. 20163-20

Veliko izbiro zimskega blaga

v češki in angleški kvaliteti po znano nizkih cenah

za moške obleke in plašče, damske kostume in plašče, hubertuse, oficirske in železničarske uniforme ter krojaške potrebščine dobite samo v

Češkem magazinu

Maribor (pri glavni policiji)

Neprimerno boljši od dragega ruskega čaja je naš aromatični

»EMONA« CVETLIČNI ČAJ

Prijetno boste presenetili Vašo družino in Vaše goste. Zahtevajte samo originalno pakovanje.

V vseh trgovinah.

EMONA
ČAJ

ZANIMIVA RAZSTAVA
PRAKTIČNEGA PIS. POHIŠTVA
OD 15. — 20. NOVEMBRA 1940
OGLED NEOBVEZEN, REKLAMNE CENE

REMEC & Co., MARIBOR, PREŠERNOVA 4

AUTO

D. K. W. MAISTER

vožen 21.000 km z dobrimi gumami se proda. Naslov v oglasn. odd. »Večernik«

Stenike

po meri dobite samo v prvovrstni in zato edino upravičeni specialni trgovini (delavnici)

Novi naslov:

I. Kocmul, Meljska cesta 1

Kljub podražitvi materiala dobavljamo

prvovrstne generatorje

v obliki kovčka za vse vrste avtomobilskih in stabilnih motorjev po stari konkurenčni ceni din 5.500 — 7.500.

Mehanična delavnica. Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 85

Prodaja v Mariboru
V. Weixl
in sinova
Jurčičeva t.

KRZNARSTVO

VELIKÁ IZBIRA KOŽUHOVINE
P. SEMKO
MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13

KRZNARSTVO

Damski plašči

najnovejši modeli, obleke, perilo, klobuki ugodno pri

Lama

Maribor, Jurčičeva ulica

Stampiljke

za signiranje zabojev, vreč, sodov, kož, kamenja itd.

ignična barva

Stampiljke iz gumija in kovin

Sotro

Gregorčičeva ulica 24
Maribor, telefon 25-10

poslane male oglase bomo objavljali samo proti nakazilu odgovarjajočega zneska ali priloženih znamkah
Oglasni oddelek

Spomnite se CMDI

Zbirajte odpadke

Staro železo, baker, medenino, svinec, cink, star papir, cunjne krojaške odrezke, tekstilne odpadke, glazevino, ovčjo volno, govejo dlako kupuje vedno po najvišjih cenah Arbeiter, Dravska ul. 15. Tel. 26-23.

Vaša usoda

Osrečeni boste

ter zvedeli za svojo bodočnost, preteklost, sedanjost, nadalje o svoji službi, znanju, politiki, karijeri, bogastvu, zakonu, ljubezni, loteriji, potovanju, sodnijskih zadevah, dediščini, o prijateljih in sovražnikih ter srečnih dnevih. Nadalje sledi veliki posvet za špekulacije, trgovske posle, zdravje, karakter ter vse Vaše izrečene želje. Napišite točen naslov z rojstnimi podatki in priložite din 15.— v denarju ali znamkah. Naslov: **ASTRO - PSIHOGRAFO-BUREAU**, poš. pref. 608. Beograd.

Mizarji! Lesne industrije!

Pri nabavah za Vaše podjetje zahtevajte brez-obvezne ponudbe za razne stroje in njih dele in orodje pri zastopstvu

»ELHOMA«

LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA št. 3, TEL. 25-31

Pri nas dobite vse stroje, ki prihajajo v poštev v lesni stroki. Izdelki samo prvovrstni in to brez konkurence tako v ceni kakor v tehnični dovršenosti. — Mnogo referenc na razpolago.

STROJE DOBITE TUDI NA ODPLACILO IN TO POD ZELO UGODNIMI POGOJI.

Zahtevajte ponudbe, ki so brezobvezne, dobava točna in kratkoročna.

Za takojšnjo dobavo iz skladišča v Ljubljani so na razpolago in to še po stari ceni in starem tečaju sledeči stroji:

1 reskalni stroj brzo tekoči s 3—6—900 obratov v minuti, z motorjem 5 KS, z vsem potrebnim pomožnim orodjem, in reskarnimi pripravami.

1 poravnalni stroj 400 mm širine s krožno žago in vrtilno pripravo kakor brusilni aparat za brušenje nožev z vsem priborom.

2 universalna stroja 6 krat kombinirana z vsemi pomožnimi pripravami, kompletnim orodjem s pridelanim motorjem 5 KS. Dobava takoj iz tovarne.

Vsa tozadevna pojasnila in ogled brez-obvezen pri zastopstvu

»ELHOMA« SLEJKO

LJUBLJANA — SV. PETRA CESTA 3.

Širite »Večernik«!

»GOSTILNA PRI LIPI«

se odda v najem Pismene ponudbe na oglasni oddelek lista pod »Lipa«.

HOTEL »ZAMORC«

V nedeljo

Zajci in fazani!

Odvetniki!

Themizov:

Pravniški godišnjak
1941

dobite v knjigarni
TISKOVNE

zadruge, Maribor,
Cankarjeva ulica 1
telefon št. 25-45

Continental

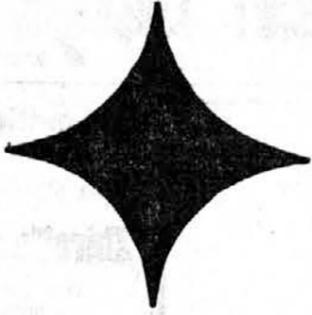
na ugodne mesečne obroke

IVAN LEGAT
Maribor, Vetrinjska ul. 34
Ljubljana, Prešernova ul. 40

POSOJILNICA NARODNI DOM

v Mariboru z.o.o. • najstarejši slovenski denarni zavod v Mariboru

REZERVE BLIZU DIN 12.000.000—

Za zimo KARO čevlje

MARIBOR • GOSPOSKA ULICA 13

Halo!

**LJUBITELJI
ORIENTALSKIH
UMETNIN!**

Obveščam cenj publiko, da se v primeru potrebe nakupa perzijskih preprog, antikvitet itd., obrnejo na spodnji naslov. Obenem se priporočam za nakup starih perzijskih preprog, katere tudi popravljam, snažim, obnavljam in zamenjavam. - Akceptiram tudi pismene ponudbe

»TEHERAN«

Telefon 42-92

Orientalni salon, skladišče perzijskih kakor tudi vseh ostalih vrst tepihov in antikvitet
M. Mutevellić, Ljubljana, Selenburgova 4

Najnovejši modeli Najnižje cene
Ceniki: franco

otroških vozičkov, dvokoles, in delov, šivalnih strojev, prevoznih triciklov, pnevmatike pri

„TRIBUNA“ F. B. L., MARIBOR

Aleksandrova cesta 26 • LJUBLJANA, Karlovska c. 4

?

da Vam

Ali že veste

Kneza Kocija ul. 6, tel. 28-01

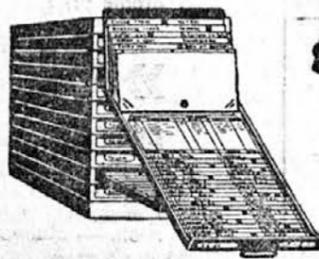
Hečička Pavel

pečarsko in keramično podjetje nudi najboljšo in največjo izbiro pečarskih in keramičnih izdelkov po zmerno nizkih cenah ter se Vam toplo priporoča

Štedilnike

vseh vrst kakor tudi peči za zimo dobite po zmernih cenah v trgovini železnine

Ali. Meuz, Maribor

Kartoteka:

preglednost
točnost
enostavnost
zanesljivost
in cenenost

»Sofra« MARIBOR
Gregorčičeva 24
Tel. 25-10

Aka

želite oglaševati,
pokličite telefon:

25-67

ŠIRITE »VEČERNIK«!

„DRAVA“

zavarovalnica malega človeka

Maribor - Sodna ulica 1 - v lastni palači

Domači zavarovalni zavod — zavaruje za smrt in doživetje — za doto in gospodarsko osamosvojitvev — za reñto, starostno preskrbo, preužitke, pokojnino — denar zavarovancev (njihova premijska rezerva) je varno naložen.

Kdor želi sebi in svojem dobro, se zavaruje pri „Dravi“! Zahtevajte prospekte in obisk zastopnikov!

Cenj. občinstvu naznanjam

otvoritev mehanične delavnice

za popravila vseh vrst šivalnih strojev. Kot dolgoletni mehanik pri firmi Singer, se bom potrudil, da vsakogar zadovoljim s solidnim delom in točno postrežbo.

Imam na zalogi nadomestne dele, nove in rabljene šivalne stroje za domačo uporabo in vse obrtniške svrhe. Strokovni nasveti radi popravila ali nakupa strojev vsakomur brezplačno in brezobvezno! Se priporoča

JOSIP KOVÁŘ, mehanik

MARIBOR, Mlinska ul. 10

Moški! Pri spolni slabosti
(spolni impotenci) poizkusite hormone pilule
HORMO-SEKS

Dobivajo se v vseh lekarnah. 30 pilul din 84, 100 pilul din 217, 300 pilul din 560. — Zahtevajte samo prave in originalne Hormo-Seks pilule. Po pošti diskretno razpošilja: KR. DV. LEKARNA PRI SV. AREHU, Maribor. — Glavno skladišče: Farm. kem. laboratorij „VIS-VIT“, Zagreb, Langov trg 3.

Zlato in srebro,

oriljante, zastavljalne listke
išče aujno za nakup

M. Ilgerjev sin,

Maribor, Gosposka ulica 15

Spalnice, jedilnice, kuhinje

vseh vrst v najmodernejših lastnoročnih izdelavah dobite v zalogi pohištva. Maribor, Aleksandrova cesta šte. 48.

Najbolj varna naložba denarja,

ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo — Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Hranilnica dravske banovine Maribor

Centrala Maribor
v lastni novi palači na oglu
Gosposke in Slovenske ulice

Podružnica Celje
nasproti pošti, prej Južno-
štajerska hranilnica

SPREJEMA VLOGE NA KNJIZICE IN TEKOCI RACUN PO NAJUGODNEJSEM OBRESTOVANJU!